

Woordenboek

Rijssens dialect

Deze heruitgave kwam tot stand ter gelegenheid
van het 45-jarig bestaan van de Stichting
Oudheidkamer Riessen.

1996.

Woordenboek
van het
Rijssens dialect

Samengesteld door:
Mr. K. D. Schönfeld Wichers

1959

VOORWOORD

In dit boekje is geprobeerd het Rijssense dialect, zoals dat zich tot het begin van deze eeuw ontwikkeld had, te bewaren, nu het door onderwijs en toenemend verkeer vrij spoedig door het Nederlands verdrongen of bedorven zal zijn. De woordenlijst omvat, om de omvang te beperken, geen samengestelde woorden, tenzij de samenstelling anders is dan in het Nederlands. Ook zijn niet opgenomen woorden, die niet tot het oude Rijssens behoren, maar in de laatste 50 jaar uit het Hollands nagepraat zijn, zonder typische verandering.

Bij de spelling heb ik mij een tweeledig doel gesteld, namelijk de woorden goed weergeven, zoals ze werkelijk uitgesproken worden en een eenvoudig geheel van regels te volgen, met vermindering van tekens, die niet beslist nodig waren. Ter wille van het tweede doel ben ik niet fonetisch te werk gegaan, omdat een fonetische spelling volkomen ongeschikt is voor praktisch gebruik. In plaats van naar het geluid dat de spreker maakt, heb ik mij meer gericht naar de klank die de spreker wil zeggen, zonder mij te bekommeren om de kleine variaties, die klinkers en medeklinkers ondergaan door de letters er voor of er achter of naargelang de nadruk die er op valt. Dit brengt mee, dat enkele dingen niet door letters hun uitdrukking vinden en daarom wil ik de belangrijkste daarvan even noemen:

1. de „n” aan 't eind van een woord waarvan de laatste klinker de klemtoon heeft, wordt uitgesproken als de tweede „n” in het Franse: „enfant”.
2. de „ee” klinkt in 't algemeen als de Nederlandse „ee” die door een „r” gevolgd wordt, zoals in „beer”, maar als de „ee” gevolgd wordt door een d, f, k, n, ng of t, en in 't Hollandse woord een „ie” staat dan klinkt ze meest als de Nederlandse van „veel”.
3. De „oo” klinkt in 't algemeen als die in het Nederlands. gevolgd door een „r”, zoals in „door”, behalve wanneer in het bijbehorende Nederlandse woord een „oe” staat en er geen „r” op volgt. Dan wordt de „oo” uitgesproken als die van „mooi”.

Dat waren de afwijkingen van het Nederlands die niet uit de spelling te zien zijn. Van die er wel uit te zien zijn, volgt hier een opsomming met toelichting van de in dit boekje toegepaste oplossing:

1. Een in het Rijssens veel voorkomende klank is die van het Engelse „but” of het Duitse „Köpfe”, als ze kort en van het Franse „soeur” of het Engelse „world” als ze lang is. Door dialectschrijvers wordt voor de korte meestal het Duitse teken „ö” gebruikt, maar verschillende overwegingen hebben mij er toe gebracht dat niet te doen. Deze klank is namelijk geen variatie van de „o”, maar van de „u”; tussen haar en „u” van b.v. „put” bestaat een soortgelijke betrekking als tussen de „o” van „los” en die van „dof”. Daarom gaf ik de voorkeur aan het teken: „ü”. De lange klank kan dan volgens de algemene regel (achtervoeging van een „e”), weergegeven worden door „üe”, terwijl men bij het Duitse teken dan zou moeten komen tot „öe”, dat onduidelijk is en aan de „oe” of aan „ooee” doet denken. Ook is bij het schrijven het zetten van een eenvoudiger dan van „
2. Een tweede klank die in het Rijssens voorkomt en niet in het Nederlands, is die tussen de „a” van „kat” en de „e” van „pet” in. Ze verschilt van de gewone „a” op dezelfde manier als de „o” van „los” van de „o” van „dof” en als de „ü” van de „u”, namelijk doordat de mond wijder geopend wordt en iets meer toegespitst en een krachtiger luchtstroom uitgestoten wordt. Daarom is voor die klank het teken „ä” gekozen; de lange wordt dan volgens de algemene regel „äe”.
3. Evenals in het Nederlands klinkt de „o” in het Rijssens soms als die van „los” en soms als die van „dof”. Evenmin als in het Nederlands wordt in dit woordenboek dat verschil in de spelling uitgedrukt behalve wanneer de Rijssense uitspraak afwijkt van de Hollandse of er geen Hollands woord is waarvan ze afgeleid kan worden. Ook hier wordt dan hetzelfde teken gebruikt voor de klank van „los” als bij de

„ä" en de „ü", dus „ö", maar de lange klank, die maar weinig voorkomt, wordt om geen verwarring te krijgen met „oe", niet „öe", maar „öo".

4. In het Rijssens komt heel veel voor de „e" van „pet", maar dan lang uitgehaald. Vaak wordt door dialectschijvers dan gewerkt met de Franse „è", maar omdat dit teken vermeden kan worden en het hier een bepaald lange klank geldt, gaf ik de voorkeur aan „ea", te meer omdat het geluid vaak ook wel achteraan wat a-achtig klinkt.

5. In de Nederlandse spelling wordt hetzelfde teken gebruikt voor de tamelijk verschillende klanken van „leuk" en „zeuren" (welke laatste eigenlijk de „u" van „put" is, maar dan lang). Om de uitspraak van het Rijssens goed weer te geven, leek het mij goed dat verschil wèl te doen uitkomen. Voor de tweeklank van „leuk" wordt hetzelfde teken als in het Nederlands gebruikt, de „eu", maar voor de lange „u", weer volgens de algemene regel: „ue".

6. De echte Nederlandse „ij" komt in het Rijssens niet voor, alleen een lange tweeklank, die ik niet beter wist weer te geven dan door „aej" en die ongeveer klinkt als die van het Engelse „lie".

7. Voor de klank van het Franse „fort" wordt, als in 't algemeen, het teken „oa" gebruikt (niet „ao", omdat het geluid in de aanhef meer op de „ö" en in de uitgang meer op de „a" lijkt).

8. Enige malen klinkt in het Rijssens de „g" als een zachte „k", wat weergegeven wordt door „g'" en „G'".

9. Bij de vorming van meervoud en verkleinwoorden betekenen de tekens * en **, dat het woord de laatste letter of de laatste twee letters verliest, voordat de uitgang van meervoud of verkleinwoord er achter komt.

SPRAAKLEER

LIDWOORD:

Bepalend: M: de, n; V: de, O: t, Mv: de.

Of in het mann. „de" of „n" gebruikt wordt, hangt af van de beginletter van het woord. Is dat een medeklinker waarvóór een „n" lastig uit te spreken is, dan gebruikt men „de". In het Rijssens komt men eerder dan in het Nederlands er toe, om in plaats van het bepalend lidwoord het aanwijzende te gebruiken (die).

Onbepaalde: M: nen, V: ne, O: n.

VOORNAAMWOORDEN:

Aanwijzend: (deze) M: disn, V: disse, O: dit, Mv: disse.
(die) M: den, V: dee, O: dat, Mv: dee.

Betrekkelijk M: den't, V: dee't, O: dat, Mv: dee't.

Persoonlijk:

E1: ikke, ik,	Mv1: viej
E2: iej, ieje	Mv2: iejleu
E3: hee	Mv3: zee, zeeleu

Bezittelijk:

	M	V	O	Mv
E1:	minnen	minne	min	minne
E2:	oewn	oewe	oew	oewe
E3M:	zinnen	zinne	zin	zinne
V:	üern	üere	üer	üere
Mv1:	oonzn	oonze	oons	oonze
Mv2:	oewleu	oewleu	oewleu	oewleu
Mv3:	uern	uere	uer	uere

WERKWOORDEN:

Het tegenwoordig deelwoord wordt niet gebruikt, ook niet als bijvoeglijk naamwoord.

Bij werkwoorden die een lichamenlijk handelen uitdrukken,

wordt zowel voor tegenwoordige als verleden tijd, graag de bedrijvende vorm met „doon” (doen) gebruikt. Ik doo waskn, (ik ben aan 't wassen); hee deer de beeste voorn, (hij gaf de koeien voer)

Uitgangen:

Zwakke werkw., b.v. „streejn” (strooien). Teg. tijd: E1. streej-e. E2-3, Mv1-1-3: streej-t
Verl. tijd: alle personen: streej-n
Deelwoord: e-streej-d

Sterke werkw., b.v.: „griepm” (grijpen)

Teg. tijd: E1: griep-e, E2, Mv1-2-3: griep-t, E3: grip

Verl. tijd: E1 en 3: greep, E2 en Mv1-2-3: greep-n

Als na Vt1 opgegeven wordt: Vt, slaat dit op E2 en Mv; wordt geen Vt opgegeven, dan worden E2 en Mv gewoon gevormd door achtervoeging van „n”.

Deelwoord: e-grep-n.

Het verl. deelwoord van „zijn”, „ewes” wordt vervoegd met „hebben”, als in het Frans.

NAAMWOORDEN:

Buitengewoon groot is het aantal woorden dat op „e” eindigt. Ze zijn vrouwelijk en het meervoud wordt gevormd door achtervoeging van een „n”, waarbij de „e” afvalt; bij woorden op „ne” valt alleen de „e” af; „danne — dann”.

Overigens wordt het meervoud op velerlei wijze gevormd: a. door achtervoeging van „e”, vaak met Umlaut, a—ä, o—u, ö—ü, oa—üe, oo—eu/ue, oe—uu, terwijl eindmedeklinkers soms verdwijnen: „hoond-huene, droad-drüe” en soms herleven: „wòs-wüste, nüs-nüste”.

b. door achtervoeging van „r” of „er”, meest met Umlaut, als hiervoor en soms ook met herleving van eindmedeklinkers: „wich-wichtr”.

c. door achtervoeging van „s”

d. zonder verandering, behalve soms Umlaut of uitval van medeklinker: „hood-heu”.

BIJVOEGLIJKE NAAMWOORDEN:

Vergrotende trap door achtervoeging van „r” of „er” (als de laatste letter een „l”, „n” of „r” is, komt een „d” voor de „r”) en overtreffende trap door „st”. Als achter deze laatste de uitgang „n” komt (M en zelfst. gebr. Mv) valt de „s” uit, bv. „n muejsn dr of”. (de mooiste die er bij is).

Als het bijv. naamw. versterkt wordt door een bijwoord, wordt dit vaak vóór het lidwoord gezet, b.v.:

„vebaejd nen grootn”, (een verbazend grote),

„gleujndeg nen hellegen”, (een verschrikkelijk boze).

VRAGEND VOORNAAMWOORD:

Mann.	Vrouw.	Onz.	Meerv.
(wie) wel? wee?	wel? wee?	wat?	wee?
(welk) wonn	wonne	won	wukke

ONBEPAALEDE VOORNAAMWOORDEN:

(zoeen) zonn	zonne	zon	zukke
--------------	-------	-----	-------

LIJST VAN AFKORTINGEN

nw.	zelfstandig naamwoord
bn.	bijvoeglijk naamwoord
bw.	bijwoord
ww.	werkwoord
vz.	voorzetsel
tw.	telwoord
uitr.	uitroep
lw.	lidwoord
vnw.	voornaamwoord
m.	mannelijk
v.	vrouwelijk
o.	onzijdig
Mv.	meervoud
Ev.	enkelvoud
klw.	verkleinwoord
zw.	zwak (van werkwoorden)

st.	sterk (van werkwoorden)
Tt.	tegenwoordige tijd
Vt.	verleden tijd
1, 2, 3	eerste, tweede, derde persoon (bij werkwoorden)
wed.	wederkerig
dlw.	verleden deelwoord
Tt3	derde persoon Enkelv. Van Tegenw. tijd
onp.	onpersoonlijk
vw.	voegwoord
iem.	iemand

UMLAUTEN:

MEERVOUD:

a— <u>ä</u>
aa— <u>äe</u>
o— <u>u</u>
oo— <u>eu, ue</u>
ò— <u>ù</u>
oe— <u>uu</u>

WERKWOORDEN:

Teg.t., 3e Ev:	Verl. t.:
aa— <u>a</u>	ee— <u>eu, ue</u>
ee— <u>e, u, ù</u>	ea— <u>üe</u>
ie— <u>i</u>	ie— <u>ee</u>
oo— <u>u, ò</u>	oo— <u>ee</u>
oa— <u>ee</u>	oa— <u>u, ue</u>

Onderstreping van een klinker betekent dat de klemtoon daarop valt.

A

- AAJT, bw, (altijd) — nin, (niet altijd)
- AAKLN, ww, zw, (heftig tegenstaan)
- AAMPR, — an, bw, (nauwelijks)
- AANDR, bv, (ander) — e gedachn krieng, (de zinnen verzetten); 't eene net as t — e, (zo is het met alles); de — wekke, (volgende week); 's—daangs, (de volgende dag); n—spil (iets heel anders)
- MANS beuke zeent duustr te leazn, (het valt niet mee zich in de gedachten van een ander te verplaatsen)
- MOAL, bw, (andermaal) Eénmaal, —, doardemoal! (Uitr. bij veiling)
- WEANGS, bw, (ergens anders, ergens anders heen), ook AANDR WECHES
- AANS, bw, (anders). Non wordt'r —, (nu zijn er grote gebeurtenissen op til); — worn, (een andere gemoedsstemming krijgen); zik — antrekn, (zich verkleden, zich netjes kleden)
- UMME, bw, (andersom)
- AAP, AEPE, AEPKEN, nw, m, (aap). Gekken —, (drommelse kwajongen)
- Ach, nw, (acht). — geewn op, (letten op). Geewt ees —, (let maar eens op!)
- IEL, wat vuur n — krieng, (wat te eten krijgen)
- N, ww, zw, (achten, blijk van achting geven)
- ACHSN, bn, (achterste)
- ACHTE, tw, (8)
- ENE, tw, (18)
- ACHTR, bw, (achter), vz, (achter)
- Dr — hen, 1 (er achter vandaan)
- 2 (er achter omheen); dr — hen kiekng, (een bezoek brengen); t geet'r oe — hen, ('t gaat je neus voorbij); dr — daal komm, (achter 't net vissen); dr — hen doon, (de deur uit werken)
- AN, bw, (achteraan)
- BEARN, ww, zw, (tochtig zijn, van varken)
- BEEN, nw, o, (achterpoot)
- BOKSE, nw, (riem achter om 't paard in 't tuig). De — antrekn, (terugkrabbelen).
- DUURE, nw, (deur van de keuken naar buiten)
- EANE, nw, (achtereind)
- EARS, bw, (achterstevoren)
- HÖOLT, nw, (dwarsbalk om 2 paarden aan te spannen)
- IN, bw, (achterin). Hee slüp —, (de vrouw is de baas)
- KAANTE, nw, (achterzijde)
- KÜKNG, nw, (bijkeuken)
- NOA, bw, (achterna)
- OET, bw, (achteruit)
- OUWR, bw, (achterover)
- STEL, nw, (achterrastel, van boerenwagen)
- ZEEL, nw, (touw, om een voer hooi of graan op de wagen te houden, overlans)
- ADJUUDANT, nw, m, (iem., die altijd 't woord wil hebben)
- AJ, nw, o, —R, —KEN, (ei). Poas-, (Paasei); op —r loopm, (voorzichtig lopen); a't — brek, zū j s zeen wo steenk, (als die opzet mislukt, komt er wat los); den kü'j wal n — in t gat kokng, (die is vreselijk bang); —r met hūeke, (iets dat niet bestaat: niks); noar t — griepm en de henne loatn vleeng, (door begerigheid naar 't mindere, 't betere verspelen); deankn an zinnen eengnen äjrkorf, (aan zijn eigen, kwetsbare belang denken)
- RSKAALE, nw, (eierdop)
- AL, voor een medeklinker en bij sterke klemtoon vaak: A, bw, 1 (reeds), 2 (wel). Da's a! (dat is wel waar!); dat he'j a! (dat heb je wel)
- DR, bij overtreff. trap bv.nm, (aller—)
- GERAK, nw, o, (zeldzaamheid)
- LEENEG, bw, (alleen). Neet — wean, (sterke drank gedronken hebben).
- LEES, bn, bw, Mv: * ZE, (volkomen aan elkaar gelijk)
- LMOALE, bw, (allemaal)
- LOOZIE, nw, o, —S, ALLUEZIEKEN, (horloge)
- LS, bw, (alles). Op eenn — neet oetdoen, (van iem. niet alles zo maar aannemen); — op — zetn, (alles aan iets wagen)
- TEE, bw, (al te erg).

- AMPAT, 1 bw, (afzonderlijk, 2 bn, (eigenaardig). Nen — n, (iem. met een eigen afwijkende mening)
- AN, 1 vz, (aan, tegenaan, tegen, vlakbij), 2 bw, (waar, zeker). Eenn — n kop houwn, (iem. aan 't hoofd slaan); bij eenn — t hoēs, (bij iem. thuis); eenn wier — wean, (iem. weer ingehaald hebben); zoo — goan, (zo vanzelf overkomen); wat geet oew —, (wat bezielt je); wat — loopm, (wat vlugger lopen); groot — wean, (erg bevriend zijn); dr is niks van —, (er is niks van waar); noa —, (op 't nippertje); dr is wat van —, ('s is tamelijk erg)
- BEEN, ww, (aanbieden)
- BEENN, ww, (vastbinden van dieren)
- BETRAFN, ww, onp., (betreffen)
- BETRN, ww, (genezen)
- BEUNN, ww, (rommel op 't land bij elkaar werken)
- BEUTN, ww, st, Tt: bôt, Vt: botn, dlw: anebôt, (aankmaken, van vuur). Vuerks beutn, (vuurtjes stoken)
- BRAANN, ww, (aanbranden). t Braandt oew an de panne, (je krijgt het lid op de neus)
- BREKNG, ww, (ontginnen van grond)
- DACH, Goon —, (wordt gesticht!)
- DEANKN, nw, o, (herinneringsstuk)
- DOON, ww, (aandoen). Zik wat —, (zelfmoord plegen); anedoan, (dlw), (ontroerd)
- DRIEWN, ww, (aansporen)
- EENE, bw, (aan elkaar vast)
- GELEANGNHAEJD, nw, v, (zaak, geval, omstandigheden)
- GL, nw, m, —S, ANGLKEN, 1 (angel), 2 (vishaak), 3 (hengel), 4 (schutblad van graankorrel), 5 (slechte karaktertek)
- GLOUWN, ww, zw, (aangapen)
- GOAN, ww, 1 (bij iem. binnegaan), 2 (drukte en lawaai maken), 3 (aanbelangen). Goat an!, (Kom op! Vooruit!)
- GROUWN, ww, (aangrommen)
- HAALDEREG, bn, bw, (overdreven vriendelijk)
- HAALN, ww, (aanhalen). Wat haal iej an? (waar laat je je mee in?)
- HAANKLEK, bn, (aanhankelijk)
- HISKN, ww, zw, (aanhitsen)
- HÖOLN, ww, 1 (lang duren), 2 (niet wegdoen of prijsgeven), Kot —, (niet veel speelruimte laten); — dut vekrieng, (de aanhouder wint); dat hōole viej an, (dat is afgesproken)
- HUENG, ww, (ophogen)
- HUERN, ww, (bij iem. langs gaan om bericht)
- KAPKEN, nw, (houten driehoekje boven aan rieten geveldak)
- KAWN, ww, zw, (opschieten met eten)
- KEARN, ww, (schoonvegen)
- KIEKNG, ww, 1 (aankijken, —KIEKNG, 2 (het bekijken waardig keuren). t Woark kik mij an, (ik zie tegen 't werk op)
- KLEEN, ww, (mooi aankleden, uitdossen)
- KOMM, ww, (groter worden, groeien)
Ankomm wekke, (volgende week)
- KRIENG, ww, (aanpakken, in ontvangst nemen). Krieg an! (bedien je! tast toe)
- KÛJRN, ww, (aanpraten)
- LANGN, ww, zw, (aanreiken)
- LEG'NG, ww, (aanpakken, op touw zetten, weten te sturen). t Met eenn —, (met iem. aanpappen); de rogge —, (de rogge op de dorsvloer uitspreiden)
- LIEKNG, ww, (effenen)
- LIG'NG, ww, (aan de borst liggen)
- LOATN, ww, (meer melk gaan geven)
- MAAKNG, ww, 1 (voortmaken, 2 (voor gebruik gereed maken, ook van grond). Met wat anemaakt wean, (ergens mee opgescheept zijn)
- NEMM, ww, 1 (voor waar aannemen), 2 (in godsdienstige gemeenschap opnemen), 3 (meeaccoord gaan), 4 nw, o, 'aannemingsplechtigheid in de kerk)
- NEMRSBAANKE, — NEMRSHOOD, — NEMRSKLEED, — NEMRSJAK, — NEMRSPAK, nw, (kerkbank, hoed, japon, jak, pak voor die aangenomen worden in de kerk)
- PAKNG, ww, 1 (beetpakken, in ontvangst nemen), 2 (aanranden), 3 (gaan ontginnen), 4 (op touw zetten), 5 (aanvaarden), 6 (beginnen, **met werk in loondienst**)

- ANBREAKNG, ww, (door indrukwekkend toespreken tot iets nadeligs bewegen)
- PUENTN, ww, (aanspitsen)
- RAAKNG, ww, (aanraken met vijandige bedoeling, te na komen). Raak mij 's an! (Kom es op als je durft!); ik wol um nog neet —, (ik wou niets met hem te doen hebben).
- REKNG, ww, (aanreiken)
- REKNN, ww, (toerekenen)
- RELKN, ww, (opdrogen)
- ROEKNG, ww, (vluchtig bezoek brengen)
- RUERN, ww, (ter sprake brengen)
- SKIKNG, ww, (aan tafel gaan)
- SKOARPM, ww, zw, (scherper maken)
- SKRIEWEGE, nw, v, (officieel schriftelijk bericht)
- SKRIEWN, ww, 1 (schriftelijk kennisgeven), 2 (als schuldenaar boeken)
- SLAG, nw, m, 1 (verkeer met medemensen), 2 (neerslag, afzetting)
- SPREKNG, ww, (bezoeken van een zieke)
- SPROAKE, nw, v, 1 (toespraak), 2 (iem. om mee te keuvelen)
- STEKNG, ww, 1 (besmetten met ziekte of bederf), 2 (driftig worden)
- STEKKELEK, bn, (besmettelijk)
- STELN, ww, wed, (zich aanschaffen)
- STIEWN, ww, st, (opdrogen van de veenpap voor turf-maken)
- STOAN, ww, 1 (bevallen, behagen), 2 (bij elkaar komen staan). Goat ees —, (nu moet je es horen!)
- STOOTN, ww, 1 (door een duwtje iem. ergens attent op maken), 2 klinken, met glazen), 3 (hakkelen). Stoot ees an de weege! (drink eens uit!)
- STREEPM, ww, (met nadruk op iets wijzen)
- STRIEKNG, ww, (besmeren met verf)
- TASN, ww, (slopen, **door ziekte**). Vuur n antas, (voor 't grijpen)
- TIENG, ww, st, Ttl: tiege, Tt2: tiengt, Tt3: tog, Vt: teug, dlw: etüeng, 1 (aantrekken, **van kleren en derg.**), 2 (beschuldigen)
- TRAFN, ww, (aantreffen, vinden). k'Eb um nog nooit vekeerd anetrüfn, (ik heb hem nog nooit uit zijn humeur gevonden)
- TREKNG, ww, (aantrekken), wed. (zich aankleden). Oarns noar anetrükn wean, (voor iets in de stemming zijn)
- TUENN, ww, (bewijzen)
- VALLEG, bn, bw, (innemend, lief)
- VETROUWN, ww, (toevertrouwen)
- VOARN, ww, zw, (aanvaardn, in bezit nemen)
- VOARN, ww, (aanrijden)
- WASN, ww, (groeien)
- WINN, ww, (vooruitgaan)
- WORDN, nw, o, (aanwensel)
- WRIEWN, ww, (onder de neus wrijven)
- ZACHN, ww, zw, (genezen, **van wond**)
- ZEEN, ww, eenn t künn —, 1 ('t iem. kunnen aanzien), 2 (afwachgend **aanzien**)
- ZEEN, nw, o, (aanzien)
- ZEG'NG, ww, 1 (nadrukkelijk berichten), 2 (bericht doen van overlijden)
- ZEG'NGGE, nw, v, (nadrukkelijk bericht)
- ZEGR, nw, m, —S, (vrouw, die overlijden bericht, **paarsgewijze**)
- ZEUK, nw, o, —E, (trouwaanzoek)
- ZEUKNG, ww, (uitnodigen voor ambt of eervolle plaats)
- ZEUTN, ww, zw, (tot een begeerte worden)
- APL, nw, m, —E, ÄPLKEN, (appel)
- AS, 1 vw, (indien, wanneer), 2 bw, (als, zoals), 3 (dan, **bij vergrot. trap bn.**), 4 nw, m, ASSE, ASKEN, (as)
- KE, nw, v, (asch)
- SE, nw, v, **N, (S—haak in paardegebit)
- ASTEMEERN, ww, zw, (erkennen, achting betuigen)
- ASTETOO, bw, (als ik weet niet wat)
- ASTOEBLEEF, (als 't u belieft)
- ÄTR, nw, m, (etter)
- ÄTTEK, nw, m, (azijn). Wa kan dr non an — zoer wordn? (Wat is daar nou aan te bederven?)
- AVANSEERN, ww, (voortgang maken)
- AWOAR! uitr. (Vooruit!)

B

- BAAKSTR, nw, v, —S, (baker)
 BAAN, ww, zw, wed, (een bad nemen)
 Baagat, (plaats waar gebed wordt)
 — D, nw, 1 m, BEANE, BEANNKEN, 1 (band), 2 (binding, gebondenheid), 3 o, (lint). Eenn in n — hebm, (iem. in bedwang hebben); oet n — springn, (zich uitvieren, wild worden)
 — DELOOZN, nw, m, (onvruchtbare koe)
 — DHOOND, nw, (wilde jongen)
 — DL, nw, m, —S, —KEN, (hoepel, als kinderspeelgoed)
 — DLN, ww, zw, (met hoepel spelen)
 — DPULLE, nw, (samenhangende zoden)
 BAANE, nw, v, *N, BAENTJEN, (droogveld voor gevormde stenen). Glatte —, (schoon schip!)
 BAANKE, nw, v, *N, BEANKN, (bank)
 BAAS, nw, m, *ZE, —KEN, (baas)
 — MAN, nw, m, 1 (mannotjesputter), 2 (erg. groot dier of ding), Mv: —MENNE
 BAEJTL, nw, m, —S, —KEN, (beitel). Dat mut op n — komm, (dat moet te berde gebracht worden)
 BAELDRN, ww, zw, (hefig bewegen, bruisen)
 BAFKEN, nw, (slabbetje)
 BAGLN, ww, zw, (in 't zand zitten, wroeten)
 BAJRN, ww, zw, (rondslenteren)
 BAKKE, nw, v, **N, **SKEN, (beek)
 BAKKERIEJE, nw, (bakkerij)
 BAKNG, ww, zw, (bakken)
 BAKNG, ww, zw, (bakeren)
 BAKSL, den ha n — mear munn hebm, den is goar zoondr küste), (die is niet voor vol aan te zien)
 BAKSLAAGERIEJE, nw, v, (gekheid, kwinkslagen)
 BAL, nw, m, BALLE, BALLKEN, (bal)
 — N, ww, zw, (leer slaan onder klompen)
 — NEALKEN, nw, (spijkertje voor „baln")
 BALG, nw, m, BÄLGÉ, BALGJEN, 1 (buik), 2 (robbedoes)
 — N, ww, zw, wed, 1 (ravotten), 2 (zich omrollen, van dieren)
 — PLOAGRS, nw, (aardappels)
 BALKN, nw, m, —S, BÄLKSKEN, 1 (balk), 2 (midden-gedeelte van de zolder). Op n —, (op zolder)
 BALLAS, nw, m, (brooddronken jongen). Oet —, (voor de grap)
 — TEGAEJD, nw, (brooddronkenheid)
 BANGE, bn, ow, (bang)
 BANGN, ww, zw, wed, (bang zijn)
 BARSN, ww, zw, dlw: ebürsn, (barsten)
 BAS, nw, m, BASTE, BÄSJEN, (bast, schil). Oet de —e doon, (uit de doeken doen); eenn op t — wiln, (iem. te lijf willen)
 BASNS, bw, (heel erg)
 BASSE, nw, v, **N, *KEN, (dij, dijbeen)
 BATJES, nw, (aardappels, kindertaal)
 BATSE, nw, *N, *KEN, (schop met opgebogen randen)
 BATTLEVEER, nw, m, (opschepper)
 BEADAG, (Biddag)
 BEALT, nw, m, —N, —JEN, (hoogte, in grond)
 — BAKRSSPIL, nw, (zaak waaraan te weinig zorg besteed is)
 BEANKETEERN, ww, zw, verblijf houden, gevestigd zijn). Doar kan de duuwl nog neet —, (daar is 't niet om uit te houden)
 BEANKN, in de —, (op rijen, van turf)
 BEANTE, nw, v, (buntgras)
 BEANZN, ww, zw, (onnodig aansporen)
 BEAR, nw, 1 m, (beer), 2 m, (nachtwaker). 3 v, (natte stal-mest). De —s, (de mannen, tegenover de vrouwen)
 — N, ww, zw, 1 (hard schreeuwen, te keer gaan), 2 (tochtig zijn, van dieren)
 — OSN, nw, m, (schreeuwlelijk)
 BEAZE, nw, v, *N, (bes)
 BEAZL, nw, m, —S, —KEN, (knuppel). Met n — krieng, (slaag krijgen)
 BEDACH wean oarns op, (ergens op attent zijn)
 — ZAAM, bn, bw, (voorzichtig)

BEDEANKN, ww, 1 (een geschenk geven) 2 wed. (van mening veranderen)
 BEDEENN, ww, (bedienen). Ik zal um wal's aans —, (ik zal hem de les wel eens lezen, op zijn nummer zetten)
 BEDOARD, bw, on, (bedoord)
 BEDOARF, nw, o, (bederf)
 BEDOARN, ww, zw, (kalmeren)
 BEDOARVN, ww, st, Vtl: bedürf, Vt: bedürvn, dlw: bedürvn, (bederven)
 BEDOOLEGE, nw, v, (bedoeling)
 BEDOOLN, ww, zw, (bedoelen)
 BEDREANG, ww, (belopen)
 BEDREENG, ww, st, Ttl: bedreege, 2: bedreengt, 3: bedrüg, Vt: bedreug, Vt: bedreugn, dlw: bedrüg.
 BEDRIEF, nd, o, (opzettelijk drijven, tot iets minder goeds. dat is zin —, (daar zit hij achter)
 BEDRIETN, ww, (bedrijven) Bedretn, (bedremmeld, uit het veld geslagen); zij bedretn? (ben je van Lotje getikt?)
 BEDROOWD, bw, bn, (droevig, zorgwekkend), n — spil, (een nare boel); 't is —, ('t is treurig)
 BEDUENKN, noar min —, (mijns inziens)
 BEDUUN, ww, zw, 1 (betekenen, beduiden), 2 (door teken te kennen geven), 3 (opstapeling van stenen in de oven ter weerszijden van de vuurgangen)
 BEËENGN, ww, zw, (tegen komen)
 BEEN, 1 nw, o, —E, —TJEN, 1 (been, met voet), 2 (poot van dier of ding). Met twee —e in eene hoaze loopm, (eenzelfde doel nastreven); van de —e, (omver); van de —e, dat rüst, (zittend kan men uitrusten); iej küent de beene neet in n noasek hooln, (bij 't lopen moet men zijn voeten ergens neerzetten); hee hef gin skoone an de —e, (hij heeft geen schoeisel); duur de —e zakng, (in elkaar zakken); in de —e komm, (opstaan); eenn wat vuur de —e goojn, (iem. iets verwijten); skaaskn oondr de —e, (schaatsen aan); gin — an n tråpr krieng, (geen voet aan de grond krijgen); wat oondr de —e hebm, (iets in bedwang hebben), duur de —e krieng, (er van langs krijgen); eenn bieje de —e hebm, (iem. te grazen hebben); t al an t — hebm, (er al mee opgescheept zitten)
 2 nw, o, —TJEN, (bot)
 3 ww, st, Ttl: bee, 2: beet, 3: büt, Vtl: beu, dlw: ebüen, (bieden). Wee büt'r geald? (Wie doet een bod?)
 BEENN, ww, st, Tt3: beent, Vtl: buen, dlw: ebuenn (binden, schoven binden) Wat hef den wat vuur 't gat te —, (wat heeft die een noten op zijn zang)
 BEENTJESHÖOLT, nw, (talhout)
 BEER, nw, o, (bier)
 BEES, ma'k n — wean, ma'k n — en n peard wean, (ik mag sterven, als 't niet waar is)
 BEESTEMELK, nw, (eerste melk na het kalven)
 BEEWN, ww, zw, (beven) — as n ries (beven als een riet)
 BEGAAPM, den wil ook alls begiern en —, (die wil alles naar zich toehalen)
 BEGATJN, ww, zw, (te lijf gaan, op gemene manier)
 BEGEAREG, bn, bw, (begerig). Nen — en hoond, (een hebzuchtig iem.)
 —AEJD, nw, v, (hebzucht)
 BEGEARLEK, bn, bw, (inhalig)
 BEGEARN, ww, zw, (begeren). Dat zo'k ook neet —, (dat zou ik ook niet willen hebben).
 BEGEEWN, ww, wed, 1 (bezwijken), 2 (zich begeven), doar küj oew betr neet in —, (begin daar niet aan, bemoei je daar niet mee)
 BEGEGNLN, ww, zw, (slaag geven)
 BEGIN, nw, o, (begin). n — maakn, oarns met, (iets aanvatten)
 —N, ww, st, Tt2, 3: begeent, Vtl: begun,, dlw: begunn, (beginnen)
 BEGLOUWN, ww, zw, (met grote ogen bekijken)
 BEGOÄ, 't doller —, nw, o, (varkensziekte)
 BEHEAR, nw, o, — op de hoed, (drukte op het lijf)
 BEHELPM, ww, (behelpen). — is gin zat etn, (men moet roeien met de riemen die men heeft)
 BEHOOFTE, nw, v, (levensbehoefte)
 BEHÖOLD, nw, o, (behoud, ook van tradities)
 BEHÖOLND, bn, (gehecht aan traditie)
 BEK, nw, m, —KE, SKEN, (bek, mond). n — too hooln, (de mond houden); aan n — hounn, (in 't gezicht slaan); n

—geet oew as ne leg'nde henne t gat, (je ratelt aan één stuk door); nen plear, nen striekrt, nen lik, nen smear an n. —,n —moal, (een muilpeer); bange wean da'j n — ear versliett as t gat, (geen mond open durven doen)

BEKAAJN, ww, w, (lichamelijk letsel toebrengen)

BEKEAND, bw, bn, (bekend). Oarns met — wean, (ergens mee op de hoogte zijn)

BEKIEKNG, ww, (bekijken). t Kunn —, (er voordeel in kunnen zien)

BEKKERIEJE, nw, v, (scheldpartij)

BEKLAG, nw, o, — hebm met, (medelijden hebben met)

BEKLIEFELEK, bn, bw, (besmettelijk, **van stof**)

BEKNG, ww, zw, (een grote mond op zetten). Bekkebaas, (schreeuwerd)

BEKOORN, ww, zw, (bekoren, behagen) Wat gin ooge zut, —t gin hatte, (wat 't oog niet ziet, bekoort het harte niet)

BEKRUEMPM, bw, bn, (armoedig, klein)

BEKSKEARE, nw, v, (kijfachtige vrouw)

BEKÛJRN, ww, 1 (bepraten), 2 (door praten overhalen)

BEKWEEM, bn, bw, (soepel, **van handen bij werk**)

BEKWOAM, bn, bw, (geschikt, bevoegd). Oarns too — wean, (ergens toe in staat zijn)

BELASTEGE, nw, v, 1 (belasting, **fiscaal**) 2 (zware, hinderlijke last)

BELEAWN, ww, zw, (beleven). Nog nooit zo'n spil —d, (nog nooit zoiets meegemaakt); doar — iej wat met, (daar zul je nog wat mee beleven)

BELEAZN, ww, (onttoveren, door prevelen genezen)

BELEENG, ww, (wat voor liegen)

BELEEWN, noar oew —, (zoals 't je belieft)

BELIEDENISSE, nw, v, (belijdenis)

BELKNG, ww, zw, (hinderlijk schreeuwen of drukte maken)

BELMUENEG, bn, bw, (wankelbaar, bouwvallig)

BELOUWN, ww, zw, dlw. ook: ebelouwd, (beloven)

BELUUN, ww, (klokkluiden, **voor een dode**)

BEMOARKNGGE, nw, v, —N, (opmerking, berisping)

BEMÛEJN, ww, wed, (bemoeien)

BENAADS, nw, m, 1 (harde slag), 2 (groot exemplaar)

BENAAMD, bw, (namelijk, vooral)

BENEMM, ww, 1 (ontnemen), 2 wed. (zich gedragen).

BENETTE, nw, v, (kop). Wat op de —op krieng, (op zijn kop krijgen)

BENIEJN, ww, zw, (interesseren)

BENIEN, ww, zw, (benijden)

BENNE, nw, v, *, *KEN, (mand). Eenn in de — doon, (iem. te grazen nemen); in de — doon, (van de hand doen)

BENNKREEMR, nw, m, (marskramer)

BENON! (uitr.), (En óf!)

BEPOALN, ww, w, (vaststellen, bepalen). Oarns neet bij bepoald wean, (ergens niet aan denken)

BEPPE, nw, v, *N, **KEN, (grootmoeder)

BEPROOWN, ww, zw, (op de proef stellen)

BERAEJN, ww, zw, (terecht maken)

BEROA, BERÛEKN, nw, v, (bureaukastje)

BEROAD, nw, o, 1 (bespreking), 2 (voorbehouden tijd voor beslissing). In — hòoln, (ter overdenking houden), oarns — op hòoln, (zich voorbehouden over iets nog te beslissen); in — en berouw stoan, (wikken en wegen); in — wean, (beraadslagen)

BEROAN, ww, wed, st, (zich beraden)

BEROOP, nw, o, (uitnodiging voor predikantsambt). Op n — kÛjrn, (praten met een bedoeling)

BERRE, nw, o, BEDN, BEDKEN, (bed). In — wean, (in de kraam liggen); a'j den geleuwt en t — velloatt, kom iej met 't gat in t stroo, (die helpt je van alles af); eenn noazitn tot in —, (iem. achtervolgen door dik en dun).

— LOAGE, nw, (plankenlaag onder strobed)

— PANNE, nw, (beddepan)

— PLAANKE, nw, (plank voor de bedstee langs)

— STEA, nw, v, —N, —KN, (bedstede)

— TIEK, nw, o, (omhulsel van veren bed)

— TOCH, nw, o, (omhulsel van matras)

BERUERSL, nw, o, (beslag)

— POT, nw, m, (beslagkom)

BERUERTE, nw, v, (beroerte)

BESKAAMM, ww, zw, (beschaamd maken)

BESKEARN, ww, (doorhebben)

BESKEED, nw, o, (antwoord, wederwoord) — geewn,

- (antwoorden), wies — krieng, (op een redelijke vraag een eiengenwijs of bits antwoord krijgen)
- BESKIKNG, ww, zw, 1 (regelen, bepalen), 2 (de macht hebben)
- BESKRIEWEGE, nw, v, (opmaken van de akte)
- BESKRIEWN, ww, (een akte opmaken van). Dat hef wat te —, dat beskrif oew wat, (dat heeft voeten in aarde)
- BESKUUTE, nw, v, *N, *JEN, (beschuit)
- BESLABM, ww, zw, (bemorsen). Van den — iej oew neet, (van die krijg je niet veel)
- BESLAG, zin — krieng, (beslist worden)
- BESLOAN, ww, 1 (bewasemen), 2 (zich uitstrekken over)
- BESLOETN, ww, 1 (eindigen), 2 (een besluit nemen)
- BESM, nw, m, —S, —KEN, (bezem)
- BESNIEN, ww, (met mes bijwerken, **van klompen**)
- BESPOLKNG, ww, zw, (bespotten)
- BESTEAN, ww, zw, (besteden)
- BESTEANDIG, bn, bw, (standvastig, bestendig)
- BESTELN, ww, 1 (bestelen), 2 (opdragen). Heel wat te — hebm, (een hoop drukte op zijn lijf hebben)
- BESTEMM, ww, zw, (bestemmen)
- EGE, nw, v, (bestemming, doel)
- BESTOAN, ww, 1 (er zijn), 2 (uithouden, verdragen), 3 nw, o, (levensmogelijkheid), 4 nw, o, (karakter)
- BESTRIEDS, bw, (schrijlings)
- BETAALN, ww, zw, (betalen)
- BETAAMM, ww, zw, (betamen) ook wed, (behoren)
- BETEUN, bn, bw, (schaars)
- BETIEJN, ww, zw, (beschuldigen)
- BETREKNG, ww, (op laaghartige manier te lijf gaan). Eenn — met t mes, (iem. steelsgewijze toetakelen met mes)
- BETROUWN, ww, (door huwelijk verkrijgen)
- BETTE, 1 nw, v, (bete), 2 bw, (beet)
- BEUNDEREG, bn, bw, (wild, rumoerig)
- BEUNN, ww, zw, 1 (wild doen, stoeien), 2 (wegjagen)
- BEUZE, nw, v, *N, BEUSKEN, (bies)
- BEVALN, ww, (behagen). De hoed —t miej, (ik voel me bekaf)
- BEVEEND, noar — van zaakn, (gezien de omstandigheden)
- EGE, nw, v, (bevinding)
- BEVROANG, ww, (door vragen te weten komen)
- BEVRUMN, ww, zw, onp, (vreemd toelijken)
- BEWEANG, ww, (bewegen)
- GE, nw, v, (beweging)
- BEWEENTRN, loatn bezomrn en —, (nog eens van alle kanten bekijken)
- BEWILLEGN, ww, zw, (toestemmen). Oarns in bewilleged wean, (zich met iets kunnen verenigen)
- BEWOARN, ww, zw, (bewaren, behoeden)
- BEZEEN, ww, (beschouwen)
- BEZEUKNG, ww, (bezoeken, met kwaad)
- GE, nw, v, —N, (bezoeking, onheil)
- BEZOEZE, nw, v, (grote komvol)
- BEZUENDR, 1 bn, (eigenaardig), 2 bw, (erg)
- BEZUENEGN, w,w zw, (zich bezondigen)
- BEZWOAR, nw, o, —, (bezwaar, last). Op n groot — zitn, (op hoge lasten zitten)
- LEK, 1 bn, bw, (lastig), 2 bn, (zwaar te verteren)
- BIDN, ww, zw, (bidden)
- BIEBL, nw, m, —S, —KEN, (Bijbel)
- STEENTJES, nw, (teegls met bijbelse afbeeldingen)
- BIEGLS, met de —, (met de vingertoppen, **bij 't spannen van afstanden bij 't spel „op 't meertjen”**)
- BIEJ, vz, (bij). Dr — hen, (meer dan erg); noars wat — hebm, (zich nergens wat van aantrekken): weat'r —, (pas op je tellen); — da'j, — o'j, (vergeleken met, als je)
- BEUTN, ww, (meer vuur maken)
- BLIEWN, ww, (in 't geheugen blijven)
- DREEJN, ww, 1 (met een voertuig langs zij komen), 2 (bijdraaien)
- E, nw, v, *N, *KEN, (bij)
- GEVAL, bw, (soms, mogelijk)
- LEG'NG, ww, (beëindigen, van twist)
- LOOPM, ww, (puntig toelopen)
- MEEZE, nw, v, 1 (zwartkopmees), 2 (bedrijvig, levendig iemand)
- PLAANKE, nw, (plank om de zijwand van boerenwagen mee te verhogen)

- BIEJPASN, ww, (bijbetalen)
 — STOAN, ww, (steunend, helpen)
 — STUKKE, nw, (houtschilfers, om bij 't klompenmaken, de klomp in de praam te zetten)
 — TIEDS, bw, (vroeg)
 — ZINNIG, bn, bw, (onnozel)
 BIELE, nw, v, *N, *KEN, (bijl). Met de groote —, (met geweld)
 BIESTR, bn, bw, (buiig en nat). Dr met op de —baane wean, (met iets in de bonen zijn); in n—n, (op een waalspoor), nen —n, (iem. waarvan men niet weet wat men er aan heeft)
 — N, ww, zw, (nat, buiig weer zijn)
 BIETN, ww, st, Tt3: bit, Vt1: beet, dlw: ebetn, (bijten)
 BIG'N, nw, m, —, *SKEN, (big). A 't — reangt, heb iej t skot too, (van de beste kansen maak je geen gebruik)
 — SKOT, nw, (varkenshok)
 BIKEARS, nw, (kapotgelopen aars)
 BIKGAT, nw, (bijt, in het ijs)
 BIKL, nw, m, —S, (bikkel, meisjesspel)
 — N, ww, zw, (bikkelen)
 BILLE, nw, v, *N, *KEN, (bil). Wee't de blaankste —n hef, (wie de baas is, wie 't hoogst kan bieden)
 BILLEK, bw, nb, (goedkoop, redelijk)
 BINN, bw, (binnen). Den mag wa twee keer — komm, vuur da'j n één keer zeet, (wat is die vermagerd)
 BIRREMAN, nw, m, (zwerfer, landloper) Ginnen — in de duure zitn, (niemand in de weg zitten); doar zo'j nen — met oet de heele lokng, (daar komt zelfs een zwerfer voor uit zijn rustplaats)
 BIRREWIEF, nw, (schooiersvrouw)
 BIS, — op de hoed hebm, (drukte op 't lijf hebben)
 BIZN, ww, zw, (met de staart omhoog door de wei rennen, van koeien). A't de eene koo —t' buurt n aandrn n stat op, (de een steekt de ander aan)
 BIZZEGE, nw, v, 1 (tijd waarin de koeien „bizn"), 2 (bepaalde jaarmarkt)
 BLAANK, bn, bw, (blank, glimmend)
 BLAD, nw, o, *AN, BLÆKN, *S, (blad)
 — RN, ww, zw, (afbladeren). Dr alls oet —, (er alles uitflappen)
 BLAJ, bw, (willens en wetens)
 BLAKSEM!, uitr, (bliksems)
 BLAS, bn, bw, (vaal)
 BLAAW, bn, nw, (blauw)
 BLEEKE, nw, v, (grasveld, om te bleken)
 BLEEND, 1 nw, o, *N, (raamschot) 2 bn, bw, (blind)
 BLEENN, nw, m, —, 1 (blinde man), 2 (grote, bijtende vlieg)
 BLEENKN, ww, st, Vt1: bluenk, dlw: ebluenkn, (blinken)
 BLEKNG, ww, zw, 1 (blaffen), 2 (geluid maken van vergenoegde biggen)
 BLEKSKENS, nw, (mazelen)
 BLIEJ, bn, bw, (verheugd)
 SKOP, nw, v, (blijdschap)
 BLIEKNG, ww, st, Tt3: blik, Vt1: bleek, dlw: eblekn, (blijken)
 BLIEWN, ww, st, Tt3, blif, Vt1: bleef, Vt: bleewn, dlw: ebleewn, (blijven)
 BLIKUERKN, nw, o, (heel klein paardenras)
 BLOARE, nw, v, *N, BLÛERKN, (blaar)
 BLOAZE, nw, v, *N, BLÛESKN, (blaas)
 Knap—, (varkensblaas)
 — BAAS, nw, m, (druktemaker, opschepper)
 — PIEPE, nw, v, 1 (pijp om haardvuur aan te blazen), 2 opschepper)
 BLOAZN, ww, st, Tt3: blûs, Vt1: bleus, 2: bleuzn, dlw: ebloazn, (blazen)
 BLOK, nw, o, BLUKKE, BLUKSKEN, (blok, brok)
 BLOOD, nw, 1 o, (bloed), 2 m, BLEUTE, BLEUITJEN. Biej — komm, (zich herstellen)
 — KOOKE, nw, (worst v. bloed en roggemeel)
 — KOOKN, nw, 1 (bloedkoek), 2 (sul)
 BLOOME, nw, v, *N, BLEUMKEN (bloem)
 Ne — vuur 't gat krieng, (zonder moeite welgesteld worden); dr ne — van vuur t gat krieng, (er ook nog een voordeeltje aan hebben)
 BLOON, ww, zw, 1 (bloeden), 2 (schade lijden)
 BLOOND, bn, bw, (blond). Nen —n, (een blauwtje)

- BLOOT, 1 bn, bw, (bloot, onbedekt), 2 bw, (alleen maar)
- BLÛEJN, ww, zw, (bloeien). De loch —t, (er zitten witte wolkjes onder de donkere)
- BLÛEJSLS, nw, (bloesem)
- BLÛEJSTEREG, bn, bw, winderig)
- BLUËTN, ww, zw, 1 (ontbloten), 2 (zand van leemlaag afgraven)
- BOAGL, nw, m, —S, —KEN, (ereboog)
- BOAJNGENGR, nw, m, —S, (leegloper)
- BOAKE, nw, v, *N, (Paasvuur)
- BOAM, nw, m, BÛEME, BÛEMKEN, (bodem)
- BOAR, bw, (louter)
- BOARD, nw, m, BÛERE, BÛERDJEN, (baard). N —dr of krieng, (klappen krijgen); wat vuur n —, (iets te eten)
- BOARG, nw, m, —N, (berg)
—N, ww, st, (bergen)
- BOARKE, nw, v, *, BÛERKSKEN, (berk)
- BOARM, nw, m, (berm)
—SIESKEN, nw, (barmsijsje)
- BOARS, nw, m, BÛERZE, BÛERSKEN, (baars)
- BOARVE, nw, v, *N, (draagplank om leem bij het steenbakken van de kruiwagen op de vormtafel te gooien)
- BOAS, nw, m, BÛEZE, BÛESKEN, (zwezerik)
- BOAT, nw, m, —N, (voordeel)
- BOBLN, ww, zw, — in t zoepm, (door weinig eetlust in 't natte voer snuiven) Hoe —t in t zoepm, (hij heeft er geen zin in)
- BOD, nw, o, (bod). Iedr —, (ieder keer)
- BOEBAA, nw, m, —S, (iem. die luid en onnodig tegen anderen spreekt)
- BOEK, nw, m, BUUKE, BUUKSKEN, (buik) Zik lellek in n — bietn, (zich zelf een strop bezorgen)
—SLAANG, ww, zw, (hijgen)
—ZEARTE, nw, (buikpijn)
- BOEMLAPR, nw, m, —S, (onverschillige slungel)
- BOENG, ww, st, Tt1: boege, Tt3: bog, Vt1: bueg, Vt: buengn, dlw: ebüeng, (buigen)
- BOER, nw, m, —N, —TJEN, (boer). De domste —n hebt de dikste earpl, (in het boerenbedrijf brengt dom werken vaak meer vrucht voort dan vertrouwen op wetenschap): nen — an de stroate weet van gin moate, (als een boer in de stad komt wonen, overdrijft hij alle steedse dingen); van n — noar n bürgr, dat geet as n ürgl, van n bürgr noar n —, dat geet zoer, (als een boerenmeisje met burger trouwt, krijgt ze 't veel gemakkelijker, maar als een burgermeisje een boer trouwt, krijgt ze 't veel moeilker).
—DERIEJE, nw, v, *N, *KEN, (boerderij)
—N, ww, zw, (een boerenbedrijf hebben)
—NDEERNE, nw, (boerenmeisje)
—NSPIL, nw, (boerenbedrijf)
—SKOP, nw, (boerengehucht)
- BOESKOOL, nw, (kabuiskool)
- BOËTN, vz, 1 (buiten), 2 (behalve) — dat, (dat buiten beschouwing gelaten, bovendien)
- BOEZN, ww, zw, (druisen, van de wind)
- BOK, nw, m, BUKKE, BUKSKEN, (bok) A't de —ke de kÛppe teeng bekaandr zett, bliewt de sikke gus, (bij strijd tussen de mannen, kan er niet vrucht dragend gewerkt worden); n — rien, (in een lastig parket komen); eenn bie n — doon, (iem. er tussen nemen)
—NG, ww, zw, 1 (bukken), 2 (bokkig zijn)
—NSPROONK, nw, m, (hinkspel)
—NSTEENTJEN, nw, (afgebroken voetje van kom of glas)
- BOKSE, nw, v, BOKSNS, BUKSNTJEN, 1 (broek (achterriem van paardetuig). Eenn de —op beenn, (iem. goed de waarheid zeggen); t an de — krieng, (het verspelen); doar geet ne— met n bÛejs alleeneg, (daar loopt iem. vel over been); oet de — munn, (zijn behoefte moeten doen); wat zoo good kenn as zinne daangse —, (iets door en door kennen); zelf de — ook smeareg hebm, (zelf ook niet vrijuit gaan); dat striek ik an de —, (daar trek ik me niks van aan)
- BOKSNBEER, BOKSNMOAL, nw, (feestmaal bij 't inschrijven van een trouwend jaar, waarbij door een in een boom opgehangen broek geschoten werd)
- BOL, 1 nw, m, BÛLLE, BÛLKEN, (stuk, gedeelte). An —le,

- (kapot); an twee —le, (in tweeën); doot'r nen — of (doe er een stuk af) 2bv, bw, (rond, bol)
- BOLGLEASKEN, nw, (glas waar de voet af is)
- HENNE, nw, (kip zonder staart).
- Trekt ne — n stat ees oet! (Pluk eens veren van een kikker!); bolhennspil, (eindelozе vrijage)
- STAT, nw, 1 (dier met afgekaptе staart), 2 (erg kortе staart of vlecht)
- BOLLE, nw, v, *N, BULKEN, (stier)
- BOLN, ww, zw, (tochtig zijn.) Wee —t, mut weetn te stoan, (wie geluk heeft, moet er zich naar gedragen)
- KNUP, nw, (bepaalde knoop in de zweep)
- PEETR, nw, m, —S, —KEN, (lisdodde)
- BOLS, nw, bw, (tochtig, van koe)
- BOM, nw, m, —N, (bons)
- BOMME, nw, v, *, BUIJKEN, (ontploffend ding)
- BONGS, nw, m, (geluidgevende slag)
- Nen — loopm, (een blauwtje lopen, ergens niet mee slagen); n — krieng, (afgewezen worden na verkering)
- BOODL, nw, m, —S, —KEN (boedel)
- BOOJN, ww, zw, 1 (regelen, schikken, met mensen), 2 (voor elkaar houden)
- BOOK, nw, 1 (beukenoten) 2 o. BEUKE, BEUKN, (boek)
- BOOKWÆJTE, nw, v, (boekweit). In de weelde —, (in 't wilde weg)
- BOOLDRACHTEG, bw, bn, (luidruchtig)
- BOOLDRBAAS, nw, m, (druk, lawaaierig kind)
- BOOLDRN, ww, zw, (leven maken)
- BOOLE, bw, (tegen 't middaguur)
- BØOLTN, nw, m, —S, BÜELTJEN, (bout)
- BØOLTEREG, bn, bw, (wankel)
- BOOLTRBATS, nw, m, (stuntelig iemand)
- BOOLTRN, ww, zw, (ergens af vallen)
- BOOM, nw, m, BUEME, BUEMKEN, 1 (boom), 2 (zware paal, met bepaald doel)
- LUEPR, nw, m, —S, —KEN, (eekhoorn)
- BOONE, nw, v, üN, BUENTJEN, (boon)
- BOONNAKR, nw, (bonenakker). Eenn n — op jaang, (iem. 't huis uitjagen zonder middelen van bestaan)
- BOONT, bn, bw, (bont)
- JES, nw, (bijeengebonden gelezen aren)
- BOORD, nw, m, BUERE, BUERDJEN, (boord)
- BØOR, nw, o, —N, —TJEN, (boor)
- BØORN, ww, zw, (boren)
- BØORNS LICH, (vinkenslag)
- BOOSM, nw, m, —S, (schoorsteenkap in boerenkeuken)
- BOOTE, nw, v, —N, (boete)
- BOOTN, ww, zw, (boeten)
- BORG, nw, m, BÜRGE, 1 (borg), 2 (gesneden mann. varken)
- BOS, nw, m, BUSKE, BUSKEN, (bos). Oet n — komm, voor den dag komen); eenn duur n — haaln, (iem. die zelf begonnen is, goed onderhanden nemen); an buskes, (ligging van koren na 't maaien)
- BØS, 1 nw, m, BÜSTE, BÜSJEN, (stop, plug)
- 2 bw, (blut, op zwart zaad)
- BOSBEAZE, nw, (blauwe bosbes)
- BOSJAAGR, nw, (veldwachter)
- BOSKATTE, nw, (boskat). Ne weelde —, (een furie)
- BOSKEREГ, bn, bw, (afgemat)
- BOSKN, ww, zw, (iets in heen en weer gaande of schuddende beweging brengen). Ne weege —, een wieg schommelen); dr hen —, (met grote lompe passen lopen); t — van t hatte, (het hevig kloppen van 't hart); dr op —, (er op slaan bij vechten of stoeien); t —et 'r op, (het gaat er van langs)
- 2 (van eikenhakhout talhoutjes maken)
- BOSKOP, ww, (boodschap) Den breg de — ouwr, (die borrel is flink sterk)
- BOT, nw, o, BUTTE, BUTJEN, (bot). De —e, ('t menselijk lichaam, als arbeidswerktuig); 'k hebbe dr de — nog neet noar stoan, (ik heb er nog geen zin aan); de — in berre en t vlaeys op n stoel, (die is vel over been) de —e oarns met ploang, (een voor 't lichaam inspannend werk opnemen); da's n — oet n skütl, (dat is een tegenvaller); de —e an hebm, (helemaal afgemat zijn); duur n hat — goan, (moeilijk te verdragen zijn); eenn de —e in n zak doon (iem. er bekaaid laten afkomen); dat brek oew gin —e, (dat is geen zwaar werk); de —e nog neet eslüt

- hebm, (nog niet volgroeid en ster~~k~~ zijn); a'j de —e woarm hebt, (als ej 't op je heupen hebt); de —e dr vuur leg'ng, ('t werk aanpakken); de —e lüstrekng, (zich lichamelijk oefenen); de —e ploang, (zwaar werk doen)
- BÒTR, nw, v, (boter)
 —VLUETJEN, nw, o, (houten bakje voor boter)
- BOTS, bw, (onverwacht, plotseling)
- BOUWGROOND, nw, (grond, geschikt voor akkerbouw)
- BOUWMAESTRKEN, nw, (kwikstaart)
- BOUWN, ww, zw, (omploegen ter bezaaiing of bepoting)
- BOWISSE! uitr, (vast zwaar!)
- BRAAKE, nw, v, ne oale —, (een oud vervallen huis)
- BRKNG, ww, zw, (breken, **van vlas**)
- BRAAND, nw, m, BRÄENNKEN, 1 (brand), 2 (brandstoffen)
 —KASTE, in de —, (in de brandverzekering)
- BRAANN, ww, zw, 1 branden), 2 (scherp smaken, schrijnen). 3 (blussen, **van kalk**). t Braant um net vuur t gat of, (hij heeft het er net afgebracht)
- BRÄEJN, ww, zw, (breien)
- BREANDEREG, bn, bw. 1 (koortsig), 2 (hardlijvig), 3 ongeduldig, gehaast), 4 (hevig begerend)
- BREEDTE, nw, v, (breedte). t Zit um in de leangte of in de —, ('t moet toch ergens aan liggen)
- BREEF, nw, m, *WE, —KEN, 1 (brief), 2 (geschrift, akte), 3 (winkelzakje), 4 (bankbiljet), vklw. Hee hef t —ken velüern, (hij komt te laat, **van kind**); koop-, skaejd —e, (koop-, scheidingsakten)
- BREKNG, ww, st, Tt1: brekke, Tt3: brek, Vt1: breuk, dlw: ebrükn, (breken). Breknd heete, (ontzettend heet); zoo köold, da'j t — küent, (heel erg koud)
- BRENGN, ww, st, Tt3: breg, Vt1: brag, dlw: ebrag, (brengen)
- BREUN, ww, st, Tt3: brot, dlw: ebrod, (broeden)
- BRIEJN, ww, zw, (de „r” niet goed uitspreken, vrouwen)
- BRILLE, nw, v, *N, (bril)
- BROA, nw, v, (rooster van draad met handvat en pootjes, om iets boven 't vuur te braden)
- BROAM, nw, (wakelgroen)
- BROAN, ww, st, Tt1: broa, Tt3: brüt, dlw: ebroan, (braden)
- BRODN, ww, zw, (steken laten vallen)
- BRÖDS, bn, bw, (broeds)
- BROED, nw, v, BRUUDJEN, (bruid)
- BROEKNG, ww, zw, wed, (zich in willen spannen). Um —, (pootaan spelen)
- BROEN, bn, bw, (bruin). Ze — bakng, (het bont maken)
- BROES, nw, o, (schuim)
- BROEZN, ww, zw, Tt3: broest, (bruisen)
- BROMM, ww, zw, 1 (brommen), 2 (een standje maken)
- BROMRD, nw, m, 1 (knorrepot), 2 (bromvlieg), 3 (bromfiets)
- BROMWORM, nw, m, (meikever)
- BROOD, nw, o, BRUE, BRUEDJEN, (roggebrood). Good zin — hebm, (een behoorlijk bestaan hebben); dat et gin —. (daar hoeft niet dadelijk wat aan gedaan te worden); a'w oew neet hadn en gin —, dan mo'w van oarmood stoete vretn, (we zijn dankbaar voor je hulp, maar zonder die was 't misschien nog beter gegaan); de —kroemn stekt um, (de welstand slaat hem naar 't hoofd); den kan wal hen — borgn goan, (die is er wel goed voor)
- BRÖS(bn, bw, (blut). — stoan, (niks meer hebben)
- BRÜEDRKES, nw, (heel kleine aardappeltjes, in de schil gebraden)
- BRUER, nw, m, —S, —KN, (broer)
- BRUGGE, nw, v, BRUG'NG, BRUG'SKEN, 1 (boterham), 2 (brug), 3 (bankje om achter 'n koe te zetten bij 't kalven)
- BRÜKKE, nw, v, (breuk). Ne — as n drejskuutjeen, (een erge breuk)
- BRULFNNUEGR, nw, (iem. die voor 'n bruiloft uitnodigt)
- BRULFTE, nw, v, *N, (bruiloft)
- BRULN, ww, zw, (luid schreien)
- BRUML, nw, m, —S, —KEN, (braam)
- BRÜSTEG, bn, bw. 1 (blakend van gezondheid of krachten), 2 (door onvolledige bekleding lichamelijke welgedaanheid tonend)
- BRÜT, —TE, —JEN, (houten bord). n — vuur n kop hebm, (een harde kop hebben)
- BÜE, nw, m, (long en lever van geslacht dier)

BÛEJS, nw, o, *ZN, —KEN, 1 (kort jasje, jekker), 2 (lastige, ondeugende jongen). Dat slit of as Borrewiek zin —, (dat gaat vanzelf langzamerhand over); eenn zoo good kenn as zin daangse —, (iem door en door kennen); n toa —, (iem. die lichamelijk veel verdragen kan); doott t oale — neet vot vuur 'j n niej hebt, (gooi geen oude schoenen weg, voor je nieuwe hebt)
 BUEKNBOOM, nw, m, (beuk)
 BUENDEG, bn, bw, (stevig). n — spil, (een stevig bouw-
 sel)
 BUENDR, nw, m, —S, (Hectare)
 BUENG, ww, zw, Ttl: buege, Vt: buengn. dlw: ebuengd, (buigen)
 BÛEWTN, bw, (boven)
 BUFL, nw, m, —S, (lomperd)
 BUISHAND, nw, n, (schelm)
 BÛKR, nw, m, —S, (groot, fors mens of kind)
 BUKNGGE, nw, v, —N, *KJEN, (bokking)
 BUL van nen keal, (forse, sterke man)
 BÛLKNG, ww, zw, 1 (loeien); 2 (luid boeren) — as ne koo, (erg boeren); t bülket mij op, (ik moet boeren)
 BÛN, nw, m, (harde laag in de grond)
 BUNGL, nw, m, —S, —KEN, (schommel)
 —N, ww, zw, (schommelen, slingeren, hangen). Dr bieje —, (er bij aan hangen)
 —SIESKES, nw, (mezen, die in de dennen voedsel zoeken)
 BÛNNE, nw, v, *, *KEN), zoldergedeelte, lager liggend dan 't overige)
 BÛRGEMAESTR, BORGE—, nw, (burgemeester)
 BÛRGR, nw, m, —S, (inwoner van de stad, niet boer)
 BÛS, nw, m, —TE, —JEN, (barst)
 BÛSL, nw, m, —S, —KEN, (borstel) Nen — trekn, (een boos gezicht zetten)
 —N, ww, zw, (borstelen)
 BUSSE, nw, v, *N, **KEN, (bus)
 BÛSTE, ww, v, —, *JEN, (borst). t op de — hebm, (kou in de longen hebben)
 BÛUJE, nw, v, *N, *KEN, (bui)
 BÛUKS, bw, (bolle kant van de bikkels)
 BÛUL, nw, m, —E, —KEN, (zakje). Met n toon — betaaln, (bij verrekening voldoen); n lesn slag dut n — net zoovulle as t geald, (wie vrouwen geniet, komt daarmee soms even ver als met geld)
 BUUNG, ww, st, Ttl: buuge, Tt3: bog, Vt: bueg, dlw: ebuengn, 1 (doorbuigen), 2 (toegeven, zich schikken)
 BUURE, nw, v, *N, *KN, (draagbaar)
 BUURN, ww, zw, (tillen)
 BUURTE, nw, v, *N, *JEN, 1 (beurt), 2 (nabijheid). Ums te —n, (om de beurt)

D

DAAL, —E, bw, (omlaag). Smiet oew —, (ga zitten!); — skeetn, (neerschieten); de rogg'is —, (de rogge is gemaaid); dr achtr —e komm, (achter 't net vissen)
 DAAMP, nw, m, DEAMPE, 1 (damp), 2 (rook), 3 (mist). t in — jaang, (zich ergens mee haasten); — op reang kan de loch neet verdreang, (damp in de lucht, na regen, voerspelt nog meer regen); nen kooln —, (een koude mist)
 DAAMPEG, bn, bw, (mistig)
 DAAMPM, ww, zw, (damp of rook afgeven)
 DAANGS, bw, 1 (overdag), 2 (opwerkdagen), bn, (daags)
 DAANK, nw, m, (dank)
 DAANKNG, ww, zw, 1 (bedanken), 2 (een dankgebed doen)
 DAANKNSWEARD, bn, (waard om voor te bedanken, wel bedankt)
 DAANSN, ww, zw, (dansen)
 DABLN, ww, zw, (uit de school klappen)
 DAF, bn, bw, (doodmoe)
 DAFTEG, bn, bw, 1 (aanzienlijk), 2 bw, (in flinke mate). n — spil, (een voornaam huishouden); ne heele —aejd, een op 't oog aanzienlijke dame)
 DAG, nw, m, DAAGE, DAGJEN, (dag). De —e, (Kerstmis, Pasen of Pinksteren); de —e hebt non mer kop en stat, (we hebben de donkere dagen voor Kerstmis); zinnen —

- hebm, (een goede dag hebben); oarns ginnen grootn — van hebm, (ergens geen vertrouwen in hebben); aandre —e'keand hebm, (betere tijden gekend hebben); an n — leg'ng, (aan geld opbrengen)
- DAGDUUREG, bw, (in de dagelijkse loop der dingen)
— WOARK, nw, o, —, (32 are)
- DÄJN, ww, zw, (doelloos lopen)
- DAK, nw, o, DAAKE, — DAKSKEN, (dak) Dr was miej te vulle — op t hoës, (er waren me te veel mensen omheen)
- DÄLLE, nw, v, *N, *KEN, (achterhoofd)
- DALS, nw, m, nen —, (niemendal); t wordt nen —, ('t wordt niks)
- DALSKACH, nw, m, DALSKACHTE, (deugniet)
- DAM, nw, m, DAMME, DAMKEN, (dam)
- DAN, 1 bw, vw, (dus dan), 2 bw, op die tijd). Neet —? (Is 't niet?)
- DANNE, nw, v, *, *KEN, (denneboom) In de —n, (in de dennebossen)
- DANNSKRAAPESL, nw, o, (afgefallen dennenaalden)
- DANNTUKR, nw, m, —S, —KEN, (kneu) Roon —, (koperkneu); griez n —, (heidekneu)
- DARDAN! uitr. (Ziezo dan!)
- DAT, DA, AT, A, 1 vw, (dat), DAT, 2 aanw. vnw, (dat). — min vaa was, (mijn overleden vader)
- DATTEENE, tw, 13)
- DATTEG, tw, 30)
- DAUWNETL, nw, (dovenetel)
- DÄWLN, ww, zw, (stoeien)
- DEAMPKEN, nw, (trek aan sigaar)
- DEAMPEG, bn, bw, (asthmatis)
- DEANKNG, ww, st, Tt3: dach, Vt2-3: dachn, dlw: edach, (denken). t Ha'k e—, (dat dacht ik ook!); oarns an —, (ergens om denken)
- DEARN, ww, zw, (schade doen)
- DEE, 1 aanw. vnw, VE en Mv, (die), 2 betr. vnw. VE en Mv, (die), vaak met 'T. Van dee dr ..., (van zodanige ...); ... en —, (... en de zijnen)
- DEEGE hebm, (goed aarden kunnen, het naar de zin hebben)
- DEEL, nw, o, —E, —KEN, (gedeelte)
— EGE, nw, v, (boedelverdeling)
— N, ww, zw, (verdelen)
- DEENKSLDAG, nw, (Dinsdag)
- DEENN, ww, zw, 1 (een dienst bewijzen), 2 (als dienstmeisje werken)
- DEENK, nw, o, DINGE, DINGSKEN, (ding) ... en —e, (... en zo meer)
- DEEPE, bn, bw, (diep). Dr — duur goan, (diepzinnig redeneren)
- DEER, nw, o, —S, —KN, (dier) n — van n ..., een hele grote ...)
— MEANSKE, nw, (beestmens)
- DEERNE, nw, v, *S, *TJEN, (jongedochter, meid)
- DEKN, nw, m, —S, —KJEN, (deken)
- DEKNG, ww, zw, (bedekken)
- DEKNGGE, nw, v, (dekking)
- DEKSETAATRS, —NOGANTOO! uitr. (wel drommels!)
- DEKSLS, bn, (drommels)
- DELLE, nw, v, *N, *KEN, 1 (deel, van boerenhuis). Op de —, (in de ruimte van de deel); dr is um n gat in de — 'vüln, (hij heeft een geldelijk verlies geleden); 2 (laagte in 't land)
— G, bn, bw. (lammenadig)
- DEN, 1 aanw. vnw., ME, (die), 2 betr. vnw. ME, (die)
— GENNEGEN, V: de —G, O: dat —e, Mv: dee —, (degenen)
- DENS, nw, m, *ZN, —KEN, (opdonder)
- DENZEG, bn, bw, (hobbelig, oneffen)
- DENZELN, V: dezelfde, O: tzelfde, Mv: dezelfde, (dezelfde)
- DENZN, ww, zw, Tt3: denzet, 1 (op en neer schudden), 2 (stuiten)
- DETTAA, nw, m, —S, DETJEN, (grootvader)
- DEUNTJES, dr — an hebm, (er plezier aan hebben); op de — wean, (in zijn schik zijn)
- DICHTE, bn, bw, 1 (dicht op elkaar), 2 (dicht, afgesloten)
- DIEJN, ww, zw. (zwellen)
- DIEK, nw, m, —E, —SKEN, (wat opgehoogde weg)

DIENS, 1 v, m, (dienst). Eenn nen — doon, (iem. een — bewijzen)

DIESL, nw, m, —N, —KEN, 1 (distel), 2 (timmermansbijl)

DIK, bn, bw, (dik). Zoo — as ne perre, (volgevreten)

—KE, bn, bw, (dronken). Zoo — as doeznd man, n driet-hoes, nen Malajr, ne oele, Mestrich, (erg dronken); knon —, (stomdrongen); —boeksoawnd, (Oudejaars-avond)

DIL, nw, m, —N, —KEN, (deel van de schop dat de steel omsluit), t In n — hebm, ('t in 't kruis hebben)

—LE, nw, v, (laagte in 't land)

DINGE, zie: DEENK, (ding), nw, v, Weetn van —e, (geen groentje meer zijn); wat wee-r iej van —, (wat weet jij daar nou van)

DINGN, ww, st, Tt3: deengt, Vt1: dung, dlw: edungn, (meedingen)

DISL, nw, m, —S, —KEN, (disselboom)

—HAAMR nw, (ijzer waar het achterhout van een wagen mee op de disselboom zit)

DISN, aanw. vnd, V: *SE, O: DIT, Mv: *SE, (deze)

DISTRN, ww, zw, (redetwisten). Distbruer, (twistziek iem.)

DOAJAKKE, nw, v, (sloddervos)

DOAJE, nw, v, —, *N, DÜEJKEN, (niet nette vrouw)

DOANEG, bw, (terdege)

DOAR, bw, (daar). — mut t hen, (die kant moet het uit)

—BIEJ, bw, (bovendien)

—GENTR, bw, (daarginds)

DOARM, nw, m, —E, DÜERMKEN, (darm)

DOARUMME, vw, (daarom)

DOATN DOON, ww, (zijn best doen)

DOBM, ww, zw, (in schudding raken of kunnen raken)

DOBLN, ww, zf. t —t dr umme, ('t zal er om gaan)

DODDEG, DODDEREG, bn, bwm, (ziekelijk, zwak). Lange neet —, (lang niet mis, prima)

DOCHTR, nw, v, —S, DÜCHTRKEN, (dochter). N eenn kuemp um de —, n aandrn um de moo en n doardn um alle baejde, (de een wil dit, de ander dat en sommigen alles)

DOEKNG, ww, zw, Tt2: doeket, dlw: edoeket, 1 ww, (bukken, hurken); 2 (omhelzen)

DOEM, nw, m, —N, DUUMKEN, (duim)

DOER, gin — hebm, (onrustig worden)

—N. ww, zw, (duren). t neet — künn, (het niet uit kunnen houden); t kan neet —, ('t is niet duurzaam)

DOESKOP, nw, m, (kop met slordig lang haar)

DOESTEREG, bn, bw, 1 (ongekamd), 2 (soezerig)

DOESTERIK, nw, m, —KE, (iem. die zijn uiterlijk verwaarloost)

DOEWE, nw, v, *N, DUUFKEN, (duif) Ne oale —, (een dame van middelbare leeftijd)

DOEWN, ww, zw, (dreunen)

—BÜNNE, nw, (duiventil)

—SKOERS, nw, (duizendschone)

DOEWNEUREG, bn, bw, (eigenzinnig, onhandelbaar)

DOEZND, tw, (1000)

—BEENR, nw, m, (duizendpoot)

DOKTR, nw, m, —S, DOKTRKEN, (arts). — Dul, (eigenwijze praatjesmaker)

DOL, bn, bw, 1 (wild), 2 (duizelig, draaierig), 3 (niet meer passend, **van schroef**). Nen —n keal, (een wildebras); zoo — as n eanekuukn, (erg draaierig)

DÖL, nw, m, DÜLLE, DÜLKEN, (handvat van zeis)

DOLBOTR, nw, m, —S, —KEN, (wildebras)

DOLN, ww, zw, 1 (wild en gek doen), 2 (ijlen)

DOM, bn, bw, (dom). Zoo — as n buentjen, (oliedom): eenn — küjrn, (iem. door praten van de wijs brengen); zoo — as ne oele, as nen osn, as de duuwl, (erg dom)

DOMMENEERN, ww, zw, (tieren en vloeken)

DONDER, nw, m, (man, dien men iets verwijt)

DOO, bn, bw, (dooi). — hooln, (tegen vorst beschermen)

DOOD, 1 bn, bw, 1 (dood), 2 (doods), 2 nw, m, (dood, sterven)

—DOON, ww, (slachten)

—HOUWN, ww, (doodslaan)

—JAAGR, nw, (racefiets)

—LEGRKEN, nw, (hen, die veel eieren legt, maar dan sterft)

DOOF, bn, bw, (doof). Zoo — as ne skarre, (stokdoof)

- DOOK, nw, 1 m, DEUKE, DEUKSKEN, 1 (doek), 2 (luier), Oet de —e doon, (uiteenzetten, verklaren)
 2o, (doek, als stof)
- DOOL, nw, o, (uiteindelijke bedoeling). Gin — hebm, (geen zin, geen reden hebben)
- DOOMIE, nw, m, —S, (dominée)
- DOOMPELEG, bn, bw, (miezerig, van weer)
- DOON, I ww, st, Tt1: doo, Tt3: dut, Vt1: deer, Vt: deern, dlw: edoan, 1 (doen), 2 (geven), 3 (kosten, 4 (in werking komen),
 II hulpww, om het bezig zijn met iets uit te drukken.
 III nw, 1 o, (manier van doen), 2 m, (dode).
 Met te — hebm, 1 (medelijden hebben met), 2 (te maken hebben met); met eenn —, (iem. raadplegen over iets); oarns ouwr —, (iets ter sprake brengen); t is tr um te —, (het is bijna zover); dr umme —, (er om wedden of wedijveren); edoan hebm, ('t werk af hebben); hee dut, ('t komt in werking of beweging); eenn dr oet —, (iem. er uit gooien); dr achter hen —, (de deur uit gooien); dr eenn in —, (er een inschenken); in t hok —, (in hechtenis nemen); dr of —, (er van wegdringen); eenn dr bie —, (iem. te grazen nemen); t is edoan of eloatn, (kies wat je wilt); dr umme —, (te grazen nemen); um den —, (zo ongeveer); eenn wat —, (iem. kwaad doen); dood —, (doodmaken); dr wat an of —, (er iets toe doen); dr met hen —, (toegeeflijk zijn, tegemoetkomen en laten begaan) zik op —, (zich opdoffen); hen —, (aanreiken); met eenn wa — kunn hebm, (met iem. wel kunnen samenwerken of overweg kunnen), niks met te — hebm, (geen last mee hebben); dr een an —, (een doen verliezen) ofedoan hebm, (niks meer kunnen beginnen ergens tegen); mekoar neet vulle —, (niet veel verschillen)
- DOONDERIEJE, nw, v, 1 (malligheid), 2 (voor de gekhouderij), 3 (onenigheid, getwist)
- DOONDR, nw, m, (donder)
 — JAANG, ww, (gekheid, keet maken)
 — N, ww, zw, 1 (donderen), 2 (met lawaai vallen). Doondrt dood; (Loop naar de bliksem!); — in de kaale bueme gef n nat vuurjoar, (onweer in de winter voorspelt een regenachtig voorjaar)
 — PARRE, nw, v, *N, *KEN, 1 (grote pad), 2 (zwaarlijvige, onvriendelijke vrouw)
 — BEAZN, — KRALN, nw, (vruchten van de wilde sering)
 — S, bw, (heel erg)
 — SKOER, nw, o, —S. —KN, 1 (donderbui), 2 **plant**: hane-poot)
 — WÛRMKES, nw, (kleine mugjes, die vóór onweer vliegen)
- DOORN, nw, m, DUERNE, DUERTJEN, (dooier)
- DOP, nw, m, DÛPPE, DÛPKEN, 1 (dop), 2 (klein, rond deksel)
 De —e, (de ogen, **minachtend**)
- DORRE, nw, v, *N, DÛRRKEN, 1 (mannetjesbij), 2 (futloze of haveloze man)
- DRAANK, nw, m, (sterke drank)
- DRAAWN, ww, zw, (draven)
- DRACH, nw, m, —N. —JEN, 1 (klederdracht), 2 (sterkte in weefsel). Dr zit —in, (het is sterk)
- DRAEJDHÛEREG, bn, nw, 1 (onoprecht en verward in het praten), 2 (weerspanneg)
- DRAK, nw, m, 1 (modder), 2 (uitwerpselen). In n — sloan, n — trean, 1 (beroddelen), 2 (afkammen)
- DRAM, nw, m, nen — op t lief hebm, (aldoor zeuren en malen)
 — M, ww, zw, (zaniken)
 — METITJEN, nw, (fopspeen)
 — RD, nw, m, (zeurpot)
- DRANG, nw, m, (dringende kracht)
- DRAPPEG, bn, bw, (kwabberig)
- DREANG, ww, st, Tt1: dreage, Tt3: dreg, Vt1: dreug, Vt: dreug, dlw: edreang, (dragen)
- DRECHTIG, bn, bw, (drachtig)
- DREE, —JE, tw, (3). — leangtn — breedtn, (op zijn elf en dertigst)
- DREEJ, nw, m, —N, (draaiing, dending, bocht). Um n —, (voorbij de bocht)
 — ANGL, nw, m, (twistzoeker)
 — HOAL, nw, (als hefboom gebouwd „hoaliezr")
 — N, ww, zw, 1 (draaien), 2 (wenden, van voertuig of dier),

- 3 (onoprecht praten). Oarns t gat bie in —, (zich op slinke wijze een goede plaats bezorgen)
- DREESKUIJTJEN, bw, (draaimolen). Zoo dol as 't peard van t —, (vreeselijk duizelig)
- STUUTN, nw, m, —S, *TJEN, (iem. die niet oprecht zijn mening zegt, maar zo praat, dat hij een ander door ergernis of uitlokking er toe brengt wel openhartig te zijn)
- WOARVL, nw, (draaibaar stuk in het paardeleidsel)
- DREEKLEZOOR, nw, m, —S, —TJEN, (baksteen van $\frac{3}{4}$ van de gewone dikte)
- DREEKN, nw, o, (15-cent stuk)
- OP, nw, (grasachtig onkruid)
- DREELASKE, nw, v, *N, (okselstukje in ondergoed)
- DREELEENK, nw, m, (drieling)
- DREENKNG, Vt: druenk, dlw: edruenk, (drinken). Iej küent 'r met mij wal oet —, (dat is tussen ons wel te regelen)
- DREESTIKNG, ww, zw, (stekelige dingen zeggen)
- DREESTIKR, nw, (iem. die „dreestikt“)
- DREETAAND, nw, m, (drietandige greep)
- DREEVOOT, nw, (drievoet, om ketel op boven de haard te zetten)
- DREMLN, ww, zw, (dralen)
- DREUSEM, nw, m, (kwade droes)
- DREPSE, nw, o, (wilde haver)
- DREUZE, kwoa, nw, v, (kwade droes)
- DRIEKESMAN, nw, m, (bep. boerendans)
- DRIESTE, bn, bw, (mooi aangekleed, hups)
- DRIETE, nw, v, (weke mest)
- DRIETHOES, nw, (WC)
- DRIETN, ww, st, Tt3: drit, Vt1: dreet, dlw: edretn, (zijn behoefte doen). Dat loat hen —, (bekommer je daar niet om); eenn wat —, (op iemands gezegden niks uitdoen); a'j huegr weelt —a'j t gat hebt zitn, dan bast oew n ears. (wie zich voornamer wil voordoen, dan hij is of iets groters wil doen dan waartoe hij in staat is krijgt spot en schade)
- DRIEWN, ww, st, Tt3: drif, Vt1: dreef, Vt: dreewn, dlw: edreewn, 1 (drijven), 2 (voortdrijven, voortjagen)
- DRIEWR, nw, m, —S, —KEN, (drijver, **bij de jacht**)
- DRIF, nw, m, 1 (aandrijvende kracht, jachtlust), 2 (sterke stroming)
- DRIL, nw, o, 1 (geleiachtige massa), 2 (blauw katoen voor rokken)
- DRD, nw, m, (aanstellerige, fatterige man), ook DRIL-HAKKE.
- LEPIETJEN, nw, (draaitolletje)
- N, ww, zw, (vlug rondwentelen). Hee —t van gekkegaejd, (hij weet van inbeelding niet wat hij doen zal)
- DRINGN, ww, st, Vt: Tt3: dreenk, Vt1: drung, dlw: edrungn, (dringen)
- DROAD, nw, 1 m, DRÛE, DRÛEDJEN, 1 (draad), 2 o, (metalen draad), 3 (draadafrastering). Oarns met vuur n —komm, (ergens mee op de propfen komen)
- NEAGL, nw, m, 1 (spijker), 2 (iem. die een goede kans niet benut, of niet tot iets opgewekt kan worden, Jan Salie)
- DROBL, nw, m, —S, —KEN, (hoeveelheid bij elkaar, tros)
- DROEF, nw, m, DRUUFKEN, 1 (tros, hoopje), 2 DRUUE, (druif)
- KEN, nw, (rozetje aan de pet, ten teken van rouw). n — an de pette hebm, (terneergeslagen zijn)
- DROK, bn, bw, (veel te doen hebbend)
- TE, nw, v, 1 (ruzie, verwickelingen) 2 (haast)
- TEMAAKR, nw, (lefmaker)
- DROLLIES, nw, m, (sufferd)
- DROOSJES MAAKNG, (gekke dingen doen)
- DROP, nw, o, DRÛPKEN, (kudde)
- DRÛEDEREG, bw, ow, (draderig)
- DRUEGE, bn, bw, (droog). Eenn dr nen — druengn hen doon, (iem. een lik uit de pan geven); n dr — of krieng, (een schrobbering krijgen)
- DRUEGTE, nw, v, (droogte)
- DRUEM, nw, m, —E, —KEN, (droom)
- ERIEJE, nw, v, (gedroom)
- M, ww, zw, 1 (dromen), 2 (in dwaling verkeren)
- DRUENG, ww, zw, (drogen), dlw: e—nd.
- DRUENKN, nw, o, (drankje)
- DRÛETLN, ww, zw, (aarzelen)
- Drûetlgat, (weifelaar)
- DRÛETEG, bn, bw, (teuterig)

- DRUEZL, in n —, (onbewust, in sleur)
 DRUK, nw, m, (verdrukking)
 —NG, ww, zw, Tt1: drukke, Tt3: drok, Vt: drokn, dlw: edrok, (drukken)
 DRUPKEN, nw, o, (druppel)
 DUBLD, bn, bw, (dubbel)
 DUCH, miej —, miej —, (Nou, nou!)
 DUCHN, ww, zw, 1 (vrezén), 2 onp, (dunken)
 DUCHTEG, bn, bw, (flink, erg)
 DÚEJTE, nw, v, *N, *JEN, (duit)
 DUENE, op de — wean, (goed gemutst zijn)
 DUENK, nw, m, (dunk)
 DUENG, ww, zw, Tt1: duege, Tt2: duengt, Tt3: duegt, Vt: duengng, dlw: e—duengnd, (deugen). Den —t neet in de wos, (die mag er niet bij)
 DUEPM, ww, zw, (dopen)
 DUER, bn, bw, (duur). An de —ste moark wean, (de hoogste prijs moeten betalen)
 —AABL, bn, bw, (kostbaar)
 —N, nw, m, —E, —TJEN, (doorn). n — dr met oet n voet hebm, (het ergste achter de rug hebben)
 DÜERTN, van hiertn tot (de) —, (van hier tot daar)
 DUEZE, nw, v, *N, DUESKEN, (doos)
 DUK, nw, m, —KE, —SKEN, (deuk)
 —NG, ww, zw, (indeuken), dlw: edok.
 DUL, zie DOL
 DUNEGGE, n, v, DUNEG'N, (slaap, **van het hoofd**)
 DUNNE, bn, bw, 1 (smal), 2 (goed vloeibaar) t Lop — bij, ('t valt tegen)
 DUNN, ww, zw, (uitdunnen)
 DÜNN, ww, zw, dlw: edüend, (uitpuilen) De oong —t oew in n kop, (de ogen puilen er van uit); zitn te — op n stoel, (ongans zijn van 't veel eten)
 DUPJEN, nw, o, *S, (dubebtje). Zoo gek as n —, (helemaal mal); wee't gin — weet te verzoepm, weef'r ook gin te vedeenn, (wie geen goed gebruik van geld weet te maken, zal ook wel niet handig zijn om het te verdienen); wal op n — künn driln, (zwerig en vlot zijn, **van meisjes**)
 DÜPM, ww, zw, (van de dop ontdoen)
 DÜRf, ook DÜRVE, nw, (durf). Vol — zitn, (veel moed hebben)
 DÜRvN, ww, Tt3: dürf, (durven)
 DÜS, nw, m, (dorst)
 DÜSKESTOK, nw, m, (dorsstok)
 DÜSKN, ww, zw, Tt2: düsket, dlw: edüsket, (dorsen). Eenn hen waatr — hebm, (niet goed bij 't hoofd zijn); — um t hoes, (lawaai maken bij huis) dr hen —, (hard weglopen)
 DUUKNG, ww, st, Vt: duek, dlw: edükn, (duiken)
 DUUKR, nw, m, —S, —KEN, (duiker)
 DUUMEK, nw, m, 1 (duimlapje), 2 (scharnierhengsel)
 DUUMSTOK, nw, m, (duimstok)
 DUUN, ww, zw, 1 (uitleggen, verklaren), 2 —op, (een teken zijn van...)
 DUUR, 1 vz, (door), 2 bw, (verder, voort). — t al hen, (gemiddeld, gewoonlijk); dr — spreknng, (de zaak goed uitspreken, opspreken)
 —DACH, bv, bw, (weloverwogen)
 —DOON, ww, 1 (doormidden doen), 2 (doorschrappen, er niet meer op rekenen)
 —DRIEWR, nw, (drevel)
 DUURE, nw, v, *N, *KN, (deur) Achtr de — hen doon, ('t huis uit gooien); eenn de waage vuur de — skoewn, (iem. in 't nauw drijven)
 DUURGAANK, nw, m, 1 (mogelijkheid om voort te gaan), 2 (deuropening) — hebm, (werkelijk gebeuren, verwezenlijkt worden)
 —GOAN, ww, 1 (werkelijkheid worden); 2 (doorbarsten). 3 de schijn wekken), 4 onp, (vergeten worden); t geet 'r um duur, (hij denkt er niet meer aan)
 —GROONN, ww, (doorgronden)
 —KOK, nw, m, (stampot)
 —KOKNG, ww, (als stampot koken)
 —NGAANK, nw, (deuropening)
 —SKEETN, ww, (verder gaan in een bepaalde richting)
 —SKEMRN, loatn —, (een goed verstaander duidelijk maken)
 —SLAG, nw, m, 1 (overwicht), 2 (vergiet)

- DUURSTOAN, ww, (verdragen, lijden)
 — ZETN, ww, (volhouden)
 DUUSTR, bn, bw, (donker). In —n, (in het donker); t
 zut'r — oet, (het lijkt niet rooskleurig)
 DUUWL, nw, m, —S, —KEN, (duivel). Woer't de —
 drit, doar drit e bieje huepe, (niet eerlijk verdiend geld
 valt toe aan die al veel hebben); in tied van nood vret
 de — vleeng, (nood breekt wet); — dag! (drommels!);
 de — oontkrupn wean op healdrechn dag, (de duivel
 nog te slim af zijn); al n —, (de hele bliksemse boel); —
 stoark, (stofsoort voor onderbroekn)
 —S, bn, bw, 1 (duivels), 2 (allerverschrikkelijkst erg)
 DUUZL, nw, m, in n —, (bezwijmd)
 Eenn in n — houwn, (iem. buiten westen slaan)
 —N, ww, zw, (duizelen)
 DWAL, nw, m, oarns met in n — wean, (van iets een
 verkeerde voorstelling hebben, iets niet kunnen vatten)
 —DEREG, bn, bw, (verstrooid, vergeetachtig van ouder-
 dom)
 —LE, nw, v, *N, *KEN, (beginselloze vrouw)
 —N, ww, zw, 1 (lopen zonder de weg te weten), 2 (doel-
 loos of onzinnig rondlopen). t —t mij nog wa, (er staat
 me nog wel iets van voor)
 DWAS, bn, bw, 1 (dwarsliggers), 2 (tegenwerkend, onge-
 zeggelijk)
 —BONGLDERIEJE, nw, v, (dwarsdrijverij)
 —BONGLN, ww, zw, (door niet meewerken hinderlijk zijn)
 —WAAGE, nw, (dwarsdrijver, tegenwerker)
 DWINGEREG, bn, bw, (precies eigen zin willende doen)
 DWINGERIEJE, nw, v, (pogingen om eigen zin door te
 drijven)
 DWINGN, ww, st, Tt3: dweenk, Vt1: dwung, dlw: edwungn,
 (dwingen)
 DWINGRD, nw, m, (kind dat altijd zijn zin wil doorzetten)
 DWOAS, bn, bw, (dwaas)

E

- EAGE, nw, v, **NG, EAGSKEN, (eg)
 EAKSTR, nw, m, —S, —KEN, (ekster). A'j — stuert.
 krie'j boonte vuegl wier, (wie wind zaait, zal storm oog-
 sten)
 EALS, nw, m, (elzeboom)
 EAMPEREG, bn, bw, (prikkelbaar)
 EAMPNSTAT, nw, m, (lichtgeraakt persoon)
 EANE, nw, 1 v, *N, (eend), 2 m, EANNKEN, (einde). Wat
 bieje n — hebm, (ergens mee bezig zijn); dat kuemp op eenn
 —oet, (dat komt op 't zelfde neer); aejt wat bieje n —
 hebm, (altijd streken uithalen); t —ken too, (de blinde
 darm); ... en gin —, (... nog aan toe); op n — stoan, (op-
 standig zijn); gin — of beskeed van krieng, (geen touw
 aan vast kunnen knopen) (taal noch teken); an t —
 brengn, (levensonderhoud verschaffen, levenslang); at
 alle —kes te hoope komt, (als puntje bij paaltje komt)
 EANKL, 1 bn, (enkel), 2 (bn, bw, (dun, tenger, gering)
 —T, 1 bw, (een enkele keer), 2 nw, m, (inkt), 3 nw, o, *S,
 *KEN, enkel)
 EANSPAN, nw, o, —N, (inspan, van boerenwagen)
 —IENE, nw, (leidsel voor één paard)
 EAR, bw, (eerder). 'k Leuwe a'w mekoar — ezeen hebt,
 (waar je me nu op betrapt, heb ik van jou ook wel ge-
 zien)
 —BEAZE, nw, (aardbei)
 —DOANEG, bn, bw, (op eerbewijs gesteld)
 —E, nw, v, (eer)
 —LEKE, bn, bw, (eerlijk)
 —N, ww, zw, (eren)
 —NS, nw, m, (reden, goed voorwendsel)
 —PL, nw, m, —, —KEN, (aardappel) — moal, (sober maal,
 aangeboden aan de gevers van aardappelen aan iem. die
 geen wintervoorraad had); — met knoopsgeatr, (stamp-
 pot van snijbonen)
 —S, nw, m, *ZE, —KEN, (aars)
 EAWN, 1 bw, (eventjes), 2 bn, bw, (even, van getal)
 —DUUWLS, bw, (desondanks)
 —OALDR, nw, (iem. van gelijke leeftijd)
 —MEANSKE, nw, (gelijke, naaste)

EAWRDASSE, nw, v, **N EAWRDÀSKEN, (hagedis)
 EAWRTJEN hef um te pakng, (hij is lui)
 ECH, bn, bw, (echt)
 EEGAAL, bw, (gelijkmatig)
 EEK, nw, o, 1 (afkooksel van bonen), 2 (vocht uit hout)
 —L, nw, m, —S, —KEN, 1 (eikel), 2 (hekel)
 —N, 1 nw, m, —, *SKEN, (eikeboom), 2 bn, (eikenhou-
 ten)
 EEN, tw, (1)
 —EWEGGES, bw, (naar één plaats)
 —G, bn, (eigen). — in t hoes, (als kind aan huis)
 —GSGEBOOND, bn, bw, (met onderling vertrouwen)
 —GWIES, bn, bw, (eigenwies, **klemt. op ee**)
 —GWIEZEGAEJD, nw, v, (eigenzin)
 —LEUS, bw, (eenzaam)
 —N, 1 onb. vnw. (iemand), 2 (een zekere —)
 In —, (opeens)
 EERS, 1 bw, (eerst), 2 bn, M, V, O en Mv: —TE, (eerste).
 Van n —n, (binnenkort)
 EESKN, ww, zw, (eisen)
 EEWEGAEJD, nw, v, (eeuwigheid)
 EEZEMENNKEN, op oew —, (dat zou je wel willen)
 EEZL, nw, m, —S, —KEN, (ezel)
 EFKES, bw, (eventjes)
 EGGE, bie j —, (op zijn gemak). In **eigennamen**: (stuk in
 cultuur gebrachte grond); t spil neet an de — hebn (de
 boel niet voor elkaar hebben)
 EGEE, bw, (helemaal, **met ontkenning**) — 't neet, (hele-
 maal niet); — ginn, (helemaal geen); da's dr — ginn, (die
 telt niet mee)
 EG'NG, ww, zw, (eggen), Tt1: egge, Tt2: eg't.
 ELLE, nw, v, (ellemaat)
 ELLBOANG, nw, v, —, (elleboog)
 ELLSTIEK, nw, o, (elastiek)
 —SLINGR, nw, (katapult)
 EMR, nw, m, —S, —KEN, (emmers)
 ENGE, bn, bw, (nauw)
 ENGL, nw, m, —N, —KEN, (engel)
 ENNEG, bn, (enig)
 ES, nw, m, —N, (es, hoog bouwland) In n —, (op de es)
 —KE, nw, v, *N, (esseboom)
 ESTEMEERN, ww, zw, (achting betonen)
 ESTR, nw, o, (bijdehand persoon)
 ETGARRE, nw, v, (groen)
 ETN, 1 ww, st, Tt1: ette, Tt2: ett, Tt3: et, Vt1: at, dlw:
 egetn, (eten), 2 nw, o, —S, —TJEN, (maal eten); — as
 nen dūskr, (erg veel eten); at t op is, is't — edoan, (als
 er niet meer is, houdt alles op); k dee-r leewr teeng um —
 as teeng um hounn, (men kan met hem beter e'en dan
 vechten); al e— en edruenken hebm, (er al de buik vol
 van hebben)
 ETR, nw, m, —S, —KEN, (mee-eter)

F

FÆEL op, bn, bw, (begerig naar) Nen —n hoond, (een al
 te begerig mens); oarns — op wean, (iets erg graag lusten)
 FAKSEERN, ww, zw, (dwingen)
 FENOAL, bw, (helemaal)
 FESOEN, nw, o, (fatsoen)
 —LEK, bn, bw, (fatsoenlijk)
 FEZAANTE, nw, v, N*, *JEN, (fazant)
 FIDRN, ww, zw, (hevig beven). De bokse —t mij an t
 gat, (ik sta te rillen)
 FIEN, bn, bw, 1 (niet grof), 2 (godsdienstige voorschriften
 nauwgezet volgend); — op n taand, (kieskeurig)
 FIESTEREG, bn, bw, (koud en nat)
 FIESTRN, w, zw, (van vocht en kou lijden)
 FIET, nw, v, (fijt)
 —SE, nw, v, *N, *KEN, (fiets)
 —SNMAAKR, nw, (rijwielhersteller)
 —SNSTEULKEN, nw, (kinderzitje op een fiets)
 —SEPETJEN, nw, (pet, **oude benaming**)
 FIKS, bn, bw, (krachtig, flink)
 FIML, nw, m, —N, —KEN, (knoop van wit bot)
 —N, ww, zw, (wriemelen, mieren)
 FISLN, ww, zw, (toebereidse van kwakzalversmiddel of
 volksgeneesmiddel)

FISLPOT, nw, m, (pot om iets in te „fisl'n")
 FITSKEN, nw, (klein beetje)
 FLAANKE, nw, v, *N, (flank)
 FLANTUUTN, nw, (nieuwmoodse kunsten)
 FLAANSN, an mekoar —, ww, (flansen)
 FLÀTS, bn, bw, (flets)
 FLAUW, bn, bw, 1 (niet zout), 2 (zwak)
 FLEENK, bn, bw, (flink)
 FLISTR, nw, m, —S, —KEN, (dun plakje)
 —N, ww, zw, (slissen)
 FLODRN, ww, zw, (flodderen)
 FLODRBOKSE, nw, (zieltje zonder zorgen)
 FLOKRN, ww, zw, (flikkeren)
 FLOSTEREG, bn, bw, (zonder samenhang)
 FLÛEJTE, nw, v, *N, *JEN, (fluit)
 FLÛEJTN, w, zw, (fluiten). Flûejtekeal, (iem. die vaak fluit)
 FLUSTRN, ww, zw, (fluisteren)
 FLUURBOOM, hee zoch —, mer hee krig truurboom, (hij zoekt zolang het fijnste, dat hij met wat slechts blijft zitten)
 FLUUREG, bn, bw, (fleurig)
 FOEKE, nw, v, *N, FUIUKSKEN, 1 (uitholling), 2 (fuik).
 —n in de kennebakke krieng, (oud worden)
 FOEKNG, ww, zw, (speelruimte geven, **van doek of derg.**),
 In mekaandr —, (ineenzijgen, in elkaar slaan, **van doek en derg.**)
 FOELAA, nw, v, —S, —KN, (gebreide donkere omslagdoek)
 FOELBEAZN, nw, (niet eetbare bessen)
 FOMLN, ww, zw, (frunniken). Kāj in mekoar efomld, (helemaal verkreukeld)
 FORKNG, ww, zw, (stuntelig lopen met stijve benen)
 FOSN, nw, m, —S, FUSKEN, (bosje hoeveelheid) Nen —weend, (een rukwind)
 FOSSEG, bn, bw, (hier en daar verspreid) Nen —en weend, een wilde buiige wind)
 FOSTEREG, bw, bn, (ropperig, van planten)
 FRAANSE, dr komt nog — daage vuur oe, (je zult er nog wel van lusten)
 FRAMBOOZE, nw, v, *N, FRAMBUESKEN
 FREANSKN, ww, zw, 1 (hinniken), 2 (grijnslachen)
 — op t vul, (praten op een beroep)
 FRIS, bn, bw, —KE, (fris, onbedorven)
 FROAJ, bw, (tamelijk)
 FROONSLN, ww, zw, (fronselen)
 FUSLDR, nw, m, —S, 1 (knutselaar), 2 (trage werker)
 FUSLN, ww, zw, 1 (knutselen), 2 (mieren)

G

GAANK, nw, m, GANGE, GANGSKEN, 1 (gang), 2 (manier van lopen), 3 (het gaan) In de —, (in heel korte tijd, terloops); t is mer net de —, ('t is maar heel even)
 GAANS, 1 bw, (helemaal), 2 bn, —KE, (heel)
 GAANZE, nw, v, *N, GAENSKEN, (gans). O n —ken valn, (op een voordeeltje uitlopen)
 —BLOOME, nw, (margriet)
 GAANZNĀJ, nw, (ganze-ei). Hee kon wa meann at ne katte —r lear, (hij ziet zeker de zon aan voor een edammer kaasje)
 GAAPEGE, nw, v, (gaping, tussenruimte)
 GAAPM, ww, zw, 1 (gapen). Teeng t peard kùj neet —, (er is altijd baas boven baas); teeng nen heetn ouwnd kùj neet —, (tegen een machtige kan men geen grote mond opzetten), 2 (dom kijken, staren)
 GAAUW, bn, bw, (gauw)
 GAEJSLN, ww, zw, (hard lopen). De luuze —t um ouwr n kop, (hij zit onder 't ongedierte)
 GĀEL, bn, bw, (weelderig). — in t wasn, (in de groeiaren)
 GADRGOD, nw, (rommel, voor 't oprapen liggend goed)
 GADRN, ww, zw, 1 (graaien), 2 (door grijpen verzamelen). Oarn —, (aren lezen)
 GAFL, nw, m, —S, GAFLKEN, (dubbel tweetandige vork op lange steel, om vlees mee van de „wieme" te halen)
 —TAAND, nw, m, (oorworm)
 GALLE, nw, v, (gal). De —stek mij, (ik word woedend)
 GALGE, nw, v, *N, *JEN, (dwarsbalk van kruiwagen, bij 't rad), 2 (draaibare arm boven t' haardvuur)

- GALMM, ww, zw, 1 (galmen), 2 (golven van gras of graan)
- GALPM, ww, zw, (piepen van kuikens)
- GALPM, ww, zw, (schooien om eten). — van hongr, (hungeren naar eten)
- GANGS, bw, 1 (aan de gang), 2 (langzamerhand). t Spil — hebm, (de boel aan 't draaien hebben), — goan, (aangifte gaan doen van voorgenomen huwelijk); zoo —, (zodadelijk)
- GAPSE, nw, v, *N, GAPSKEN, (handvol)
- GARRE, nw, v, *N, GARRKEN, (tweijg). Net o'j met ne — in t waatr houwt, (dat is allemaal drukte voor niks, dat geeft toch niks)
- GARSTE, nw, v, (gerst)
- GAS, nw, 1 m, GASTE, (jonge man). De —te (jongelui, smalend), 2 o, —, (12-tal) o, GASTE, GASJEN, (hok van 6 schoven), 3 bn, bw, (ranzig)
- PL, nw, v, —N, GASPLKEN, (gesp)
- TEREK, bn, bw, 1 (onverzorgd), 2 (ranzig)
- TRD, nw, m, (viezerik)
- GAT, nw, o, 1, GEATR, GEATJEN, 1 (gat), 2 GATTE, GATJEN, (achterste). Wel keant min — in aandrman stad, (wat zou ik me in den vreemde aan de mensen storen), t an t — krieng, (het spel of de strijd verliezen), a'j t — neet vaste hadn zitn, veleus iej dat ook nog, (jij kunt ook nergens op passen), hang oet t —, (zuurkool), a'j t — eweand hebt, (in een ommezien), op t — zitn, (overeind zitten): eenn achtr t — an loopm, (zonder de schulden zitten): slag —r, (kuilen in wagenspoor aan één kant)
- EANE, nw, (achtereinde)
- GAWDEEF, nw, m, *WE, —KEN, (dief)
- GEALD, nw, o, —JEN, (geld). Hee's zoo gedoan op t — as de duuwl op ne zeele, (geld gaat bij hem boven alles), woer t — is zee'j woondrn, woer t neet is hue'j t doondrn, (rijkdom geeft macht, armoede ruzie)
- GEALN, ww, st, Tt3: gealt: Vt1: güel, dlw: egüeln, 1 (gelden), 2 (waard zijn)
- GEALTE, nw, v, *N, (varken, **vóór de eerste worp**)
- GEANTE, nw, v, *N, *JEN, (gent)
- GEARN, ww, zw, (schuin toelopen)
- E, bw, (graag)
- GEBALLIEHEUDJEN, nw, (bolhoedje)
- GEBEEN, ww, (bevelen)
- TE, nw, (gebeente). t Kort —, (de kinderen)
- TN, nw, (gebinten)
- GEBLEK, nw, (gekef)
- GEBLJUTE, in t — zitn, (in 't bloed zitten)
- GEBOAR, nw, o, —N, GEBÜERKN, (gebaar)
- GEBOSKETE, nw, v, (gewemel, druk gedoe)
- GEBREK, nw, o, (gebrek, **ook van karakter**)
- KELEK, bn, bw, (aan een breuk lijdende)
- GEBROAD, nw, o, GEBRÜEDJEN, (vleesbraadsel)
- GEBROEK, nw, o, (gebruik). Zin — oarns van nemn, (zich iets ten nutte maken, de vruchten van iets genieten)
- NG, ww, zw, (gebruiken)
- GEBUURN, ww, zw, (gebeuren). t Mut nen keer —, ('t wordt nu zachtjes aan tijd)
- GEDAG, (goeden dag!). — zeg'ng, (bij aankomst of vertrek groeten)
- GEDACHTE, nw, v, **N, (gedachte), Mv: (geheugen). In de —n komm, (zich herinneren); oarns gin —n op hebm, (ergens niet aan denken); zik oarns —n ouwr maakng, (ergens over piekeren); in de —n skeetn, (voor de geest komen), noarns gin —n op hebm, (iets helemaal niet verwachten)
- GEDEANG, bn, bw, (gedegen)
- GEDEANKNG, ww, (herdenken)
- GEDIEJN, ww, (groeien)
- GEDIEN, nw, o, —N, —TJEN, (gordijn). Woer t kuemp, hangt ook gin —tjes, (wees niet te kieskeurig)
- GEDOAN, bn, bw, (wild van verlangen, dartel). — wean op, (erg gesteld zijn op)
- EGAEJD, nw, v, (wilde begeerte)
- GEDOO, nw, o, (gedoe)
- KSEMIE! uitr. (wel voor den drommel!)
- GEDRAM, nw, o, (gezeur)
- GEDREANKTE, nw, v, (iets te drinken)
- GEDUELD, nw, o, (geduld)

GEDÜENTE, nw, v, *N, (gestalte)
 GEDUIREG, bw, (voortdurend, telkens)
 GEEN, in —, (ligging van gras na het maaien)
 GEER, nw, o, —S, —KN, (uier)
 GEES, nw, m, —N, (geestverschijning)
 —N, bn, bw, (beroerd door lege maag)
 GEETEKLOOMP, nw, (klomp aan lange stok om wasgoed te begieten)
 GEETLEENK, nw, m, —S, (merel)
 GEETN, ww, st, Tt3: güt, Vt: geut, dlw: egüt, (gieten)
 GEEWE, bn, bw, (gaaf)
 GEEWL, nw, m, —S, —KEN, (gevel)
 GEEWN, ww, st, Tt3: gif, gef, Vt1: gaf, Vt: gafn, dlw: egeewn, (geven)
 GEK, bn, bw, (raar, krankzinnig)
 —AEJD, nw, v, (scherts). Duur —, (uit gekheid)
 —KEGAEJD, nw, v, 1 (onwizigheid), 2 (verwaandheid)
 GEKLOESTR, nw, o, (gescharrel in en om huis)
 GEKÛJRTE, nw, o, (gepraat)
 GEL, bn, bw, (geel, bruin). Nen —n, (iem. met bruine huiskleur)
 —GUURDR, nw, m, —S, —KEN, (geelgors)
 —IEK, bw, 1 (gelijk), 2 bn. Bool —, (groot gelijk!)
 —IEKEDEKIES! (gelijk op!)
 —IEKNG, ww, (gelijkenis hebben)
 —LEG, bn, bw, (zieklijk, **van schaaap**)
 GELOOWE, nw, o, (geloof)
 GELUKKE, nw, o, (gelukkige omstandigheid)
 GEMACHTE, nw, o, (mann. geslachtdeel)
 GEMAK, nw, o, (gemakkelijk zijn)
 Zin — dr van nemn, (het zich gemakkelijk maken)
 —LEK, bn, bw, 1 (gemakkelijk), 2 (gemakzuchtig)
 —STOOL, nw, (leunstoel)
 GEMOOD, nw, o, (gemoed). t — sküt mij vol, ik word tot tranen toe bewogen; wat op t — hebm, (innerlijke drang hebben over iets te praten)
 GEMUL, nw, o, (houtafval van klompenmakerij)
 GENACH, (goedenacht)
 GENEANG, bw, (genegen). Eenn — wean, (iem. wel mogen)
 —NHAEJD, nw, (genegenheid)
 GENEEREG, bw, (genedig). t Dr — of brengn, (er genedig af komen)
 GENGLBAAS, nw, (iem. die zijn tijd verdoet)
 GENGLN, nw, zw, (rondslechteren)
 GENN, aanw. vnw. V, O en Mv: —E, (ginds)
 GENOA, nw, v, (genade). Zik duur de — hen etn. (van het geschonkene onbehoorlijk veel nemen)
 GENOAWND, (goedenavond)
 GENOG, bw, (genoeg)
 GENTR, bw, (ginds)
 GENUECHN, nw, (genoegens)
 GENUENGN, nw, o, (genoegen). t — is um nog neet ebürsn, (hij heeft er nog wel trek in)
 GERAJ, nw, o, 1 (benodigdheden), 2 (paardetuig), 3 (soort goed). Mooi — maakng, (een goede uier krijgen, **van koe**)
 GERAK, nw, o, (rechtvaardig aandeel)
 GEREEF, nw, o, (gerief, nut)
 GEREEWN, ww, zw, (van dienst zijn)
 GERINGE, bn, bw, (weinig, onbetekenend)
 GERUS, bw, (gerust)
 —TEGAEJD, nw, v, (rustig gevoel)
 GES, nw, m, (gist)
 GESKEEN, ww, onb. w., (gebeuren)
 GESLACHTE, nw, o, 1 (kunne), 2 (geslachte), 3 (stam)
 GESLUENSTE, *RTE, nw, o, 1 (afval bij 't slachten), 2 (nageboorte)
 GESTAAND DOON, (gestand doen)
 GESTRIT, nw, o, —TE, —JEN. (kruis van de broek)
 GETAL, nw, o, (aantal)
 GETÛW, nw, o, (weefgetouw)
 GETRAAMPLTE, nw, o, (getrappel)
 GETROUW, 1 bn, bw, (trouw aan), 2 nw, o, (huwelijk)
 GETUUGE, nw, m, **NG, (getuige)
 GETUUNG, ww, zw, (naar waarheid bevestigen)
 GEUDJEN, nw, o, (kinderen of mensen, **als minderwaardig beschouwd**)
 GEVEUL, nw, o, (gevoel, tastzin)
 —N vuur, (liefhebberij hebben voor)

GEVOAR, nw, o, (gevaar)
 GEVRET, nw, o, —TE, —JEN, (tronie)
 GEWAG, nw, o, (melding). — maakng van wat, (ergens opmerkzaam op maken); — geewn, (antwoord geven); — krieng, (bescheid krijgen)
 GEWAS, nw, o, —N, 1 (oogst te velde), 2 (gekweekte plant)
 GEWEALD, nw, o, (wilde kracht)
 GEWECHTE, nw, o, **N, **JEN, 1 (gewichtmaat), 2 (zwaarte). Skroa, nāw —, (niet de volle maat)
 GEWEMLTE, nw, o, (gewemel)
 GEWIN, nw, o, (voordeel, winst)
 GEWISSE, nw, o, (geweten)
 GEWOAD, nw, o, (bekleedsel voor mensen)
 GEWORN, ww, all. onbep. w., (met goed gevolg verder werken, opschieten). Non kù'j —, (nu kun je je gang gaan); loa —, (laat dat aan zichzelf over)
 GEWULFTE, nw, o, **N, (gewelf)
 GEZEALSKOP, nw, o, (bijeenkomst bij een bekeerde, na de preek)
 GEZEENTE, nw, v, *N, (gezindte)
 GEZICHTE, nw, o, **N, **JEN, 1 (aangezicht), 2 (droombeeld)
 GEZUL, bn, bw, (mak, rustig, geduldig)
 GEZOOND, bn, bw, (gezond). A'w — bliewt, (bij leven en welzijn)
 — HAEJD, nw, v, (gezondheid). Biej —, (bij leven en welzijn)
 GICH, nw, m, (jicht)
 GIEZL, nw, m, (ijzel). Nen — op de hoed hebm, (gejaagd zijn)
 — N, ww, zw, (ijzelen)
 GIFN, nw, m, (opvliegende man)
 GIFTEG, bn, bw, (venijnig). Nen —n oard, (een gemeen karakter)
 GISN, ww, zw, (raden)
 GISSEGE, nw, v, (begroting)
 GISTRN, bw, (gister)
 GIWN, ww, zw, (blijk geven van begerigheid naar eten of drinken)
 GLAANS, nw, m, (glans)
 GLAANZN, ww, zw, (glimmen)
 GLAD, bn, bw, 1 (glibberig), 2 (leep), 3 (verrekend), 4 bw, helemaal). Glatte baane, (schoon schip, afgedane zaken); — van de wieze, (helemaal verbouwereerd); t — hebm, ('t werk af hebben); — wean, (er netjes uit zien)
 — DEGAEJD, nw, v, (gladheid)
 GLAJEG, GLAJEREG, GLAEJSTEREG, bn, bw, (glazig)
 GLAJN, ww, zw, (glimmen)
 GLAS, nw, o, GLAAZE, GLEASKEN, (glas)
 GLEMM, ww, st, Tt3: gleamp, Vt1: glum, dlw: eeglumn, (glinsteren). De panne —p nog, (er zit nog hypotheek op 't huis); —SMEAR, nw, (schoensmeer)
 — EG, bn, bw, (glinsterend, blinkend)
 GLEUJN, ww, zw, (gloeend)
 — DEG, bw, 1 bn, (gloeierend), 2 (heel erg)
 GLIB, nw, m, —KEN, (gleuf)
 GLIEM, nw, m, —E, —KEN, (kier, naad)
 Aejt duur t —n van de duure wiln kiekng, (altijd proberen achter geheimen te komen)
 GLIERBAANE, nw, (glijbaan)
 GLIERN, ww, zw, dlw, ook: egleen, (glijden)
 GLOEMP, ww, st, Tt3: glop, Vt1: gleup, dlw: eglop, (loerend kijken)
 GLOEPRD, nw, m, *S, (gluiper)
 GLOEPS, bw, (allerverschrikkelijkste, **bij bn.**)
 GLOOD, nw, m, (gloed)
 GOAGL, nw, m, —KEN, (gehemelte)
 GOAJE, nw, v, *N, (forse meid)
 GOAN, ww, st, Tt1: goa, Tt3: geet, Vt1: gung, dlw: egoan, 1 (gaan, lopen), 2 (weggaan), 3 (rondwaren). — met, (verkeren hebben met); den geet doar toch, (die heeft toch niks te doen); hee gung mij, (ik was bang); hen —, (niets van komen); dr of —, (er van langs gaan); dr achtr hen —, (ontsnappen, ontgaan); dr achtr —, (volgen, bij begrafenis); dr op —, (erg worden); good —! ('t ga je goed!); 't geet, al wat t kan, ('t gaat zo hard als 't kan, met geweld), op goande beene, (weer op de been)
 GOAR, bn, bw, (gaar). Eenn wat — kùjrn, (iem. iets zo

voorsteleln, dat het hem toelacht); de kâje — hebm, (het
 hoofd toegetakeld hebben); — maakng, (de steenoven
 stoken); good —, (goed bij)
 GOARN, nw, m, GUERNE, GUERTJEN, (tuin, niet bij 't
 huis)
 GOARFKAAMR, nw, (uitdeling door de diakenen)
 GOARVE, nw, v, *N, GÜERFKEN, (garf)
 GOASTOK, nw, m, (wandelstok)
 GOEHLBEK, nw, m, (lachebek)
 GOEHLN, ww, zw, (ginnegappen)
 GOEZN, ww, zw, (suizen)
 GOFRD, nw, m, *S, GUFKEN, (grote zwaargebouwde
 man of kind)
 GOO, nw, o, (het goede). Vuur t — wean, (zich in dienst
 stellen van het goede); zik — (ehüeln) hebm, (zijn kosten
 terug hebben)
 GOOD, 1 bn, bw, (deugdelijk, bruikbaar), 2 bn, (goedaar-
 dig), 3 nw, o, (geweven stof), 4 nw, (goederen, have),
 GEUDJEN. A't — is, mu'j t — loatn, (men moet het
 goede niet willen overdrijven)
 GOEGAEJD, nw, v, (goedigheid). k Zeg t oew oet —, (ik
 zeg het je omdat ik het goed met je meen)
 GOOJN, ww, zw, (gooien)
 — DAG, (Woensdag)
 GOOLD, nw, o, (goud). —waang éénbeen, (**kinderspel**)
 GOOR, in namen, (drassige grond)
 GOORN, GOARN, nw, m, —E, GUERTJEN, (tuin, niet
 bij huis)
 GOOSMOODS, bw, (zonder reden)
 GOTNGAT, nw, (gootsteengat)
 GOTTE, nw, v, **N, GÜTJEN, (goot)
 GRAANZEGAT, nw, m, (zeurkous)
 GRAANZN, ww, zw, (dreinen)
 GRAANZRD, nw, m, (dreinerd)
 GRAF, nw, o, GRAAWE, GRAFKEN, graf). Gin òale
 —e opgreawn, (geen oude koeien uit de sloot halen)
 GRAAWN, nw, m, —S, GRAEWNTJEN, (sloot)
 GRAPPE, nw, v, **N, GRAPKEN, (grap)
 GRAUW, bn, bw, (grijs)
 GRAWL, nw, o, (onvriendelijke man)
 — N, ww, zw, (grouwen)
 GREANTE, nw, v, (grint)
 GREAWN, ww, st, Vt: greuf, greuwn, dlw: egreawn, (gra-
 ven)
 GREEPE, nw, mv, *N, *KEN, (greep). De — too hòoln,
 (vijandig tegemoet komen)
 GREL, bn, bw, (fel)
 GREPPE, ne — doon, (een greep doen)
 GREPS, oarns — op wean, (iets erg graag willen hebben)
 GREUJ, nw, m, (groei)
 — N, ww, zw, Tt3: grüejt, dlw: egrüejd, (groeien)
 GREUN, 1 bn, bw, (groen), 2nw, o, (knolgewas, **op 't land**)
 GREUNEGAEJD, nw, (groente)
 GREUNTE, nw, v, (peterselie, soepgroente)
 GRIENDEREG, bn, (venijnig koud, **van weer**)
 GRIEPIEZR, nw, o, (tang om hete pan mee van 't haard-
 vuur te nemen)
 GRIEPM, ww, st, Tt3: grip, Vt1: greep, dlw: egrepn, (grij-
 pen). — op, (een aanval doen op)
 GRIEPRD, nw, m, (inhalig mens)
 GRIES, bn, bw, (grijs). Zoo — as ne doewe, (erg grijs)
 GRIEWL, nw, v, (griezel). De — gung miej ouwr de hoed,
 (ik kreeg er kippevel van)
 GRILN, nw, Mv, (griezel)
 GRIM, nw, m, (spook)
 GRIWKEN, nw, 1 (beetje), 2 (suikerklontje)
 GROAPEREG, bn, bw, (inhalig)
 GROATE, nw, m, GROAT, *N, GRÜETJEN, (graat)
 GROBL, in de —, (te grabbel)
 GROETE, da's nog oale —, 1 (dat zit nog in 't bloed), 2
 (oud zielsverdriet)
 GROEZLN, ww, zw, (griezelen)
 GROFLIN, ww, zw, (zoekend grabbelen)
 GROMLN, ww, zw, (rommelend geluid maken)
 GROMM, w, zw, (knorren, mopperen)
 — EG, bn, bw, (knorrig)
 GROMRD, nw, m, (knorrepot)
 GROOND, nw, v, (grond). Vuur de —, (op de grond)
 —HÖOLT, nw, (balk op de grond, die de koeienstallen

van de deelruimte afscheidt). Vuur t — zitn, (geen uitweg meer weten, alle middelen uitgeput hebben)

GROONDIES, nw, (bomijs)

— LASN, nw, (grondbelasting)

GROONS, van — of an, (van 't begin af)

GROONZLN, ww, zw, (een goed maal nemen)

GROOT, bn, bw, GRÛTR, GRÛTST, (groot) — wean met, (goed bevriend zijn met); t is nen —n of nen blootn, ('t zal grote winst geven op een strop worden); — nuereg wean, (erg nodig hebben); zol dr wat van — komm? (zou het iets worden?); oarns gninnen —n dag van hebm, ergens niet veel vertrouwen in hebben); — an, (goede maatjes); t is — woark, ('t is hechte vriendschap); —e boonn, (tuinbonen); —eleu, (aanzienlijke mensen); — vuur 't gat, (verwaand, dikdoenerig)

GROOWE, nw, v, *N, (begrafenis)

GROOWNHOOD, nw, (hoge hoed)

GROOWNNUEGR, nw, m, (iem. die voor begrafenis uitnodigt)

GROSKN, nw, zw, (knarsen, stroef gaan)

GRUENDL, nw, m, —S, —KEN, (grendel)

— N, ww, zw, (grendelen)

GRUENZN, ww, zw, (kreunen)

GRUETS, bn, bw, (trots). Ne —e strotte, (een verwaande gek)

— EGAEJD, nw, v, (hoogmoed)

GRÛZEBAAS, nw, m, (iem. die graag vruchten en noten eet)

GRÛEZN, ww, zw, (groenvoer eten)

GRÛPM, ww, zw, (greppels maken)

GRUPPE, nw, v, **N, **KEN, 1 (greppel), 2 (mestgoot, achter de koeien)

GRÛS, nw, o, (gras)

— GROOND, nw, (grasland)

— KEN, nw, 1 (grashalmpje), 2 (oud 6-centstuk). Ook: GRÛSPIERKN

— TUKR, nw, m, —S, —KEN, (grasmus)

GRUT, OO GRUT!, (Wel heb ik van mijn leven)

GRÛS, nw, o, (gruis)

GUDDEREG, bn, bw, (rillerig)

GUDRN, ww, zw, onp, (doen rillen)

GUELN, nw, m, —S, (gulden)

GUELZEG, bn, bw, (gulzig)

GUENS, nw, v, —N, 1 (gunst, weldaad), 2 (productieve kracht van grond)

GUENZN, ww, zw, (steunen)

GÛETE, nw, v, *N, (bijkeukn in boerenhuis)

GUL, bn, (mager, van leem)

GÛLLIPPE, nw, v, (huilebalk)

GÛLN, w, zw, (huilen). —sgemood, bw, (na aan 't huilen toe)

GUNN, ww, zw, Tt3: goont, Vt: goonn, dlw: egoond, (gunnen)

GUS, bn, bw, (niet drachtig). Ne —TE koo. Nen —n pot, nen —n earpl, (een maaltijd zonder vlees of vet)

GUSKN, ww, zw, (gudsen)

GUURN, ww, zw, (stromen, van fijn verdeelde vaste stoffen)

GRÛMKEN, nw, (heel klein deeltje). n — vaalt aaltied in 't ooge, (een kleine hindernis trekt toch veel aandacht)

H

HAAGL, nw, m, (hagel). n — slüt'r noa, (het roept om wraak)

HAAL, nw, (aandrijfkracht). Doar zit — achtr, (dat gebeurt met animo); wat nen — geewn, (iets goed doen opschieten)

— N, ww, zw, (halen)

— S, nw, m, *ZE, HAELSKEN, (hals, keelholte). t In n — hebm, ('t in de keel hebben); eenn n eane in n — hangn, (iem. wat op de mouw spelden); klokkn duur n —, (klokken door de keel); eenn aejt um n — hangn, (iem. aldoor tot last zijn); o'j de weald an n— hebt, (alsof jij alleen de hele wereld beredderen moet); n groot —gat hebm, (alles opmaken); nen zearn —, (keelpijn)

— SDOOK, nw, (das, voor de warmte)

- HAAMR, nw, m, —S. HAEMRKEN, (hamer)
 —SLAG, nw, (schapewolkjes)
 HAANBREEBOD, nw, v, (nippertje)
 HAANE, nw, v, *N, HEANNKEN, (hand). In de — doon, (aangeven); de — geet noa binn too, (ieder is zichzelf het naast); eenn ouwr de — wean, (iem. in de weg zitten bij iets); ouwr de — houwn; 1 (een terechtwijzing geven), 2 (geluk geven bij koop); nen —nbenemr, (een kind, dat aldoor toezicht behoeft); t is um ouwr de —, (hij gunt het hem niet); wat e met de — opbouwt, stot e met t gat wier umme, (wat hij door werken bereikt, verknoeit hij weer door onhandigheid); zik t neet in de — loatn doon, (zich niet beent laten nemen); de — vuur t gat krieng, slaag krijgen)
- HAANN, nw, m, —, HAANTJEN, (haan). Zukke — he'k wal ear huern kreejn en 's moarns learn ze dood oondr t rik, (door grootspraak wordt niets bereikt)
 — GEBIET, nw, (hanengevecht)
 — HÜELTR, nw, (hanebalken)
 — SKREEW, nw, m, (afstand waarover een haan gehoord kan worden)
- HAANSKE, nw, v, *N, HEANSKN, (handschoen)
 HAANTAM, bn, bw, (al te vrij)
 HAAROP!, uitr., (links! tegen paard)
 HAAWR, nw, v, (haver). Eenn de — n betjen huegr leg'ng, (het iem. eens wat moeilijker maken)
 HAAZLNÜTTE, nw, (hazelnoot)
 HAAZN, nw, m, —, HAESKEN, (haas). Kü'j n — a zeen zitn? (heb je de aardappels al gerooid?)
 HAEJBÆJ, nw, m, (te redderen boedel). De — te groot hebm, (de boel niet af kunnen)
 HÆJN, nf, m, —S, —KEN, (zigeuner)
 HÆJSTRN, ww, zw, (aandrijven, haasten)
 HÄGGBALGN, ww, zw, (heftig hijgen met 't hele lijf)
 HÄGN, ww, zw, (hijgen)
 HÄKKE, nw, v, **N, HÄKSKEN, 1 (hak), 2 (trekschoppen), 3 (stompe hoek van het zeisblad), 4 (zijer om vuur in de vuurgang te halen in de steenoven). Zinne — hebm, (zijn draai hebben); wat bieje de —n ehad hebm, (iets verkeerds gedaan hebben); n gat vuur de —, (een gat in de kous)
 — MES, nw, (mes om bij 't klompenmaken de hakholte uit te snijden)
- HÄKLN, ww, zw, 1 (hekelen, van vlas), 2 (stamelen)
 HÄKRDEKRIK, 1nw, v, (braadsel van leverbloed en derg. bij slachten), 2 uitr. (Ja, louw!)
 HÄKSL, nw, o, (fijngesneden stroo als beestvoer)
 HÄLKEZEEL, nw, o, (bosje halmen om graan tot een garf te binden)
 HÄLKNNG, ww, zw, (garven binden met stroo er van)
 HÄJ.VRWEANGS, bw, (halverwege)
 HÄNGIEZR, nw, (ijzeren hengsel voor de pannekoekspan boven 't vuur)
 HÄNGN, ww, st, Tt3: haank, Vt1: hung, dlw: ehüngn, (hangen)
- HÄNGZÖOLDR, nw, m, (galerij)
 HÄNNEP, nw, m, (hennep)
 — ZELN, nw, (zeel van hennep)
 HÄPSKEARE, nw, v, (bijdehand persoon, brutale vrouw)
 HÄRD, bn, bw, (hard)
 — HÜEREG, bn, (hardhorig)
 — LÜEWEG, bn, (hardlijvig)
 — LÜEPR, nw, (hardloper)
 HÄS, nw, m, (hars)
 — MÄNNKEN, nw, (harsknobbel aan dennentakken)
 — N, ww, zw, 1 (in de laatste maand van de dracht zijn), 2 (melk onderzoeken in verband met te verwachten kalven)
 — NS, nw, Mv, 1 (hersenen), 2 (schedel). Eenn vuur de — houwn, (iem. tegen 't hoofd slaan); wat teeng de — krieng, (iets tegen zijn hoofd krijgen)
 — PEENKE, nw, (jonge koe, kort voor 't kalven)
 — VENGL, nw, m, —S, —KEN, 1 (wiel aan de staart van de molen), 2 (kenau)
- HÄTTE, nw, o, 1 (hart), 2 (hert). Woer ik 't hatte hebbe, hef hee ginnen steen, (ieder heeft menselijk gevoel); eenn n — in t lief küjrn, (iem. moed inspreken); hatjen, (vlieger in hartvorm); gezoond van hatn. (goede eetlust hebbend); op t — trekng, (schadelijk zijn voor 't hart)
 — BLOOD, nw, (allernaaste bloedverwanten)

HATVESKÛTMIEJ, uitr. (o wee, o wee!)
 HATZEAR, nw, o, (verdriet)
 HEAGE, nw, v, HEANG, HEG'SKEN, (heg)
 — MEESKEN, nw, (heggemus)
 — SKEARDR, nw, m, (vrijgezel)
 HEALDR, bn, bw, 1 (schoon), 2 (doorzichtig), 3 (duidelijk). — op!, (hurry up!)
 HEANDLN, ww, zw, (handigen)
 HEANEG, bn, bw, 1 (langzaam aan), 2 (niet te groot). — an! (kalmjes aan); nen — en, (een kalm persoon); zoo — ofzakng, (zo ongemerkt verdwijnen); — e jongs, (jongens van ongeveer 10—14)
 HEAR, nw, m, —N, —TJEN, (heer). Nije —n hangt nije hekn, (andere heren, andere wetten)
 HEARD, nw, m, —JEN, (plaats voor 't haardvuur)
 — IEZRKEN, nw, (metalen knop bij de haard om dingen aan te hangen)
 HEARENG, nw, m, —E, —KJEN, (haring)
 HEARNLEAWNTJEN, nw, (heerlijk leventje)
 HEARSKOP, nw, o, (meneer, heerschap)
 HEBM, ww, st, Tt1: hebbe, Tt3: hef, Vt1: ha, Vt2: hadn, dlw: ehad, 1 hulpww, ook bij „wean"), 2 ww, (hebben), 3 wed. (iets voor elkaar maken). Zik rap —, (iets vlug doen); zik —, (zich iets te doen maken); t — met, (last hebben van); t nog wal an de hoed wiln —, (wel willen in —, (te betekenen hebben); noarns wat bie j —, (zich nergens wat van aantrekken); wat vuur —, (iets van plan zijn); t dr an —, ('t verloren hebben); t dr vuur —, (verliezen, verspelen); t dr oet —, (leeggedronken hebben); t met eenn —, (met iem. een twistpunt hebben); wo he' j t'r met? (wat doe je nou toch?); doar he' j t'r met! (zie je nou well!); t dr noar —, (er toe bereid zijn, er klaar voor zijn)
 HECH, wat bie j t — ehad hebm, (iets vaker gedaan hebben)
 — N, ww, zw, 1 (vastmaken), 2 (nauw verbonden zijn)
 HEE, pers. vnw, (hij, **ook voor vrouw**)
 HEED, nw, o, (heide)
 — WUSKR, nw, m, (heiboender)
 HEEL, 1 bn, bw, (gans, geheel), 2 bw, (erg), 3 bn, (volkomen) t — e spil, (de hele boel); n — spil, (een heel gedoe), 4 bn, (stroef in de omgang). Nen —n, (een ongenaakbaar iem., iem. van wie men niks gewaar wordt)
 — E, nw, v, *N, (deelruimte boven de koeiestallen). Van de — voorn, (een kaal hoofd krijgen)
 — DAL, bw, (helemaal)
 HEEML, nw, m, (hemel). At n — vaalt, brekt alle boonnstükke, (as is verbrande turf)
 — TJEN, nw, (krekel)
 HEENDR, nw, m, (last, hinder)
 — HÖOLT, nw, (beletsel). Dr kùm — tusken, (er kwam een kink in de kabel)
 — N, ww, zw, (hinderen)
 HEENKNG, ww, zw, (hinken)
 HEES, bn, bw, (hees)
 HEETE, bn, bw, (heet). t — e waatr, (zuurbranden)
 HEETN, ww, zw, Tt3: het, Vt: hetn, dlw: ehēt, (heten). — leeng, (lochenen)
 HEEWEG, bw, (erg)
 HEKKE, nw, o, **N, **SKEN, (hek, latwerk v. wiek, achterschot wagen)
 HEKLN, ww, zw, (kammen, **van vlas**)
 HELF, nw, o, —N, —KEN, (steel van bijl)
 HELFTE, nw, v, **N, (helft). Um de —, (half om half)
 HELLE, nw, v, (hel). Met den mu' j aaltied de — bouwn, (tegen die moet je altijd eerst erg te keer gaan); de duuwloet de — vleukng, (allerverschrikkelijkst vloeken)
 — G, bn, bw, boos)
 — GAEJD, nw, v, (boosheid)
 — GKOP, nw, (driftkop)
 — GN, ww, zw, (toornen)
 HELPM, ww, st, Vt1: hulp, dlw: ehùlpn, (helpen)
 HELZN, ww, zw, (pootaan spelen)
 HEMD, nw, o. —N, —HEMPJEN, (hemd)
 — ROK, nw, m, (borstrok)
 — SLIPPE, nw, 1, 1 (hemdslip), 2 (wilde wingerd)
 HEN, bw, 1 (heen, weg, toe), 2 (vandaan), 3 bij onbep. w.: om te ...). Zoo mut 'r —, (daar moet het naartoe); dr bie j —, (meer dan erg); dr vuur —, (er voor langs); t geet —, (er komt niks van); dr achtr — kiekng, (op bezoek

- komen); noar t hoes —, (naar huis toe); — trean, (weg gaan); met eenn — lachn, (met iem. maar meelachen); met eenn — doon, (met iem. maar op goede voet blijven); vuur — kleen, (het doodskleed aandoen); in n — 'nd wier, (in een ogenblik)
- GE, nw, v, *N, *SKEN, (hengsel)
- KOMM, nw, o, —S, (heenkomen)
- NE, nw, v, *, *KEN, (hen). As nen boer ne — slacht, is de vrouw zeek of de —, (een boer verbruikt niet graag wat hij te gelde kan maken); de — de ãjr oet t gat krabm, (door begerigheid zijn weldoener onaangenaam worden)
- NEKLEED, nw, (doodskleed)
- NLOOP, nw, m, (kippenren)
- 'TWIER, nw, m, (ogenblikje)
- HENGL, nw, m, —S, —KEN, (hengel)
- HENGS, nw, m, —N, —JEN, hengst)
- HEPSNBEEN, nw, (dijbeen met vlees, van varken)
- HEREENRN, ww, zw, (herinneren)
- HET, 1 lw: OE, 2 pers, vnv. voor vrouw, die men een ander wil aanduiden zonder naam te noemen, in verband met beider belang)
- SEG, bn, bw, (vurig)
- TE, nw, v, (hitte)
- HEUN, ww, zw, Tt3: hot, Vt: hodn, dlw: ehod, (in 't oog houden, hoeden)
- HIEMM, ww, zw, (piepen, in de borst)
- HIER OP AN! bw, (hierheen)
- HOAJASN, ww, zw, (ruw afschaven)
- HOAJASR, nw, m, —S, —JASRKEN, (blokschaaf)
- HOAKN, nw, m. —S, HÛEKN, (haak). Zik oet n — skreewn, (zich hees roepen); wo't n — an n steln zit, (hoe de vork aan de steel zit); zik t gat oet n — loopm, (zich erg druk maken)
- HOAL, 1 nw, o, (reep ijzer boven 't haardvuur om pannen aan te hangen) 2 bn, bw, 1 (hologig, mager), 2 (schraal, van weer) 3 nw, v, (lange, magere vrouw). Eenn ouwr t — komm, (iem. ter verantwoording roepen); t — skoern, (het naaste werk doen); wat ouwr t — krieng, (er van langs krijgen)
- BOOM, nw, (horizontale balk in de schoorsteen, waar 't „hoal” aan hing)
- KETNE, nw, (ketting om de pan hoger of lager te hangen)
- IEZR, nw, („hoal”)
- VOES, nw, (knop aan 't „hoaliezer”)
- HOAR, nw, o, HÛERE, HÛERKN, 1 (haar), 2 (zandrug in veengebied). — van n hoond wiln hebm, (iets zeker willen weten); dat geet um neet noar t —, (dat staat hem niet aan); — op n taand hebm, (haar op de tanden hebben); de —e, (het haar); noar t — goan, (goedgaan); as — op n hoond, (dicht op elkaar)
- BOARGE, nw, v, (herberg). Iej munn van ne — gin skoapnskot maakng, (een herberg is er om even wat te drinken)
- DEKNGGE, nw, (ligging van 't stroo van dakbedekking, met de aren naar beneden)
- FS, nw, m, (herfst)
- HAAMR, nw, (hamer voor het scherp van de zeis)
- KE, nw, v, *N, HÛERKSKEN, (hark)
- N, ww, zw, (scherpen van de zeis)
- SPIT, nw, o, (pen om een zeis te scherp)
- HOAS, nw, m, (haast)
- TE, bw, (bijna)
- HOAZE, nw, v, *N, HÛESKEN, (kous). t Zakt in de —, (er komt niets van)
- HOAZNFOSKR, nw, m, (sloddervos)
- HOED, nw, v, (menselijk lichaam)). Zearte in de — (pijn in 't lichaam); de — an hebm, (uitgeput zijn); eenn teeng ne — loopm, 1 (tegen iem. aan lopen), 2 (toevallige ontmoeting); t in de — hebm, (niet goed in orde zijn); t wal an de — wiln hebm, (wel flink willen werken); wat in de — krieng, (wat te eten krijgen); van de — of hebm, (niet meer hoeven mee te dragen); n moal op de —, (een pak slaag); nen brom in de —, (dronken); hee hef t ouwr de heele —, (hij is door en door ...); zoo op de — valn, (opeens op 't lijf vallen); ik mag um in de — nog wal lien, (in de grond van mijn hart mag ik hem wel); ne — doar kan t wal oet doondrn, (een ontzaglijk grote lichamelijke verschijning)

— EG, bn, bw, (fors gebouwd)
 HOEK, nw, v, (huig)
 — E, op de —, (gehurkt)
 HOEKNG, ww, zw, (op de hurken gaan zitten)
 HOES, nw, o, HUUZE, HUUSKEN, (huis) in t —, (thuis);
 t — zoo t lüs en too geet, ('t huis met alles er in); dat
 —ken geet um ook neet noa, (aan dat tehuis zal hij nog
 wel eens terugdenken); bie t — loopm, (geen werk heb-
 ben); de hatste woarkers wont in de kläenste huskes,
 de hardste werkers wonen in de kleinste huis'es)
 — KOMM, gin — hebm, (geen onderkomen hebben)
 — KUNNEG, bw, (van huiselijke dingen op de hoogte)
 — NAAME, nw, (boerenhuisnaam)
 — NOMR, nw, (huisnummer). Den hef t — vegetn, (die wil
 niet weten dat hij van lagere afkomst is)
 — PLAASE, nw, (bouwterrein)
 HOEWN, nw, m, (griep)
 HOEZEERN, nww, (huishouden, rondkomen)
 HOF, nw, m, HÜEWE, HÜFKEN, 1 (tuin), 2 (hofhou-
 ding). Groot is t —, mer vulle mut 'r of, (wie een
 grote staat voert, komt op zware lasten)
 HÖJN, t wi dr neet —, ('t is nog niet zoals 't wezen moet)
 HÖJKNG, ww, zw, (ergens bedachtzaam langs lopen)
 HOK, nw, o, HUKKE, HUKSKEN, (hok). Eenn in t —
 doon, (iem. in 't cachot stoppen)
 HOL, bn, bw, 1 (hol), 2 (op een kier). — of bol, (kruis of
 munt door middel van pet opgooien)
 — LEGAEJD, nw, v, (holte)
 HOML, nw, m, —S, (domme man)
 HONGR, nw, m, (honger). De —koele (de maag); te —
 bette op künn, (met gemak op kunnen)
 — HAALS, nw, (armoelijder)
 HONNEG, nw, m, (honing). Dr is — in de bloomn, (er
 is iets te verdienen of te krijgen)
 HONNEPE, nw, v, *N, (hommel)
 HOOD, nw, m, HEU, HEUDJEN, (hoed). Geballie —jen,
 (bolhoedje)
 HOOF, nw, m, HEUWE, HEUFKEN, (hoef)
 HOOGE, HUEGR, HUEGST, bn, bw, (hoog). — loopm,
 (erg worden);
 HOOJAN, nw, m, (koe, in kindertaal)
 HOOK, nw, m, HEUKE, HEUKN, (hoek). Nen —
 grond (een stuk grond); de —e, (hoeken van een akker,
 die ongeploegd blijven)
 HOOLN, ww, st, Tt3: huet, Vt1: hüel, dlw: ehüeln, (hou-
 den). Vaste —! (Houvast!); t oarns op an —, (ergens op
 aan sturen); dr vuur —, (lang duren); zik — bie t
 leven genoegen nemen met)
 HÖOLT, nw, o, 1 (hout), 2 HÜELTR, HÜELTJEN, (stuk
 hout, balk). Vuur mekaandr — zaang, (elkaar over en
 weer van dienst zijn)
 — N, net doon as achtr —, (doen zoals 't het beste uitkomt)
 HOOND, nw, m, HUENE, HUENNKEN, (hond). Wo
 slimr n —, wo mear vloon, (hoe minderwaardiger iets is,
 des te meer wordt het bezocht door belagers); nen loopndn
 —, krig wat in n maand, (wie overal komt, heeft kans op
 voordeeltjes)
 — R, nw, Mv, (kippen)
 HOONEBLOOME, nw, (paardebloem)
 HOONNGELEUWE, nw, t—, t vläjs leewr as de butte, (het
 geloof van de hond, die vlees liever heeft dan bot)
 HOONNHOAR, t — dr in goojn, (ruzie verwekken)
 HOOP, nw, m, HUEPE, HUEPKEN, (hoop, stapel). An
 nen — goojn, (opstapelen); bie —e, (bij massa's); te
 hoope (gemeenschappelijk)
 HOORN, nw, m, 1 HUERNE, HUERTJEN, (horen).
 Hoorn de —e too höoln, (iem. onvriendelijk ontvangen)
 2 —S, HUERTJEN, (hoorn, voor muziek)
 HOOS, nw, m, (hoest)
 — N, ww, zw, (hoesten)
 HOOWN, ww, zw, (hoeven)
 HOPPE, nw, v, 1 (hop, vogel), 2 (hoop, verwachting), 3
 (fluitje van roggehalm)
 — BEESJES, nw, (dingen waarop men hoopt). — dreangt
 lange, (op vervulling van wensen valt het wachten lang)
 HORPE, nw, v, *N, (horzel)
 HORTE, nw, v, *N, (horentje)
 HOSMAN, nw, m, (varken)
 HOSN, ww, zw, (hossen)

HOTTE, nw, w, (**onkruid**)
 HOUWN, ww, st, Vt: hùw, dlw: ehùwn, 1 (slaan), 2 (trap-
 pen, **van groot dier**), 3 (hakken)
 Ze — t mekaandr, (ze zijn slaags)
 HOUWPIEPE, nw, (dawlplug)
 HOVEERDEG, bn, bw, (trots)
 HÜEBL, nw, m, (slungel)
 HUEJ, nw, o, (hooi). Zett dat beesjen mer an t huej, (geef
 dat dier maar wat hooi); tusken — en grüs, (tussen de
 bedrijvigheid door)
 — GAFL, nw, (2-tandige hooivork)
 — MOT, nw, (hooiafval)
 — N, ww, zw, (hooien)
 — UPR, nw, m, —S, —KEN, (hooihoop)
 HÜEKNG, ww, zw, (vasthaken, blijven haken)
 HÜEKRN, ww, zw, (wed, (hard lopen)).
 HÜELTN, bn, bw, 1 (van hout), 2 (houterig). Nen — Jan
 Kloasn, (een stijve hark)
 HUENG, ww, zw, 1 (een bod verhogen), 2 onp. (heugen)
 HÜEREG, bn, bw, (huiverig, bang)
 HÜERMKEN, nw, (wezel)
 HUERN, ww, zw, 1 (horen), 2 (gepast zijn), 3 (tobehoren).
 Oarns noar —, (ergens naar informeren); op —,
 (aan de weet komen); of huer iej neet?, (of ben je
 soms doof?), wat 'r neet oet wi, dat —t dr in, (wat van
 nature bij elkaar hoort, late men bij elkaar), an—, (langs
 komen voor bericht)
 HÜERN, ww, zw, (haar verliezen)
 HÜESN, ww, zw, wed, (haasten)
 HUEWD, nw, o, —E, —JEN, (hoofd, **als orgaan**)
 HÜJ, nw, v, (wei van de melk)
 HÜLLE, de — vol hebm, (dronken zijn)
 HULPE, nw, v, hulp, (bijstand)
 HUMME, goan, (zich omwenden)
 HUMMES!, uitr. (op zij!)
 HUNGRBETTE, te — op künn, (met gemak op kunnen eten)
 HUPPE, nw, v, **N, **KEN, (heup)
 HÜSJANSVET, nw, (raapolie)
 HUSLN, ww, zw, (opschudden, hutselen)
 HUSPÜTJEN, nw, (vleesgeschenk aan goede bekenden na
 het slachten)
 HUTTE, nw, v, **N, **JEN, (hut)
 HUUPKEN, sliern, (gehurkt glijden)
 HUUSKEN, nw, o, (WC)
 HUUVE, nw, v, HUUWN, HUIUFKEN, 1 (huif), 2 (kap
 van de iemker)
 HUUWN, ww, zw, (stilhouden)
 HÜW, nw, m, —WE, —KEN, (vlies over 't oog)

I

IEDR, onb. vnw, (ieder). n —, (iedereen); — en eene,
 (iedereen, alleman); — bod, (telkens weer)
 IEJ, IEJE, pers. vnw, (jij). — dan?, (Wat jij?); non —? (is
 't zo niet?)
 — LEU, pers. vnw, (jullie)
 IEMKORF, nw, (bijenkorf)
 IEMKR, nw, m, —S, —KEN, (ijmker)
 IEMM, ww, zw, (piepen, **in de borst**)
 IEMNSKOER, nw, (afdak voor bijekorven)
 IEP, nw, m, —E, —KEN, (hakmes)
 — RON, nw, m, (roerdomp)
 IERLAANS, bn, (binnenlands)
 IES, nw, o, (ijs)
 — BLOOME, nw, (bloemen op de ramen)
 — PILLE, nw, (ijspegel)
 IEWEREG, bn, (de volle toeweiing eisend, **van werk**)
 IEWRN, ww, zw, (alle inspanning vergen)
 IEWSKES, nw, (kinkhoest)
 IEZR, nw, o, 1 (ijzer), 2 (ijzeren onderdeel). Hee kan niks
 loatn lig'ng as heet — en mülnsteendr, (hij pikt alles in)
 IK, IKKE, pers. vnw, (ik)
 IMPOS, good van —, (goed van karakter)
 IN, vz, (in). — wean, (thuis zijn); dr — en dr oet küjrn,
 (honderd uit praten); — t lange, (overlangs)
 — BEELN, w, zw, wed, (zich voorstellen). Zik wat —, (een
 hoge dunk van zichzelf hebben)
 — BEENN, ww, (zich matigen)

- INEENN, bw, (opeens)
 — GEETN, ww, (iets te drinken inschenken)
 — GEEWEGE, nw, v, (ingeving)
 — GEEWN, ww, 1 (doen innemen), 2 (te verstaan geven op voor anderen onmerkbaar wijze)
 — GETUENGN, bw, (in bedwang)
 — GEWAANDE, nw, o, **N (ingewanden)
 — HAALN, ww, (op stal halen)
 — KEARN, ww, (zand in voegen of naden vegen)
 — KLEEN, ww, zw, (inkleden)
 — LAEJDEGE, nw, v, (inleiding, uiteenzetting)
 — LOAGE, nw, v, **NG, (inleg)
 — LOOP, nw, m, (zoete inval)
 — NEG, bn, bw, (lief karakter)
 — RAAKNG, ww, zw, (bij elkaar doen en toedekken met as, van 't haardvuur). Non küj oew wal —, (nu kun je je wel opzouten)
 — SKEETN, ww, (in de gedachten komen)
 — SKOARN, ww, zw, (inscharen, van vee)
 — SKUUNN, ww, zw, (mededelen aan iem. om deze in actie te brengen tegen een ander)
 — STIPM, ww, zw, (in saus dopen)
 — TEENG, bw, (tegemeet)
 — VALN, w, (toevallig gebeuren)
 — WRIEWN, ww, (inwrijven). Eenn wat —, (iem. iets goed duidelijk zeggen)
 — ZETN, ww, (stenen in de oven zetten)
 — ZOATE, nw, v, (inzet, bij publ. verkoop)

J

- JAANG, ww, zw, Tt1: jaage, Tt2: jaangt, Tt3: jag, Vt: jaag'n.
 dlw: ejaag, 1 (rijden), 2 (op jacht zijn), 3 (aandrijven, haasten)
 JACHTEREG, bn, bw, (gehaast, zenuwachtig)
 J^GBOT, nw, o, (adamsappel)
 JAK, nw, o, JAKKE, JAKSKEN, (jak, bovenlichaamsbedekking voor vrouw)
 JANEAWR, nw, m, (jenever)
 JAS, nw, m, JASSE, JASKEN, (geklede jas)
 JEANTEG, bn, bw, (jeugdig, speels)
 JEANTES, nw, (jongens)
 JOESTRN, ww, zw, (huilen, van hond)
 JONGKEAL, nw, (jonge man)
 JONGN, nw, m, *S, JUENKN, (jongen)
 JONGN, ww, zw, (jongen krijgen)
 JOONK, bn, bw, JUNGR, JUNGST, (jong). n — van t oale (een erg klein uitgevallen exemplaar)
 — HAEJD, nw, v, (jeugd, jonge jaren)
 JOA, 1 uitr. (Ja), 2 bw, immers). Ba—! (Jazeker!)
 — R, nw, o, —N, —TJEN, (jaar). At de —n komt blif de ploage neet oet, (ouderdom komt met gebreken)
 JUDNBOONE, nw, (pronkboon)
 JUFN, nw, v, —S, —KEN, (mejuffrouw)
 JÜKKE, —RIEJE, nw, v, (jeuk)
 JÜKNG, JÜKNG, ww, zw, (jeuken)
 JUMR, bw, — en aaltied, (altijd en eeuwig)
 JUMS, bw, (immers)
 JÜRRE, nw, m, JÜDN, JÜDKEN, (jood)
 JUTTE, nw, v, (jute)
 JUU, bw, (prettig, lollig)
 — S, uitr. (zeker)
 — STEMEANT! (zeer juist!)

K

- KAAKEMEANTN, nw, (kaakbeenderen)
 KAAL, bn, bw, 1 (kaal), 2 (gespeend van alles, wat iets aantrekkelijk maakt). Nen —n keal, (iem. die het er lelijk bij laat zitten)
 KAAMP, nw, m, KEAMPE, KEAMPKEN, 1 (stuk land als wei-, bouw- of bosland gereed gemaakt), 2 (strijd). — geewn, (de strijd op geven)
 — HAANN, nw, 1 (vecht haan), 2 (eigenzinnige man)
 — R MÜLLE, nen slag van de — ehad hebm, (niet helemaal goed wijs zijn)

KAANS, nw, m, —N, KÀENSKEN, (kans)
 KAANT, bn, bw, (goed afgewerkt). — kloar, (helemaal
 schoon); — woark, (volkomen goed werk); — houwn,
 (ruw terecht hakken)
 — E, nw, v, *N, KÀENTJEN, (rand, zijkant). An de —,
 (op zij); an de — maakng, (in orde brengen); eenn an de
 — maakng, (iem. om hals brengen); op de —, (omver),
 kàentjes boord, op 't kantje af); um n kaanthoakn, (dicht-
 bij, in de buurt)
 KAAPJEN, nw, o, (werkmuts voor de vrouw)
 KAARNE, nw, v, *N, *TJEN, (karntoestel)
 — WOAGE, nw, (zwengel van 't karntoestel)
 KAARNN, ww, zw, (karnen)
 KAARNPOOLS, nw, (stok in de karnton)
 KAATE, nw, v, *N, *JEN, (kaart, landkaart, speelkaart).
 Van de —, (aardrijkskunde, **op school**)
 KAATN, ww, zw, (kaartspelen)
 KAATJEN, bw, (hetzelfde, eender). — egaal, — koek, (lood
 om oud ijzer)
 KADELLE, nw, (kop)
 KAEJZR, nw, m, —S, (keizer)
 KAF en KOOGL OPVRETN, (rijp en groen opeten)
 KĀJ, bw, (in de ergste mate, helemaal)
 — E, nw, v, *N, *KEN, (kop)
 — RD, nw, m, KĀJN, KĀJKEN, (kei), —ken, (keisteen-
 tje); hee zoch —kes, (hij heeft het land en zint op wraak)
 KAK-IN-DE-PETTE, (hoedjebal)
 KAKKEREL, nw, m, —N, (flink eind lopen)
 KALF, nw, KALVR, KĀLFKEN, (kalf)
 KALLEBASTRD, nw, m, (kalebas)
 KALLEBAAF! uitr, (Pats!)
 KAMMEROAD, nw, m, KAMMERÛE, KAMMERÛED-
 JEN, (vriend, kammeraad)
 — SKOP, nw, v, (vriendschap)
 KANNE, nw, v, KENNKEN, 1 (kan), 2 (1 liter)
 KAPELLE, nw, v, **N, **KEN, (vlinder)
 KAPPE, nw, v, **N, KĀPKEN, 1 (muts), 2 (kap)
 KARDOES, nw, m, (iets lelijk zwarts)
 KARKAS, nw, o, (gazen mal, om kanten muts over te
 maken)
 KARRE, bn, bw, 1 (erg uitgebraden, **van spek**), 2 (schraal)
 KARREG, bn, bw, (boosaardig)
 KARSE, nw, v, *N, *KEN, (kers)
 KASKENADES, nw, (drukke, om niks)
 KASTE, nw, v, *N, KĀSJEN, (kast). Eenn de — oetkearn,
 (iem. duchtig de waarheid zeggen)
 KĀTNE, nw, v, *S, *TJEN, (ketting). Eenn van de — doon,
 (iem. zo verheerlijken dat hij wild wordt); kĀj van de —,
 (helemaal overstuur)
 KATNGRIES, nw, o, (schemering)
 KĀTS, bw, (volkomen, helemaal)
 KATTE, nw, v, **N, **JEN, (poes). Iej konn wa meann,
 dat de — gaanzdjr lear, (je kunt wel denken dat je neus
 van koek is)
 KAVEERN, KOVEERN, ww, zw, eenn dr vuur —, (iem. er
 voor instaan)
 KAWOPS, nw, m, KAWUPSKEN, (sprong)
 KEAKLN, ww, zw, (druk praten)
 KEAL, nw, m, —S, —KEN, 1 (man). 2 (echtgenoot), De —,
 (de man); —swoark, (mannenwerk)
 — DR, nw, m, —S, —KEN, (kelder). Waatr in n — hebm,
 (op 't uiterste zitten)
 KEANSKOP, nw, (kennis, **aan mensen**)
 KEAR, nw, m, (wending)
 — N, ww, zw, (schoonvegen)
 — SE, nw, v, *N, *KEN, (kaars). Kearsken springn, (kinder-
 spel op Oudejaarsavond)
 KEDAEJD, bn, bw, (keurig, florissant)
 KEDOES, nw, m, —KEN, 1 (ruwharige hond), 2 (iem.
 met 't haar wild om 't hoofd)
 KEEMM, ww, zw, (kammen). Eenn —, (iem. goed onder
 handen nemen)
 KEEND, nw, o, —R, —JEN, (kind, **met het oog op bloed-
 verwantschap**)
 KEENHÖOLT, nw, (kienhout)
 KEERN, ww, zw, (omwenden)
 KEEPMP, ww, zw, (een inkeping maken)
 KEEZE, nw, v, *N, KEESKEN, (kaas)
 KEEZN, ww, zw, (schiften, **van melk**)

- KEMOOSIES, nw, (buitengewone dingen, aanstellerige kunsten)
- KENN, ww, zw, Tt3: keant, Vt: keann, dlw: ekeand, (kennen). Da'küj neet —, (men kan niet weten); wa wat —, (wel wat meegemaakt hebben)
- EBAKKE, nw, v, **N, KENNEBAKSKEN, 1 (kaak), 2 (wang)
- KESJOENTJEN, nw, (touweind van de zweep)
- KESJOTN, nw, (trawanten)
- KETEER, nw, o, —, —KN, (¼ uur)
- KETL, nw, m, —S, —KEN, (ketel)
- KEUN, bn, bw, (flink, moedig)
- KEVAK, nw, o, KEVAKKE, KEVAKSKEN, (envelop)
- KEZIEN, nw, o, —S. —TJEN, (kozijn)
- KIEFTE, nw, v, **N, (kieviet)
- KIEKNG, ww, st, Tt3: kik, Vt1: keek, dlw: ekekn, (kijken). — op, (verwonderd kijken naar)
- KIEL, nw, m, —N, —KEN, 1 (wig), 2 (kiel) Mv: —E. Met n eenn — n aandrñ lüs houwn, (met het eene kwaad het andere bezweren)
- KIELN, ww, zw, (kietelen). t —t mij, (het prikt me voortdurend); — künn lien, (kietelen kunnen verdragen)
- KIEN, nw, m, —N, —TJEN, (kiem)
- N, ww, zw, (ontkiemen)
- KIEPM, ww, st, Tt3: kip, Vt1: keep, dlw: ekepn, (kiepen, bij voetbal)
- KIES, nw, m, —KEN, (jonge koe). —kes maakng, (braken)
- KIEWITSBLOOME, nw, (pinksterbloem)
- KIEZN, ww, st, Tt3: kis, Vt1: kues, Vt, kuezn, dlw: ekuezn, (kiezen)
- KIKVOS, nw, m, KIKVÛSKE, KIKVÛSKEN, (kikvors). Good wear vuur laate —e, dan kriengt ze statjes, ('t is vruchtbaar najaarsweer)
- KINNE, nw, v, *, *KEN, (kind, kindertaal)
- KIPSE, nw, v, *N, *KEN, (zwarte hoge pet met klep)
- KIRRE, nw, v, *N, *KEN, (kedde)
- KISNTUUG, nw, (Zondagse kleren van man)
- KISPLN, ww, zw, (betoveren)
- KISTE, nw, v, **N, **JEN, 1 (kist), 2 (goal)
- KIWNBÛTTE, nw, (onderkaaksbeenderen)
- KIWWE, nw, v, **N, **KEN, (kaak)
- KLAAMP, nw, m, KLEAMPE, —KEN, 1 (hout dwars over planken om ze bij elkaar te houden), 2 (houten trede in tredmolen of op schuine vloer)
- KLAANG, ww, zw, (klagen)
- KLAANK, nw, m, 1 (klank), 2 (kink)
- KLAANTN, nw, m, —, (klant)
- KLABATSE, nw, v, *, (kletskaus)
- KLADDEREG, bn, bw, (regenachtig, sappig)
- KLADKEN, nw, (maar weinig)
- KLADN SNIEN, ww, (van gevormde stenen de uitsteek-sels afsnijden aan het vuur)
- KLATRPÛPL, nw, m, (wilde populier)
- KLADREKSTR, nw, (verregende ekster)
- KLÄEJSTRN, ww, zw,
- KLÄEN, bn, bw, (klein). Um n —, (bijna)
- KLÄJ, nw, m, (klei)
- N, ww, zw, (klauteren)
- KLAK, nw, m, KLAKKE, KLAKSEN, (smak)
- KLAMOTN, nw, (geld)
- KLAP, nw, m, KLAPPE, KLÄPKEN, (klap). Moal —, (pak slaag); mear —e hebm ehad as ne legge rogge, (erg veel slaag gehad hebben)
- PE, nw, v, **N, (los voorstuk, rechthoekig, van ouderwetse broek)
- KLARRE, nw, v, **N, KLARRKEN, 1 (braamsluiper), 2 (klein hoeveelheid), Vklw: klädken)
- KLÄJENEERN, ww, zw, (redekavelen)
- KLEAMPE, um de —, er (van langs); t vuur de — hebm, (het opgeven)
- KLAUWE, *N, *KEN, 1 (klauw), 2 (hoef, van sik, schaap, koe, varken)
- KLEAR, KLEARE, nw, (kleren)
- KLEED, nw, o, *N, —JEN, 1 (japon), 2 (kleed), 3 (huif, van boerenwagen)
- WAAGE, nw, (boerenwagen met huif)
- KLEEN, ww, zw, wed, (zich netjes aankleden)
- KE, nw, v, *N, *SKEN, (klink)

KLEENKNG, ww, st, Vt1: kluenk, dlw: ekluenkn, (klinken)
 KLEMM, ww, zw, (klemmen)
 — ME, nw, v, **N, **KEN, (klem)
 KLEMRD, nw, m, —S, (sperwer)
 KLEPL, nw, m, —S, —KEN, (klepel)
 KLEPM, ww, zw, (aan komen lopen om iets te vragen)
 KLEPR, nw, m, —S, —KEN, (deurklopper)
 — MANSSPIL nw, (niet goed opgezette zaak)
 KLIERE, nw, v, *N, *KN, (klrier)
 KLIMM, ww, st, Tt3: kleemp, Vt1: klum, dlw: eklumn, (klimmen)
 KLISSE, nw, v, **N, **KEN, (klit)
 KLITSE, nw, v, *N, (vlotte vrouw)
 KLOAR, bn, bw, 1 (gereed), 2 (helder). — maakng, (schoonmaken)
 — EGAEJD, nw, v, (zekerheid, zeker weten)
 — LOEDR, bw, (louter)
 — N, nw, m, (borrel)
 KLOCH, nw, v, —N, KLUCHJEN, (koppel, troep, vlucht)
 KLOESTRN, ww, zw, (in de buurt blijven van). — um n heard, (bij huis omscharrelen)
 KLOETN, nw, m, —S, KLUUTJEN, (kluit). Twee —n maakt éénn turf, (veel kleintjes maken één grote), oet n — kenn, (precies kennen)
 KLOK, nw, m, —N, KLUKSKEN, (grote slok)
 — KE, nw, v, **, KLUKSKEN, (kloek)
 KLOKKE, nw, v, **N, KLÜKSKEN, (klok)
 KLOKNG, ww, zw, (een klokkend geluid geven). t —n um duur n haals, (hij dronk met grote teugen)
 KLOMMEG, bn, bw, (traag van begrip)
 KLOMMEREG, bn, bw, 1 (kil), 2 (niet goed bij)
 KLOMRN, ww, zw, (kleumen)
 KLONNIE, nw, v, (eau de Cologne)
 KLOOK, bn, bw, (verstandig). Nen —n kookn, (een mooie sufferd); nen —n skutr, (een sukkel, iem. die iets verkeerd doet); zoo — a'j n meanske, (niet al te snugger); zoo klook as root, (erg verstandig)
 KLOOMPE, nw, v, *N, KLUEMPEN, (klomp)
 KLOOMPM, ww, zw, (klompen maken)
 KLOOMPR, nw, m, —S, (klompenmaker)
 KLOOMPSKONN, nw, (houten zool met bovenleer)
 KLOOT, nw, m, KLUETE, KLUETJEN, (bal). Dann—, (denappel); zette—, (tol, die met touw gezet werd)
 KLOS, nw, m, KLUSSE, KLUSKEN, (klos). Dr met op n — komm, (er mee voor den dag komen); wat van op n — komm, (iets van tot stand komen)
 KLOTSN, ww, zw, (tegen elkaar stoten)
 KLOUWE, nw, v, *, KLAWKEN, 1 (klouw), 2 (metalen haakje, aan ploeg en derg.)
 KLOUWN, ww, zw, (ruw werk doen). Roet leart wa —, (dreigende ondergang dwingt wel tot aanpakken); da'kos nog wa —, (dat werk valt nog niet mee)
 KLOUWRD, nw, m, (fors gebouwde man)
 KLUCH, de — is dr of, (de fleur is er af)
 KLUEF, nw, m, *WE, —KEN, (kloof)
 KLUENTJEN, nw, o, (klontje)
 KLUENTJESASKE, nw, (soda)
 KLUENTJESSKEARE, nw, (schaar om klontjes te knippen)
 KLUEWN, ww, zw, (kloven)
 KLUNGL, nw, m, —S, —KEN, (knot, kluwen)
 — DERIEJE, nw, v, (geklungel)
 KLUPL, nw, m, —S, —KEN, 1 (dwarshout achter 't paard, draaibaar op 't „eanspan"), 2 (balk, als eg gebruikt)
 KLÜTRN, ww, zw, (bij stukjes en beetjes aangroeien). Dat —t nog wal an, (langzamerhand wordt het wel meer), hen —, (langzaam voorbijgaan)
 KNEENHALSTRN, ww, (kortwieken)
 KLÜTRWOARK, nw, (kleine karweitjes)
 KLUURE, nw, v, *N, *KN, 1 (kleur), 2 (blos). Ne — as n leg'nd hennken, (een blozende gezonde kleur)
 KLUURN, ww, zw, 1 (blozen), 2 (bevallen, aanstaan), 3 (harmonieën in kleur)
 KNAALIE, nw, m, —S, (lastpost)
 KNAANG, ww, zw, Tt1: knaage, Tt2: knaangt, Tt3: knaag't, Vt: knaangn, dlw: eknaag'd, (knagen)
 KNAEJSTRN, ww, zw, (knarsen)
 KNAK, dr nen — van ehad hebm, (er een knouw van ge-had hebben)
 KNAPM, ww, zw, (knallen). Knapbloaze, (varkensblaas)

KNÄPPE, nw, v, **N, **KEN, 1 (kap, van brood), 2 (korst, van wond)
 KNAPRD, nw, m, —S, (knaal)
 KNAPWORM, nw, (kniptor)
 KNARRE, nw, m, **N, KNÄRRKEN, (kwaadaardige mop-penaar)
 KNÄSTRBOT, —BUTTE, nw, (knarsbot)
 KNÄTRN, ww, zw, 1 (knetteren), 2 (met geraas vallen of zich bewegen)
 KNÄWL, nw, o, (tegenprater)
 —DERIEJE, nw, v, (gekibbel, ruzie)
 —N, ww, zw, 1 (kibbelen), 2 (knouwen)
 KNEAN, ww, zw, 1 (kneden), 2 (lopen door zachte grond), Tt1: kneare, Vt: knearn.
 KNECH, nw, m, —N, —TE, —JEN, (knecht)
 KNEE, nw, o, —NE, —KN, (knie)
 —HALSTR, nw, m, (touw om hoorn en poot van de koe)
 —WAAGE, nw, v, **NG, (knieholte)
 KNELN, ww, zw, Tt3: knealt, Vt: knealn, dlw: ekneald, (knellen)
 KNIBLN, ww, zw, (kibbelen, van kinderen of oude mensen)
 KNIEF, nw, m, *WE, —KEN, (knipmes)
 KNIEN, nw, o, —E, —TJEN, (konijn)
 —TJESLEAWN, nw, (herenleventje)
 KNIEPE, in de —, (in de knel)
 —EREG, bn, bw, (overdreven zuinig)
 KNIEPM, ww, st, Tt3: knip, Vt1: kneep, dlw: eknepn, (knippen). A't knip en wier knip, zin ik baas, (als 't er op aan komt, heb ik het toch te zeggen)
 KNIEPOF, nw, o, (cichorei)
 KNIKL, nw, m, —E, —KEN, (knikker). Zitt'r —s in, (zit je voor de mast?)
 KNIKNG, ww, zw, (knikken, kneuzen)
 KNIPGAT, nw, (gat in de weg)
 KNIPMUSSE, nw, (Rijss. vrouwenmuts), zie ook: MUSSE
 KNIPPE, nw, v, **N, **KEN, (beurs). De — op de heage hebm hangn, op t hennhok hebm lign, (geen geld meer hebben), biej de —, op de — wean), (op de penning zijn)
 KNISTRN, ww, zw, (zacht knarsen)
 KNOARPM, ww, zw, (knarsen, van hout)
 KNOBN, nw, m, (bonk)
 KNOEF, nw, m, KNUUWE, KNUUFKEN, (kluif)
 KNOEWN, ww, zw, 1 (kluiven), 2 (zich versjagrijpen)
 KNOLDOOK, nw, (vierkante omslagdoek)
 KNOLLE, nw, v, **N, KNÜLKEN, (knol). Met de —n in eenn pot doon, (over één kam scheren); wee't ne — wil etn, mut St. Laurens neet vergetn, (knollen moet men voor 10 augustus zaaien)
 KNOOJJANPEL, nw, (prutser)
 KNOOJN, ww, zw, (knutselen)
 KNOOP, nw, m, KNUEPE, KNUEPKEN, (knoop). Nen — doon, (een vloek zeggen), eenn de —e van de kleare haaln, (iem. geld afhandig maken); dr komt —e, (het wordt ruzie); de —e, (de heupbeenknobbels)
 KNOP, nw, m, KNÜPPE, KNÜPKEN, (knop)
 KNORF, nw, m, KNÜRVE, (groot zwaar exemplaar)
 KNUCHN, ww, zw, (kuchen)
 KNUEPM, ww, zw, (knopen). Zik — künn, (zich geldelijk kunnen redden); de wichtr hoolt oew de —e wa van t buejs, (kinderen maken wel, dat er nooit genoeg is); ook **kinderspel**
 KNUERN, ww, zw, 1 (kreunen), 2 (geluid en beweging maken van zuigeling)
 KNÜKL, nw, m, —E, —KEN, (kink)
 KNUP, nw, m, —PE, KEN, 1 (knoop, in touw en derg.), 2 (stropdas). — van n buul! (betaal op!), — in n stat, (pet met rand aan de achterkant)
 —DEUKN, nw, (sierhalsbandje)
 KNÜTRN, ww, zw, 1 (kreukelen), 2 (leegdrinken, opeten)
 KNÜTTEREG, bn, bw, (kreukelig)
 KOAK roopm, zeg'ng, (zich gewonnen geven)
 KOAM, nw, KÜEME, KÜEMKEN, 1 (haarkam), 2 (hane-kam), 3 (smal reepje veen tussen uitgravingen), 4 (richel)
 KOARE, nw, v, *N, KÜERKN, (kar) .Den is ook ginne — an t gat ebunn, (die is erg uithuizig)
 —G, bw, zik — maakng, (zich boos maken)
 KOARKE, nw, v, *N, KÜERKSKEN, (kerk)
 KOARMEJAKNG, ww, zw, (jammeren)

KOARMSE, nw, v, (kermis)
 KOARMSWOTL, nw, (kalmoeswortel)
 KOELE, nw, v, *N, KUULKEN, (kuil). — n en geatr, (woest onland)
 KOETSE, nw, v, *N, *KEN, 1 (koets), 2 (bedstee)
 KOEZE, nw, v, *N, (dom, dwaas mens)
 KOEZNTAAND, nw, m, (kies)
 KOFL, nw, m, (7 kopjes, ong. halve liter)
 KÒKHUISKEN, nw, (kookhuisje, bij boerderij, 's zomer woning). Ne pette met n kokhoes, (pet met rand aan de achterkant)
 KÒKKEPOT, nw, (fornuispot)
 KÒKKEPÛTJEN, nw, (potkachel)
 KÒLLE, nw, v, **N, KÛLKEN, (wite plek voor de kop, **bij vee**)
 KOMPAABL, bw, (in staat)
 KOMM, ww, st, Tt3: kuemp, Vt1: kùm, dlw: ekùm, (komen). A't — p, is 't vroom, genog, (geen zorgen voor de tijd) — E, nw, v, *, KUMKEN, (kom, kop)
 KOMMOOSIES, zie: KEMOOSIES
 KONFUUZIE, nw, v, (verwarring, tramalant)
 KONTRAEJNN, nw, (streken, buurt)
 KOO, nw, v., BEESTE, BEESJEN, (koe). De — weet neet dat e kalf ewes hef, (die vergeet dat hij zelf ook jong geweest is); net t ne — oet t gat vaalt, (erg rad, **van praten**); ne — met n paeregat, (van achter brede koe); wee't de — huert, krig ne bij n stat, (koeien weten zelf wel waar ze thuis horen)
 — FLEANSTR, nw, m, —S, —KEN, (stuk gedroogde koeienmest)
 — JONGE, nw, (jongen, die men nog niks belangrijks kan laten doen)
 KOOKIEZR, nw, (ijzer om koekjes tussen te bakken)
 KOOKN, nw, m, (koek). Nen klookn —, (een mooie sufferd)
 KOOKNG, ww, zw, (met Oudejaar op bezoek gaan met krentebrood)
 KOOL, nw, m, KUELE, KUELKEN, (kool)
 — DOEWE, nw, (houtduif)
 KÒOLD, bn, bw, (koud). t Trekt mij — ouwr de hoed, (ik huiver); t lût mij zoo — as nen mispl, ('t is mij onverschillig); zoo — a'j n butjen, (erg koud); nen — n bruer, (broer uit een eerder huwelijk)
 — FIESTR, nw, (koukleum)
 KOOLDR, nw, m, (dikke rook)
 — N, ww, zw, (erg roken). Hee kan leeng, dat t um — t oet n kop, (hij kan ontzettend liegen)
 KOOLUUKS, nw, m, —E, (sul)
 KOONDSKOP, nw, o, (kennisgeving)
 KOONEK, nw, m, KUENEKE, KUENEKJEN, 1 (koning), 2 (mann. meikever)
 KOONKLDERIEJE, nw, v, (gekonkel)
 KOONKLFÖEZN, ww, zw, (heimelijk bepraten)
 KOONS, nw, v, (kundingheid)
 KOONTE, nw, v, *N, KUENTJEN, (achterste)
 KOOPM, ww, zw, Tt3 :koch, Vt1: koch, dlw: ekoch, (kopen)
 — SKOP, nw, (koopwaren)
 KOP, nw, m, KÛPPE, KÛPKEN, - (hoofd, **als lichaamsdeel**), 2 (drinkkop), 3 (halve liter). Nen zearn —, (hoofdpijn); t lop um op n —, (hij blijft er aan hangen, **b'j veiling**); nen — as nen toenhaamr, een dik, gezond uiterlijk); — man, (stijfkop); nen — doar kù'j wa n skearmes op anzetn, (een glimmend, gezond uiterlijk); eenn an n — houw, (iem. een draai om zijn oren geven); hee vret de kùpkes van de goarven, (hij zoekt het beste er uit); hee hef n vel vuur n — van n doem dik, (hij zet door tegen alles in); nen — as ne bolle, (een dik, rood hoofd); dr is gin — of koonte an, (er is geen touw aan vast te knopen)
 — KUEKLN, ww, (kopjeduikelen)
 — LN, ww, zw, (zich tot troepen verenigen). At de wiewe — t' kri'e'j reang, (als de vrouwen druk bij elkaar staan praten, komt er regen)
 — R, nw, o, (koper)
 KORF, nw, m, KÛRVE, KÛRFKEN, (korf). Ouwr de — e goan, (buiten de perken gaan); bouwn de — e goan, (boven de macht gaan)
 KÒRK, nw, m, —E, —SKEN, (kurk)
 — EZIENTJEN, nw, (fluiten, tiftjaf)

KORT, 1 bn, bw, KÛRTR, KÛRTST, (kort), 2 bw, (kapot).
 —houwn, (stukslaan); t — gebeente, (de kinderen); —
 (dichtbij), —an, (kortaf), — op t mat zitn, (dicht op de
 hielen zitten), — doon, (wisselen, van geld)
 —NS, bw, (onlangs)
 KOS, nw, v, (kost)
 —KUEPR, nw, (kind, dat nog geen geld inbrengt)
 KOUWE, nw, v, *N, *KEN, (kooi)
 KRAAKNG, ww, zw, (kraken). Rieke seantn —t aaltied,
 (die het 't beste missen kan, jammert 't meest bij betalen)
 KRAAKELINGNMOAL, nw, (eremaaltijd, gegeven door iem.
 die tot diaken of kerkvoogd benoemd was)
 KRAAMP, nw, m, —N, (kramp)
 —N, nw, m, (kram). n — op n nueuze krieng, (in zijn be-
 wegingsvrijheid belemmerd worden)
 KRAANG, nw, m, —S, (kraag)
 KRAANKIEL, bn, bw, (dapper)
 KRAANN, nw, m, —, KRAENTJEN, (kraan)
 KRAANS, nw, m, —N, KRAENSKEN, (krans). t Hele —
 lop tot vet, (het is hem in alles meegelopen)
 KRAANTE, nw, v, —N, KRAENTJEN, (krant)
 KRABM, ww, zw, (krabben)
 KRABR, nw, m, —S, —KEN, (drietandige wiedvork)
 KRACH, nw, m, —N, (kracht)
 KRALLE, nw, v, **N, KRALKEN, 1 (kraal), 2 (klein rond
 vruchtje). Liestr—n, (lijsterbessen)
 KRALN, ww, zw, (belletjes vormen, van vloeistof). t Mut —
 in t glas, (het moet bruisen bij 't inschenken)
 KRANG, bn, bw, (verkeerd om). De —e hûere trekng, (niet
 mee willen werken, zich verzetten); de —e skoone an
 hebm, de —e musse op hebm, — in n ros wean, (slecht
 geluimd zijn)
 KRAPPE, nw, v, **N, KRÄPKEN, (klamp)
 KRASBÛSL, nw, m, (iem. die zonder blijkbare reden opeens
 onvriendelijk kan worden)
 KREANSLN, ww, zw, (kronkelen). Doarme —, (darmen
 wassen)
 KREEJE, nw, v, *N, *KEN, (kraai)
 KREEJN, ww, zw, (kraaien). t —t oew duurn haals, ('t is af-
 schuwelijk zout)
 —APL, nw, m, (galappel)
 —KOORN, nw, (moederkoren)
 KREEMP, nw, o, (gebrek, tekort). Op n — stokng, (het
 laatste, op volle hitte stoken, in de steenoven)
 KREEMR, nw, m, —S, —KEN, (marskramer, handelaar)
 KREENTE, nw, v, *N, *JEN, (krent). —nstoete, (kren-
 tebrood); nen —nweg'n (root feestelijk krentebrood)
 KREENK, nw, m, —E, —SKEN, (kring)
 KREK, bw, (net, precies)
 KREPLGEBEENT, nw, (laatste balkenstelsel bij de grote
 deeldeur in boerenhuis)
 KRIENG, ww, st, Tt1: kriege, Tt2: kriengt, Tt3: krig, Vt1:
 kreeg, Vt: kreeng, dlw: ekreeng, 1 (krijgen, ontvangen), 2
 (grijpen, nemen), 3 (te pakken nemen), 4 (ergens op be-
 trappen). Krieng an! (Tast toe!)
 KRIET, nw, o, (krijt)
 —AJ, nw, (kalkei)
 KRIKEANE, KRIKKE, nw, **N, **SKEN, (taling)
 KRISTEBEAZE, nw, (kruisbes)
 KROAM, nw, m, KRÛEME, KRÛEMKEN, 1 (bevalling),
 2 (malle vertoning), 3 (tent op de markt), 4 (intrigant).
 Dr met op n — komm, (er mee komen te zitten)
 —ERIEJE, nw, (snuisterijen)
 —SKUDN, ww, (met een krentebrood op kraamvisite gaan)
 KROED, nw, o, KRUUN, (kruidrij). Min moo's roetmoos
 smaakt mij betr as uer kroedmoos, ('t gewone eten thuis
 smaakt beter dan tractaties van vreemden)
 —MOOS, nw, soep van karnemelk, worst, gort, spek, ro-
 zijnen, stroop en kruiden)
 KROEPM, ww, st, Tt3: krop, Vt1: kreup, dlw: ekrupn,
 (kruipen)
 KROES, nw, bw, (netjes)
 KROET, nw, o, (buskruit). — pille, (pijpe vol kruit, als
 vuurwerk)
 KROEZN, ww, zw, (plooiën, rimpelen)
 KROM, bn, bw, (krom). Doar mu'j hen met nen —n oarm,
 (daar is armoe en moet men wat meebrengen); met nen
 —n stok nen rechn slag sloan, (met een gebrekkig middel
 toch het doel bereiken)

KROMBEEL, nw, m, —N, —KEN, (steunbalkje in de hoek van een gebint)
 KROOMM, ww, zw, (kruimelen)
 KROOMNKÛKR, nw, (klein kind)
 KROONE, nw, v, *N, KRUENTJEN, 1 (kroon), 2 (het mooiste van iets). De wichtr de — opzetn, (zijn kinderen te schande maken, door wangedrag), 3 (hoepel met penen, bij 't haspelen)
 KROOZE, nw, v, *N, KRUESKEN, (rode bosbes)
 KROPLAPPE, nw, (jakje voor vrouw)
 KROPPE, nw, m, KRÛPPE, KRÛPKEN, (krop)
 KROUWN, ww, zw, (krabben)
 KRÛBBE, nw, v, **N, **KEN, 1 (krib), 2 (kuip met water ten gebruike bij de vormbak bij het steenbakken)
 KRÛENNZOMR, nw, (nazomer)
 KRUKKE, nw, v, **N, **SKEN, (kruk)
 KRÛKN op de huerne hebm, (op jaren zijn)
 KRÛMLN, ww, w, (verkrumelen)
 KRÛMMELEG, bn, bw, 1 (krumelig), 2 (onhandig, niet goed)
 KRÛNNE, nw, v, *, *KEN, 1 (kraanvogel), 2 (stoethaspel)
 KRÛPL, bn, bw, (kreupel)
 KRÛUDEREG, bn, bw, (gekruid)
 KRÛUDR, nw, (degene die de leem aanbracht aan de vormer van de steen)
 KRÛUHASPL, nw, (haspel van molen)
 KRÛUKE, nw, v, *N, *SKEN, (kruik)
 KRÛUN, ww, zw, (kruien). t Wief kan dr mear oet — as hee met de waage kan inbrengn, (de vrouw kan met kleinere uitgaven toch meer opmaken, dan de man met zijn bedrijf verdient)
 KRÛUS, nw, o, *ZE, *KEN, 1 (kruis), 2 (benedenrug)
 — LIENE, nw, v, (leidsel voor 2 paarden)
 KÛEKLDERIEJE, nw, v, (voor de gek houderij)
 KÛEKLKOARE, nw, (woonwagen)
 KÛEKLN, ww, zw, 1 (wankelen), 2 (omwentelen)
 KÛEKLN, ww, zw, (kakelen). — mer gin àjr leg'ng, (veel geschreeuw, maar weinig wol); — as n nuchtr kalf. (praten als een kip zonder kop)
 KÛEKLSPIL, nw, (kermisvertoning)
 KÛELTE, nw, v, (kou). — op de hoed, (kou in 't lichaam). de —, (verkoudheid)
 KÛENS, nw, v, (het kunnen, bekwaamheid). —n. (aanstellerij)
 — WAL, nw, (muur langs de open zijde v. d. steenoven)
 KÛEPR, nw, m, —S. —KEN, (iem. die koopt)
 KÛERNE, nw, (biggen, minder dan 6 weken oud)
 KÛJRACHTEG, bn, bw, (praatziek, loslippig)
 KÛJERIEJE, nw, v, (kwaadaardig geklets)
 KÛJRN, ww, zw, praten). KÛjrdroad, (telefoon); eenn dom —, (iem. suf praten); — bouwn zin natuur, (gemaakt, opgeschroefd praten); achtr oet n haals —, (vloeken); dr in en dr oet —, (honderd uit praten)
 KÛJRVOLK, nw, (bezoek)
 KÛKRN, ww, zw, (scharrelen). — in t hoes, (thuis omhangen); hen —, (langzaam, ongemerkt weggaan)
 KÛNN, ww, st, Tt1: kan, Tt2: küent, Tt3: kan, Vt1: kon, dlw: eküend, 1 hulpww. (kunnen), 2 onp. ww. (lijden, verdragen). Met eenn good —, (met iem. goed kunnen opschieten); t munn —, (van alles te verduren krijgen); släch —, (niet goed in orde zijn); dr van —, (goed kunnen praten)
 KÛNNEG, bn, bw, 1 (goed bevriend), 2 (goed op de hoogte, goed thuis). — wean met eenn, (goed bevriend zijn met iem.)
 — AEJD, nw, v, 1 (vriendschap), 2 (bevriende mensen). Oðle —, (vriendschap van jaren her)
 — EN, ww, zw, (aankondigen van ondertrouw of huwelijk)
 KÛNNEKESKAKR, nw, (klein kereltje)
 KÛNNEKESKOP, nw, (pensmaag, van koe)
 KÛNNING, nw, m, —E, (koning, bij kaartspel)
 KÛRL, 1 nw, o, (harde kern van eikenhout), 2 bn, bw. (kor-daat)
 KÛSN, nw, o, (plank, met leer overtrokken, om stenen op te vormen)
 KÛSTE, nw, v, *N, **JEN, (korst)
 KÛTL, nw, m, —, —KEN, (keutel). Iej hebt n — bie j t skoone eane, (je doet mee aan een vuil zaakje, maar wilt jezelf in de waan laten van niet)

KÜTLING, nw, m, —E, —SKEN, (paal tussen muur en steigerpaal)
 —PEARE, (Dirkjespeer)
 —TOP, nw, (jongenskuifje)
 KUUKN, nw, o, —S, —KJEN, (kuiken). Gekken kuuk!,
 Kuukvetjuuk, (Malloot!)
 KUULKESBLOOME, nw, (bolderik)
 KUULN, ww, zw, (rollen). Loat mer —, (laat maar, 't komt vanzelf in orde)
 KUUPM, ww, zw, (kuipen, **van vat**)
 KUUPR, nw, m, —S, —KEN, (vatenkuiper)
 KUUR, nw, o, —N, —KN, (keur). — hebm, (voorkeur hebben), oarns — in hebm, (wel onderscheid maken), in de — künn goan), te kust en te keur kunnen gaan)
 —EGE, nw, v, (keuring)
 —N, ww, zw, (keuren)
 KUUTE, nw, v, *N, *JEN, (kuit)
 KUUWN, nw, m, —S, —TJEN, (tobbe). t In n — loatn stoan, (verwend zijn)
 KWAAKAALTJEN, KWAAKÛELE, nw, (loslippige vrouw of meisje)
 KWAAKNG, ww, zw, (onzin praten, overbodige dingen zeggen)
 KWAAKRD, nw, m, (iem. die aldoor praat zonder reden of uit een waandenkbeeld)
 KWAANT, nw, m, KWAENTE (vent)
 KWAP, nw, m, KWAPPE, KWAPKEN, (aalkwabbe)
 KWATL, nw, m, —S, —KEN, 1 (wammen), 2 (onderkin)
 KWAS, nw, m, KWASTE, —JEN, (kwast). —majoor, rare kerel)
 KWATR, ww, zw, (sijlpn zoals zwaluwen)
 KWEANT(ER)EG, bn, (onhandelbaar, **van stobben**)
 KWEENN, ww, zw, (kwalsteren)
 KWEKWE, nw, v, (kweegras, onkruid). In t —book stoan, (schuld hebben bij vroegere Rijss. arts, die patiënten die niet konden betalen, de tuin liet wieden)
 KWELN, ww, zw, Tt2: kwealt, dlw: ekweald, (kwellen, martelen)
 KWENNE, nw, v, *, *KEN, (2-slachtig zoogdier)
 KWESTEG, bn, bw, (geblust)
 KWIEDAM, nw, m, (raar iemand, waar niets mee te beginnen is)
 KWIENN, ww, zw, (kwijnen)
 KWIET, bw, (kwijt)
 KWISPLTUK, nw, m, (iem. die van de hak op de tak springt)
 KWOAD, nw, o, (slechte)
 —DUENKND, bn, bw, (argwanend)
 KWOALE, nw, v, (kwaal)
 —K, bw, (moeilijk, kwalijk)

L

LAAMPE, nw, v, *N, LEAMPKEN, (lamp). In de —, (dronken)
 LAAMPNPIISTR, nw, m, —S, —KEN, (borstel voor lampegglazen)
 LAAN, ww, zw, 1 (laden), 2 (goed zaad zetten, **van graan**), Zwoar e—, (dronken)
 —D, nw, o, *N, LEANNKEN, (land). Hee hef — en zaand, (hij heeft al wat hij nodig heeft), wat he'k an driete a'k gin — hebbe, (zonder de hoofdzaak zijn bijzaken tot niets nut)
 LAANDÛELE, nw, v, (langzame vrouw)
 LAANK, bn, bw, LENG, LENGST, (lang)
 —WAAGE, nw, (balk, die de asstellen van een boerenwagen verbindt)
 LAATE, bn, bw, LAATR, LEST, (laat). Dat'r dan —r lop, (het nageslacht)
 LABBE, nw, v, **N, (kwaadspreester)
 LABBERAJ, nw, o, wat op t — op krieng, (een pak slaag krijgen)
 LABM, ww, zw, (kwaadspreken)
 LACHEDEUNTJEN, nw, (gelach)
 LACHN, ww, zw, dlw: elacht, (lachten). Zik bloand —, zik van de beene —, (heel erg lachen)
 LAEJDEGE, nw, v, **NGN, **NGKJEN, 1 (leiding), 2 (gegraven sloot)

- LÅJE, nw, v, *N, *KN, (lei)
 LAK, bn, bw, (flauw)
 — S, nw, m, LAKSE, (flauwe vent)
 LAKAJ, t heele —, (de hele troep); gin — metbrengr, (geen
 anderen meenemen)
 LÅKR, bn, bw, (lekker)
 LAKSE, dr ne — van ehad hebm, (er een klap van gehad
 hebben)
 — RIEJE, nw, v, (flauw gedoe)
 LAKSN, ww, zw, (overdrevn vrijen, in bijzijn van an-
 deren)
 LAM, 1nw, o, LÅMR, LÅMKEN, (lam), 2bn, bw, (lam)
 — MENOAREG, bn, bw, (lamlendig)
 LANG, zie LAANK. — e taane krieng, ('t eten niet meer
 op kunnen)
 — E, 1bw, (lang geleden), 2 nw, *N, (worm in meel)
 — N, ww, zw, (aangeven)
 — S, bw, (langs) In t —, (overlangs); dr — hen, (er langs)
 LAPEL, eeng in t — griepm, (iem, in de kraag pakken)
 LAPM, ww, zw, 1 (inzetten, bij kaartspel), 2 (geld bij el-
 kaar doen, om drank te kopen)
 LAPPE, nw, v, **N, LÅPKEN, (lap)
 LAS, nw, m, —N, —JEN, (gewicht, last, belasting, hinder-
 lijk iets)
 — KN, ww, zw, dlw: elasket, (lassen)
 LATTE, nw, v, **N, **JEN, (lat). An de — maakng, (er
 door brengen); an de — zetn, (boeken als vordering,
 poffen)
 — G, bn, bw, (blut)
 LEAGR, nw, o, —S, —KEN, (leger). t — krabm, (bed
 opmaken)
 LEAR, nw, o, —S, —KN, (leder, stuk leer). Een op t —
 wiln, (iem. aan willen vallen)
 — E, nw, v, (leer)
 — N, 1 ww, zw, (leren), 2 nw, o, (godsdienstonderwijs)
 LEARZE, nw, v, *N, **SKEN, (laars). De — vol hebm,
 (dronken zijn)
 LEASKOARKE, nw, (kerkdienst met preeklezen)
 LEAWN, 1 ww, zw, (leven), 2 nw, o, (leven). Oew —
 zoo neet, (nog nooit van mijn leven); he'k van min —
 zo'n woark, (zo'n manier van doen heb ik nog nooit
 gezien); a'w t — mangt, (bij leven en welzijn)
 — ACHTEG, bn, (in leven)
 — DEG, bn, bw, (levend)
 LEAWR, nw, v, —S, —KEN, (lever)
 — N, ww, zw, (leveren, aandoen)
 LEAZN, ww, st. T2: least, T3: les, Vt1: leus, Vt2: leuzn,
 (lezen). Leazebook, (leesboek)
 LEBEANDEG, bw, (in erge mate)
 LECH, 1 nw, o, —N, —JEN, (licht, schijnsel)
 — MESN kloar, gef n good iemnjoar, — nat, gef koorn in
 t vat, (als 't met Lichtmis helder is, wordt het een goed
 bijenjaar, als 't nat en koud is, een goed korenjaar)
 — BEELN, nw, (toverlantaarn, bioscoop)
 LEDR, nw, m, —S, —KEN, (ladder)
 LEED, nw, o, 1 —JEN, (lied), 2 (verdriet), 3 bn, bw,
 (verdrietig)
 — BREEF, nw, (gedrukt vers)
 LEEF, bn, bw, (lief)
 — DE, nw, v, (liefde, mensenmin)
 — EBRIJE, nw, v, t is —, ('t is een lust)
 LEEGE, bn, bw, (laag). A't neet huegr of —r wi, (als ik
 geen een kant meer uit kan); in de — zied valn, (de minste
 zijn, toegeven)
 LEEGRN, ww, zw, (gaan liggen)
 LEEGTE, nw, v, (laagte). In de —, (lager, in 't lagere)
 LEEM, nw, m, (leem)
 — GROOND, nw, (leemhoudende grond)
 — KOELE, nw, (leemgroeve)
 — MÛLLE, nw, (balk met wiel op 't eind om leem te
 kneden)
 — STEA, nw, (plek waar leem in de grond zit)
 LEENKS, bn, bw, (links, linkshandig)
 LEENKR, bn, (linker)
 LEENN, ww, zw, (lenen)
 — BOOM, nw, (lindeboom)

LEENG, ww, st, Tt1: leege, Tt2: leengt, Tt3: lüg, Vt1: leug, Vt2: leungn, dlw: elüengn, (liegen). Hee — dat t um daamt oet n kop, a't waatr deep is, (hij liegt allerver-schrikkelijkst)

LEEPEGAEJD, nw, v, (slimmigheid)

LEESKN, nw, (lies, bij mensen)

LEEVELEU, (beste mensen)

LEEWKEN, nw, o, *S, (leeuwerik)

LEEZEM, bn, bw, (sloom)

LEGGE, nw, v, LEG'N, LEG'SKEN, (zoveel graan als in éénmaal op de deel gedorst kon worden)

LEG'NG, ww, st, Et1: legge, Tt2: leg'nt, Tt3: leg, Vt: lear, dlw: eleang, (leggen). Zik —, (legeren); de beste ãjr bouwn in n korf —, (het mooiste bovenop leggen, zich mooi voor doen)

LEKNG, ww, zw, 1 (lekken), 2 (likken)

LELK, LELLEK, bn, bw, 1 (kwaadaardig), 2 (lelijk). A'k non — wol wean, (als ik van de gelegenheid misbruik wou maken); eenn — maakng, (iem. ongunstig bepraten) — küjrn, (onbehoorlijk praten); zik — hebm, (ergens een strop aan hebben)

LELLEKRD, nw, m, (kwaadaardig persoon)

LELLEKRS trekng, (lelijke gezichten trekken)

LENG, nw, v, *N, *SKEN, 1 (bovenstuk van schort), 2 (verlengstuk, bij kleren), 3 Mv. (bederf in meel)

LENGHOAL, nw,

LEPL, nw, m, —S, —KEN, (lepel)

—BLAAN, nw, (schouderbladen)

LES, bw, (laatst). Op 't —te loopm, (hoog zwanger zijn)

LEU, nw, (lieden)

—S, nw, o, (sloot onkruid, meest lis, gebruikt voor hooiberg af te dekken)

—ZE, nw, v, *N, (lis)

LICH, bn, bw, (niet zwaar). Nen —n voogl, (iem. die godsdienstige geboden niet nauwgezet volgt); zoo — as ne hoppe, (erg licht)

—TE, nw, v, **N, 1 (schouderband om kruiwagen aan te dragen), 2 (bretels). Met de — krieng, (slaag krijgen)

—VEERDIG, bn, bw, 1 (ondoordacht), 2 (gemakkelijk, licht)

LID, nw, o, LEEN, —JEN, (lid). Gin — an de hoed dat um stille steun, (hij bibberde over 't heel lijf)

LIEDLEK, bw, bn, (lijdelijk)

LIEF, nw, o, *WE, —KEN, (onderlijf). n Zear —, (buikpijn); gin — of zeele hebm, (erg mager zijn)

LIEK, 1 nw, o, —N, —SKEN, (lijk), 2 bn, bw, (gelijk, glad). — wean, (over en weer niets te vorderen hebben)

—NG, ww, st, Tt3: lik, Vt1: leek, dlw: elekn, 1 (gelijkenis vertonen), 2 (toelijken, aanstaan)

LIEM, nw, m, (lijm)

—EREG, bn, bw, (saai, vervelend)

—GARRE, (belijmd twijgje, om vogels te vangen)

—M, ww, zw, 1 (lijmen), 2 (aan zich binden, uit winstbejag)

LIEN, 1 nw, o, (vlas), 2 ww, st, Tt1: lie, Tt2: liet, Tt3: lit, Vt1: lee, dlw: eleen, (lijden, verdragen)

—E, nw, v, *N, *TJEN, 1 (lijn), 2 (gespannen draad), 3 (leidsel). An de lange — hebm, (niet streng in toom houden); de — strak hooln, (de teugels strak houden)

—STUKKE, nw, (vlasakker)

LIESPLS, nw, (zolderruimten om het „slop”)

LIESTE, nw, v, **N, **JEN, (lijst)

LIEZEM, 1 bw, (onmerkbaar, tersluiks), 2 bn, (stiekum)

—RD, nw, m, (stiekemer)

LIK, nw, m, —N, —SKEN, 1 (lik), 2 (pats)

LIG'NG, ww, st, Tt1: ligge, Tt2: lig'nt, Tt3: lig, Vt1: lear, dlw: eleang, (liggen). Laand loatn —, (grond niet weer inpachten)

LIKKEBOARD, nw, m, (snoeper)

LIKEBRUER, nw, m, 1 (drankliefhebber), 2 (flikflooi)

LIPM, ww, zw, (pruilen)

LIPPE, nw, v, **N, **KEN, 1 (lip), 2 (uiteinde van de „tonge” bij boerenwagen). De — loatn hangn, (pruilerig worden); eenn ouwr de — wean, (iem. een woord te veel zeggen)

LIPSE, nw, v, *N, *KEN, (houten vorm voor het steenbakken, voor 2 stenen)

LIT, nw, o, —TE, —JEN, (dop, deksel)

LIW, bn, bw, (luw)

- LOABAAND, nw, m, (lummel)
 LOAKEPOAL, nw, ,(grenspaal van de oude marke)
 LOAGE, nw, v, **NG, *JEN, (laag)
 LOATN, ww, st, Tt3: lût, Vt1: leut, dlw: eloatn, 1 (laten, niet doen), 2 (hulp-ww. (laten), 3 (bergen), 4 (aderlaten).
 Loa geworn! (Laat 't op zijn beloop!); loat't wean, (praat er niet meer over); t hen — goan, eht door de vingers zien); loa'w t — woer t de hearn van Deawntr bie j —t, (laten we 't laten zoals 't was)
 LOCH, nw, v, 1 (lucht), 2 (hemelgewelf), 3 (stank, geur).
 De — leege hebm hangn, (met afgezakte broek lopen)
 LOEK, nw, o, —, LUUKSKEN, (luik)
 LOEM, bn, bw, (zoel)
 LOENN, ww, zw, onp, (behagen, aanstaan)
 LOERANGL, nw, m, (kwaadaardige man)
 LOERN, ww, zw, (loeren). t —t zoo, ('t is zo stil, met betrokken lucht of nevel, zoals aan vriezend weer voorafgaat); t —t um neet, ('t bevat hem niet)
 LOERPETTE, nw, m, (kwaadaardige man)
 LOERE, nw, v, *N, *KN, (flanellen doek in kinderbed)
 LOES, nw, m, LUUZE, LUUSKEN, (luis). Zik nen — in n peals neejn, (zich zelf een strop aandoen); a'j vitn weelt, kû'j in n skoon hemd wa nen — veenn, (wie vitten wil, kan altijd wel iets vinden)
 LOK, nw, o, (grasachtig onkruid)
 LOLN, ww, zw, (lallen)
 LONGE, nw, v, *N, LUNGSKEN, (long)
 LOOGE, met ééne — begùtn wean, (met 't zelfde sop overgoten zijn)
 LOOMP, bn, bw, (plomp). — woord, (oud, boers woord)
 LOONN, ww, zw, 1 (belonen), 2 wed, (uit kunnen, zich bedruipen)
 LOOP, nw, m, LUEPKEN, 1 (loop), 2 (diarree)
 — ERIEJE, nw, v, (geloop)
 — M, ww, st, Tt3: lop, Vt1: leup, dlw: elop, (lopen). — o'j drueg huej hebt (hard lopen)
 LOOWN, ww, zw, (prijzen)
 LOOZE, nw, v, *N, LUESKEN, (loods)
 LOTTE, nw, v, **N, **JEN, (loot)
 LÛCHN, ww, zw, (lichten, bij onweer)
 LÛCHTE, nw, v, **N, **JEN, (lantaarn) om mee te lopen of op te hangen)
 — GE, nw, v, (bliksem)
 LUEDJEN, nw, (10 Gr. gewicht)
 LÛEG, bn, bw, (leeg)
 LUENGNE, nw, v, —, **KJEN, (leugen)
 — LAMRT, nw, m, (jokkebrok)
 LUENS, nw, m, *ZN, —KEN, (spie, in wagenrad)
 LÛEREKES, loopm um de —, (de kantjes er af lopen)
 LÛJ, bn, bw, (lui). At de zonne steet in t wesn, zeent de — op n besn, (de luien voelen zich 's avonds het prettigst); de —r is um baas, hef um oondr, (hij heeft geen zin aan werken)
 LÛKKE, nw, v, **N, (opgeschoten meisje dat zich kinderachtig gedraagt)
 LULDERIEJE, nw, v, (geklets)
 LULN, ww, zw, (kletsen). Zoo mer wat vot —, (zo maar wat heen zeggen)
 LÛNN, ww, zw, (leunen)
 — EGE, nw, v, (leuning)
 LÛPPE, nw, v, (lopen). Op de—, (op hol); an de — wean, (uithuizig zijn)
 LÛS, bn, bw, 1 (niet vast), 2 (open), 3 (vrij, onbezet). — hoos, (oud boerenhuis zonder afscheiding van ruimte); n — lief, (goede ontlasting); — in n moond, (ruw in de mond); dr met — wean, (er goed mee af zijn); eenn — zetn, (iem. bewegingsvrijheid verschaffen); — wear, (dooiweer); — hoosn kûnn, (geld beschikbaar hebben); — in t heuwd, (van zinnen, ijlend); —, (gemaaid); brekt mie j n bek neet —, (dwing me niet je grondig de waarheid te zeggen); non is Hollaand —, (nu is de zaak gezond)
 LUSSE, nw, v, **N, **JEN, (lus)
 LÛSTRN, ww, zw, 1 (luisteren), 2 (gehoorzamen), 3 in—, (influisteren); — met nueze en bek, (met open mond luisteren)

LUUN, ww, st, Tt3: lot, Vt: luun, dlw: elod, (luiden). Dr oet —, (de goede naam verspelen); wat huern —, mer neet weeten woer't de klokke haank, (de klok hebben horen luiden, maar niet weten waar de klepel hangt)
 LUUZEMEALDE, nw, v, (melde, **onkruid**)
 LUUZERIK, nw, m, —KE, —SKEN, (stukje in het split van hemd)

M

MAAGE, nw, v, **NGN, (maag). Non lop de katte neet met ow — vot, (nu ben je dik gegeten)
 MAAKNG, ww, zw, (maken). Terechte —, (toebereiden); wat — iej non?, (wat je nu?); wat te doone —, (last bezorgen)
 MAALDERIEJE, nw, v, (maalderij)
 MAALN, ww, zw, 1 (malen), 2 (**bij hanegevecht**: weglopen, om de ander af te matten). Maalhaann, (haan, die vaak „maalt’')

MAANDL, nw, m, —S, —KEN, 1 (amandel), 2 (zeurpiet)
 MAANE, nw, v, *N, MEANNKEN, (mand). Dat — hef gin büemken, (die vlieger gaat niet op)
 MAANK, bn, bw, (mank). — goan, (verkering hebben)
 — EMEANT, nw, o, —N, (gebrek, stoornis)
 MAANN, ww, zw, (aanmanen)
 MAANZEG, bn, bw, (mans genoeg)
 MAAZE, nw, v, *N, (maas)
 MACH, nw, v, N, (macht). Ne —, (een heleboel)
 — TEG, bn, bw, (groots)
 MAG'NG, ww, st, Tt1: magge, Tt2: mag'nt, Tt3: mag, Vt1: mog, dlw: emuengd, 1 (mogen), 2 (lusten)
 MAKLEK, bn, bw, (gemakkelijk)
 MALLÈUR, nw, (ongelukje, panne)
 MAMMELOEKE, nw, v, *N, (dikke onbeholpen vrouw)
 MAN, nw, m, KEALS, MENNKEN, KEALKEN, (man).
 Dr half — an wean, (zijn inzet verdubbelen, aanwinst); —sklear, (mannenkleren); eenn half — stoan, (iem. halverwege tegemoet komen); te —, (per man, ieder)
 — EERE, nw, v, *N, (manier)
 — GS, bw, (soms)
 — KEERN, ww, zw, (mankeren). t —t um, (hij is gek)
 MAS, nw, m, —N, MASJEN, (mast)
 — KOP, nw, o, (kameraad)
 MATJEN, vuur n—, (voor spotprijs)
 MATLN, ww, zw, (zich afbeulen)
 MATTE, nw, v, **N, **JEN, (mat)
 MATTE, nw, v, **N, (zeurkous). Oarns de — an hebm, (ergens lak aan hebben)
 MEAKN, nw, o, MEAKS, (meisje.) t Zeent allmoale mooie —s, mer woer komt de hellege wiewe van an? (met de tijd verandert alles)
 MEALN, ww, zw, (melden)
 MEANEGE, nw, v, (mening). Met zonne —, (met zo'n overtuiging)
 MEANKLDR, nw, m, —S, (middenpaal van de grote deeldeur)
 MEANN, ww, zw, 1 (menen, denken), 2 (bedoelen, menen)
 — S, bw, (menens)
 MEANSKE, nw, o, *N, 1 (mens), 2 (vrouwspersoon)
 MEANSKNKSEE, bn, bw, (mensenschuw)
 MEAR, bw, (meer)
 — E, nw, v, (merrie), ook MEARNPEARD
 — POETE, nw, v, *N, *JEN, (meerval)
 — T, (Maart)
 MEDEL, bw, (toch nog)
 MEEJN, ww, zw, (maaien)
 MEELTE, nw, v, *N, *JEN, (milt)
 MEENDREZEERN, ww, zw, (minderen)
 MEEPENNEK, nw, m, (godspenning)
 MEERLSPIER, nw, m, —S, —KN, (buntgras)
 MEETJEN, op t — (**kinderspel**)
 MEEZE, nw, v, *N, **SKEN, (mees)
 MEKAANDR, MEKOAR, onb, vnw, (elkaar). Oet — maakng, (delen, **van boedel**)
 MEL, nw, o, (meel)
 — N, nw, (bladluizen)
 — KNG, ww, st, Vt1: mulk, dlw: emülkn, (melken)
 MEMME, nw, v, **N, *KEN, (speen)

- MENN, ww, zw, (paard besturen en aandrijven). Dat kost —, (dat valt niet mee)
- EG, 1 onb. vnw, (menig), 2 bn, bw, (fors, van vrouw of meisje). Wonn —sn, (de hoeveelste?)
- MES, nw, o, —SE, —KEN, 1 (mes), 2 (mest)
- LN, ww, zw, (metselen)
- LDR, nw, m, —S, (metselaar)
- TREADR, nw, m, (slecht soort varken, dat wroet)
- MET, 1 vz. (met), 2 bw, (mee), 3 vw, (terzelfdertijd)
- DOON, ww, meedelen, meegeven)
- N, ww, st, Tt1: mette, Vt1: mat, dlw: emetn, meten)
- SNIEN, ww, (vlees met snijzomp stuksnijden)
- TORN, ww, (meesleuren)
- WILLEG, bn, bw, (baldadig, uitgelaten)
- WOS, nw, (metworst). Met nen — goojn noa ne zieje spek, (een spierinkje uitgooien om een kabeljouw te vangen)
- MEU, bn, bw, (vermoeid)
- JE, nw, v, *N, *KEN, (tante). Diene—, (Tante Dina)
- JLEK, bn, bw, 1 (moeilijk), 2 (droevig)
- TE, te —, (in gemoede). Te — wean, (van gevoelen zijn); te — komm, (geleidelijk steunen)
- MEZEEKS, bw, (Wel, wel!)
- MICHL, nw, m, —S, (slungel)
- MIDDEWEENTR, nw, (eerste Kerstdag)
- MIDL, nw, 1 m, —KEN, (middel), 2 o, —N, —TJEN, (hulpmiddel), 2 bn, bw, ov. tr. (middelste). Bange wean da'j t — neet kriengt en de baejde eann, (overdreven hebzuchtig zijn)
- KISTE, nw, (kistje, midden in boerenwagen om op te zitten)
- MIEGEAMPE, nw, v, *N, *KEN, (mier)
- MIEMERIEJE, nw, v, (waanvoorstelling). — op de hoed, (ingebeelde kwaal)
- MIEMRD, nw, m, (piekeren, ingebeelde zieke)
- MIEMRN, ww, zw, (piekeren)
- MIENG, ww, st, Tt1: miege, Tt3: mig, Vt: meeg, Vt2: meengn, dlw: emeeng, (wateren)
- MIERE, nw, v, (muur, plant)
- MIESKES, de — wier hebm, (zich weer ziek houden)
- MIETE, nw, v, *N, *JEN, (berg, van hooi, turf, hout of derg.)
- MIETN, ww, zw, (tot mijt opstapelen)
- MIN, 1 bn, bw, (gemeen), 2 onb. vnw, MEENDR, MINST, (weinig). n — doon, (gemene streek)
- N, bez. vnw, M: —EN, V, MV:—E, O: *, (mijn)
- NE, nw, v, *, *KEN, (vrouw. duif)
- NEGAEJD, nw, v, (kleinigheid, klein beetje)
- MIRREWEENTR, (1ste Kerstdag)
- MISGEALN, ww, (ontgelden)
- MISKLAEJN, ww, zw, (iets slechts aandoen, kwaad berokenen)
- MISLEK, eenn — drukng, (iem. platdrukken)
- MISPLE, nw, v, *, *KEN, (mispel)
- MISSEUN, bn, bw, 1 (onverzorgd en armoedig of ziekelijk), 2 (teleurgesteld)
- MOAGSKOP, nw, v, (verwantschap)
- MOAL, nw, 1 m, —, (maal), 2 o, MÜELKEN, (maaltijd); —klappe, (pak slaag)
- MOAND, nw, v, —, (maand)
- AG, (maandag)
- MOANE, nw, v, *N, MÜENTJEN, 1 (maan), 2 (papaver)
- MOARK, nw, o, —N, 1 (markt), 2 (merk), 3 (merg)
- ELOO, nw, v, —S, (meerkol)
- MOARN, 1 nw, m, —S, (morgen), 2 bw, (morgen). Van oondr de —zonne, (uit Enter afkomstig)
- MOAT, nw, m, MÜEGE, MÜETJEN, (kameraad, helper)
- MODN, ww, zw, (turf maken uit het veen)
- MODRN, ww, zw, (vis vangen door het water troebel te maken)
- MOELE, nw, v, *N, *KEN, (ijzer om de naaf van een boerenwagenrad)
- MOES, nw, m, MUUZE, MUUSKEN, (muis)
- MOMM, ww, zw, (voorkauwen)
- MOMME, SUUKR—, nw, v, *, MOMMKEN, lapje met suiker er in, om zuigeling stil te krijgen)

- MOO, nw, v, (moeder)
 — D, nw, m, (levensmoed). De — vearn loatn hangn, (de moed opgeven)
 — ND, nw, m, MUENE, MUENNKEN, (mond). n — kan maakng, dat t gat klappe krig, (ondoordacht praten leidt licht tot kastijding); t an n — hebm, (druk praten); ginnen — van sprekng hebm, (met de mond vol tanden staan)
 MOONSTEEN, nw, (steen van het bovenste van de vuurgang, met verwarmde hoek, door de tocht)
 MOOR, nw, v, —N, MUERKN, bijenkoningin)
 — BEWOARDR, nw, (kleine bijenkorf om een „moor” in te doen)
 — OARE, nw, (dubbele aar)
 MOOS, nw, m, (boerenkool). Dat drit um t vet neet in n moos, (dat brengt hem de welstand niet aan)
 MORRE, nw, v, (kluun)
 — KOELE, nw, (uitgraving in 't veen om turf te maken)
 — VAT, nw, o, (kegelvormige houten emmer aan steel, om veen te scheppen)
 — VEALD, nw, (stuk veen, waarvan turf gemaakt wordt)
 MOSTRBAAS, nw, (mopperaar)
 MOSTRN, ww, zw, (tegenpruttelen)
 MÔT, bw, (stellig)
 MOT, nw, o, (fijn afval). — voarn, (met paard en wagen „mot” wegrijden)
 — TE, nw, v, **N, MUTJEN, (zeug)
 MOUWE, nw, v, *, MÛWKEN, (mouw). Dat ha'k um ook neet oet de —'skod, (dat had ik helemaal niet van hem verwacht); dat zeent gemaakte —n, (dat zijn drogredenen)
 MÛEGE, nw, (makkers)
 MÛEGLEK, 1 bw, bn, (mogelijk), 2 bw, (misschien)
 MÛEJN, ww, zw, onp. (medelijden opwekken)
 MÛEJTE, nw, v, (moeite). Ne minne —, (weinig moeite)
 MUENDEG, bn, bw, (meerderjarig)
 MUENG, ww, st, Tt1: magge, Tt2: mangt, Tt3: mag, Vt1: moch., dlw: emuengnd, 1 hulpww. (mogen), 2 (mogen lijden)
 MUENSTRKLOOMPE, nw, (klompen met bewerkt voor-eind, voor oudere mannen)
 MUERE, nw, v, *N, *KN, (vrouw. konijn)
 MUGGE, nw, v, MUG'N, MUG'NSKEN, (mug)
 MULDR, nw, m, —S, —KEN, 1 (molenaar), 2 (lichte meikever)
 MÛLLE, nw, v, MÛLN, (molen). Da's waatr op zinne —, (daar heeft hij deugd van); wat in de — hebm, (iets onder elkaar hebben dat anderen niet weten mogen); dr is wat in de —, (er is iets ophanden); da's nog in de —, (dat is nog niet beslist)
 MÛLNMEARE, nw, v, (gepraat van de mensen)
 MUNN, ww, st, Tt1: murre, mut, Tt2: munn, Tt3: mut, Vt1: mos, Vt2: monn, dlw: emut, (moeten)
 — E, nw, v, *, (grove brasem)
 MÛPKEN, nw, *S, (koekje)
 MURRE, nw, 1 o, —, *KEN, (mud), 2 o, (32 are)
 MUSKE, nw, v, *N, (mus)
 MUSSE, nw, v, **N, **KEN, (muts). Tuulne —, (Zondagse knipmuts); dichte —, (muts voor rouw over naaste familie); holle —, (muts voor rouw over verdere familie), nach—, (knipmuts, voor werk in huis); uendr—, (zwarte muts onder de kanten muts); Hooltr—, plooi—, (muts met plooiën bovenop, voor rijkeren); t hoog'in de — hebm, (hoog van de toren blazen)
 MUULE, nw, v, *N, *KEN, (muil)
 MUURE, nw, v, *N, *KN, (muur)

N

- N, 1 bep. lidw. (de), V: DE, O: H, Mv: DE.
 NAAKND, bn, bw, (bloot). Kaal —, (helemaal bloot)
 NAAWN, nw, m, —S, (naaf, van rad)
 NACH, nw, m, —N, —JEN, (nacht). 's —es, (des nachts)
 — RAAGLR, nw, m, —S, (nachtbraker)
 NAFL, AFL, nw, m, NAFLKEN, (navel)
 NAKKE, nw, v, —, **SKEN, (nek). Eenn in n— springn, (iem. aanklampen)
 NAT, 1 bn, bw, (nat), 2 nw, o, (jus). Nen —n dr ouwr hen, (wat drinken na het eten)

NATN, ww, zw, (vocht afscheiden, **van wond**)
 NATTEGAEJD, nw, v, 1 (vochtigheid), 2 (regen, mist)
 NAWKES, bw, (ternauwernood)
 NAWLN, ww, zw, (sabbelen)
 NE, pers. vnw, 3—4 nv., (hem, haar)
 NEA, (nee). Po—, (welnee); —dan? (is 't soms niet zoo)
 —GL, nw, m, —S, —KEN, 1 (nagel), 2 (spijker). Ginnen
 — um t gat te krabm, (geen rooie duit); eenn t zwatte
 oondr de — neet gunn, (iem. 't licht in de ogen niet gun-
 nen)
 —GLHÖOLT, nw, (rookvlees van koe)
 —GLN, ww, zw, (hard lopen)
 —GLRÜNNEGE, nw, v, (zweerderij aan de nagelrand)
 NEARKOUWN, ww, (herkauwen)
 NEAWE, nw, m, *N, (neef)
 NEBM, nw, m, —, NEBKEN, (snavel)
 NEEGR, nw, m, —S, —KEN, (neger)
 NEEJN, ww, zw, (naaien)
 NEET, bw, (niet). — wat, (niks); — good, (niet goed wijs)
 NEEWS, vz, (naast)
 NEMM, zw, vst, Tt3: neamp, Vt1: nüm, dlw: enüm, (nemen)
 NEN, onb. lidw., V: NE, O: N, (een)
 NETL, nw, m, —, —KEN, (brandnetel). De beste henne
 leg wal's n a'j in de —, (ook de beste kan zich wel eens
 vergalopperen)
 —KÜNNEK, nw, m, (winterkoninkje)
 NEUMM, ww, zw, 1 (noemen), 2 — van, (gewagen van)
 NEUSTEREG, bn, bw, (ontstemd, mopperig)
 NICHT, nw, v, **N, **JEN, (niet)
 NIED, nw, m, (nijd)
 NIEFLBRUER, nw, (iem. die graag anderen dingen afhan-
 dig maakt)
 NIEJ, bn, bw, (nieuw)
 —MELKND, bn, (pas gekalfd hebbende koe)
 —MOODS, bn, bw, (modern). —e flanttuutn, (moderne
 fratsen)
 —NDE, bn, (nieuwsgierig, begerig)
 —PLICHTEG, bn, bw, (tuk op nieuwerwetsigheden)
 NIENGDUIRE, nw, (grote poortvormige deur naar de deel
 van boerenhuis)
 NIERE, nw, v, *N, *KN, (nier)
 NIETS, bw, bn, (vlug, overhaast, heftig, nijdig)
 NIKNG, ww, zw, Tt1: nikke, Tt3: nikket, (knikken, knikkend
 bewegen)
 NIKKOPM, ww, zw, (knikken met hoofd)
 NIN, bw, (niet). Da's —, (dat is niet waar)
 NOA, bw, 1 (na), 2 (dichtbij), 3 vz (na). Ze munn oew
 aaltied t gat —dreang, (je bent niet met je gedachten bij
 wat je gaat doen); — komm, (achterna komen); — an,
 (op 't kantje af, kort aan de veren); eenn te — komm,
 (iem. beledigen)
 NOABR, nw, m, —S, —KEN, (buurman, man uit de buurt)
 —GELIEK, bn, (gelijkgerechtigd, van gelijke rang)
 —PLICH, nw, (burenplicht)
 —SKOP, nw, 1 (buurtschap), 2 (geburen)
 NOAD, nw, m, NÜE, NÜEDJEN, (naad). Wat ouwr de
 —e krieng, (een pak voor de broek krijgen); t an de —e
 krieng, (de partij verspelen); t geet oew um de —e, (je
 krijgt er van langs)
 NOAKANNE, nw, v, (ontvangst van naaste burenen en fami-
 lie op de dag na de begrafenis)
 NOALE, nw, v, *N, NÜELKEN, (naald)
 NOAMETN, ww, (braken door drankmisbruik)
 NOANEMND, bn, bw, (licht geraakt)
 NOAR, bw, (erg)
 NOASEK, nw, m, —E, —SKEN, (broek- of jaszak)
 —DOOK, nw, (zakdoek)
 NOFLN, ww, zw, (door de neus praten)
 NOMDAG, nw, m, (namiddag), ook: NOMMEDAG
 NON, 1 bw, (nu), 2 uitr. (nou!). — iej, (vind je ook niet?)
 —NE, nw, v, *, NUNNKEN, (non)
 NONVEDAN, bw, (van nu af aan), ook: NON TOOVE-
 DAN
 NOODDRUFTEG woark, (monnikenwerk)
 NOODNOABR, nw, (naaste buur, **beiderzijds**)

NOORN, nw, o, (Noorden). t — gef neet wat, mer t neamp ook neet wat, (Noordewind is niet groeizaam, maar geeft ook geen gevaarlijke nachtvorst); t — is de moo van 't wear, (in 't Noorden kan men 's morgens zien wat voor weer het wordt)

NOOS, nw, m, NEUSTE, NEUSKEN, (oest). Op nen hardn — komm, (met iem. op een belemmering stuiten, die voor hem moeilijk op te lossen is); op nen — zitn, (niet verder kunnen, geen geld meer hebben)

NOSTRPOT, NEUSTR—, nw, (mopperaar)

NUCHTR, oarns — van bliewn, (iets niet kunnen), ook: —N

NUEDEG, NUEREG, bn, bw, (nodig). Groot — wean, (erg nodig hebben); de —ste wichtr wordt t eerst in berre'leg, (voor 't nodigeste moet eerst gezorgd worden)

NÜEDR, dr — too wean, (er eerder toe geroepen zijn)

—N, ww, zw, 1 (opvorderen, van overheidswege), 2 (tot zich nemen)

NÜELN, ww, zw, (zaniken)

NUENG, ww, zw, Tt1: nuege, Tt2: nuengt, Tt3: nuengt, Vt: nueg'n, (uitnodigen)

NUERLEK, bn, bw, (wrevelig, lichtgeraakt)

NUEZE, nw, v, *N, NUESKEN, (neus)

NUKS, bw, (erg)

NUMS, onb. vnw, (niemand). Vuur —, (voor niks)

NÜRKNG, ww, zw, (ronken)

NÜS, nw, o, —TE, —JEN, (nest). t — lig oondr n boom, (alles is mislukt, er komt niets van)

NÜTTE, nw, v, **N, **JEN, (noot)

NUURN, nw, zw, (in de laatste drie weken van de dracht zijn, van koeien)

O

OAL, nw, m, —, ÜELE, ÜELKEN, (aal)

—BEAZE, nw, (zwarte bes)

—SKEARE, nw, (tang om aal te vangen)

OAM, nw, m, (adem). In n — skeetn, (op adem komen); loa'k n — bewoarn, (waarom zou ik me druk maken)

OARD, nw, m, 1 (karakter), 2 (soort). In n — bliewn, (zaad- of pootgoed bewaren voor volgend jaar); op zonnen —, (zo bekeken, in die geest); neet oet n — eslaang wean, (van 't zelfde slag zijn)

—E, nw, v, (klei voor pottenbakken)

—DN, ww, zw, (aarden). t Oart of t roazet, ('t valt heel goed of helemaal verkeerd)

OARE, nw, v, *N, ÜERKN, 1 (ader), 2 (aar)

—G, bn, bw, (vreemd, raar). Nen —en, (een zonderling)

OARF, nw, o, *VN, (erf)

—TE, nw, v, **N, ÜERFKEN, (erwt)

—ENISSE, nw, v, (erfenis)

—GOOD, nw, (erfgood)

OARG, nw, (erg, vermoeden). Zoondr —, (zonder er bij te denken); dr — in hebm, (er op bedacht zijn, het dóór hebben)

OARM, 1 nw, m, —E, ÜERMKEN, (arm), 2 bn, bw, (arm). Ze houwt mekaandr as —e deers, (ze zijn goed slaags)

—EJÜESTEREG, bw, bn, (jammerlijk)

—EZEER, nw, m, —S, (diaken)

—EN, de —, (het armbestuur)

—IEZR, nw, (stang aan de arm van de „laankwaage”)

—OOD, nw, (armoede, ellendigheid). — hebm ouwr, (ongerust zijn over); van — ne nije bokse munn hebm, (door vergaan van een nodig ding, tot aankoop van een nieuw komen)

OARND, nw, m, ÜERNDE, ÜERNDJEN, (mannotjesduif)

OARON, hee vrüg noar — zinne mülle neet, (hij vraagt nergens naar, alles laat hem onverschillig)

OART, 1 onb. vnw, (een beetje), 2 bw, enigszins)

OAS, nw, o, ÜEZE, ÜESKEN, 1 (aas, lokaas), 2 (aas, in kaartspel)

—M, nw, m, (uitgeademde lucht). Oetgoan van n —, (de laatste adem uitblazen)

OAWND, nw, m, —E, —JEN, (avond). Gen—, (goeden avond)

OAWRGUENSTEG, bn, bw, (afgunstig)

OE, pers. vnw, 2 Ev, 3—4 nv, (je)

—LE, nw, v, *N, UULKEN, (uil)

- OELNBROT, nw, (houten geveltje aan de nok met gat in hartvorm)
- OELNKÛPPE, nw, (Gotische letters)
- OERBEAR, nw, (niet goed gesneden varken)
- OET, 1 vz, (uit), 2 bw, (uit)
- DOON, ww, (schrappen als schuldenaar)
- DUUN, ww, (duidelijk maken), ook: OETDUUTSN
- EZETN, bn, bw, (uitgeslapen, slim)
- GOOJN, ww, (veenpap uit de kuil op het droogbed gooien)
- HUIZEG, bn, bw, (wild van gedachten, ijlend)
- JEPAA, nw, m, (onnozele hals, stuntel)
- KEARN, ww, (grondig schoonvegen). Eenn de kaste —, (iem. flink onderhanden nemen)
- LOOPM, ww, (ontkiemen, ontluiken)
- MODN, ww, (uitvenen)
- PLUURN, ww, (uitpluizen, uitzoeken)
- REEN, ww, (uitkammen)
- RICHN, ww, (tot stand brengen)
- SKAEJN, ww, (uitscheiden)
- SKEPM, ww, de hakke —, (de hakholte uitsnijden bij de klompenmakerij)
- STUKNG, ww, zw, 1 (oplappen), 2 (geducht de les lezen)
- TREKNG, ww, wed, (zich uitkleden). Trekt oe neet oet vuu'j noa berre goat, (doe geen afstand van je bezit zolang je nog in leven bent)
- VALN, ww, (zich plotseling uiten)
- VEANSTRN, ww, (uitschelden)
- VIEGELEERN, ww, (uitzoeken, aan de weet komen)
- WOARKNG, ww, (te weeg brengen, ten gevolge hebben)
- ZETN, ww, (gebakken stenen uit de oven doen)
- OELEU, pers. vnvw, 2 Mv, 3—4 nv, (jullie)
- OELNVEARSKE HENN, nw, (kippensoort met gespikkelde grijze veren)
- OEWLEU, bez. vnvw, 2 Mv, (jullie)
- OEWN, bez. vnvw, 2 Ev, V: OEWE, O: OEW, Mv: OEWE, (je, jou)
- OF, 1 vw, (of), 2 bw, (af, vanaf, van). n Muejsn dr —, (de mooiste die er bij is).
- BEUNN, ww, (een pak slaag geven)
- BREKNG, ww, (de zang onderbreken, **van vogels**)
- DREANG, ww, (wegdragen van de uit leem gevormde stenen, naar het droogveld)
- GAANK, nw, m, (ontlasting)
- GADRN, ww, (aframmelen)
- GOAN, dr zal um nog nen pier —, (het zal hem nog lelijk opbreken)
- GOAND, bn, (verlopen, minder wordend)
- HÒOLN, ww, 1 (ten onrechte de wind van voren geven), 2 (behoefte laten doen, **van kind**)
- HOUWN, ww, (geslacht dier in stukken hakken)
- JACH geewn, (laten voelen niet welkom te zijn)
- LAEJN, ww, (wegleiden)
- LOATN, ww, (minder melk gaan geven)
- METN, eenn neet — kunn, (iem. niet bereiken kunnen, **om te slaan**)
- NIEFLN, ww, (afhandig maken)
- RASTRN, ww, (afrikken)
- REEN, ww, (ontdraden, **van bonen**)
- REPLN, ww, wed, (zich afbeulen)
- SKIENN, ww, (warmte geven)
- SKÛTLN, ww, (misdelen, het goede onthouden)
- SLOAN, zik zo neet loatn —, (zich zo maar niet gewonnen geven)
- SLOBRN, ww, (van 't voer wegdrukken)
- STEKNG, ww, (bovenlaag van veen weghalen)
- STRAFN, ww, (ontstrijden)
- STRIEN, ww, (met woorden betwisten)
- STÛTN, ww, (afgieten)
- TOKNG, ww, (door listig praten afhandig maken)
- TREAN, ww, (met voetstappen afmeten)
- TREKNG, ww, 1 (afdruipe), 2 (bleek worden), 3 (af-treksel maken), 4 (stukken tot turf gesneden veen over-eind zetten)
- VALN, ww, (tegenvallen)
- VLEUZN, ww, zw, (afromen)
- ZETN, ww, (ontijdig werpen)

ONBOCH, nw, m, (rommel, bocht)
 ONDEANLEKHAËJD, in—, (naar behoren)
 ONDOCH, nw, m, —TE, (ondeugende jongen)
 ONDEUG'DE, nw, v, (ondeugendheid)
 Duur —, (met boos opzet)
 ONDUENGND, bn, bw, 1 (ondeugend), 2 (glad, **op de grond**)
 ONGE, nw, v, (varkensvet)
 ONGLBOOM, nw,
 ONMEUIJNEG, bn, bw, (nodeloos groot en onhandelbaar)
 ONMEEL, bn, bw, 1 (oneffen), 2 (woest, **van land**)
 ONNOOS, bw, (ternauwernood)
 ONRECHTE, t'—, (kapot, **van botten in het lichaam**)
 ONRIEBL, bn, bw, (door 't dollen heen)
 ONVEZEENS, bw, 1 (onverwacht), 2 (zonder het eerst gezien te hebben)
 ONVREA, nw, m, (ruzie, ongenoegen)
 ONWIEREG, bn, bw, (nalatig in het huishouden)
 ONWIES, bn, bw, (dwaas)). Vuur gek en —, (alle perken te buiten gaande)
 ONWILNS, bw, (niet met opzet)
 OOG, nw, o, OONG, UEGJEN, (oog). Wat t — neet zut, bekoort gin hatn, (wat het oog niet ziet, deert het harte niet); de —ng nog neet vol hebm, (begerig zijn naar eten of drinken, dat men niet in goedens op kan, meer opgeschept hebben dan men op kan); de —ng stekt mij in n kop, (ik ben slaperig van vermoeidheid)
 OOGLEK, bn, bw, (behoorlijk voor 't oog)
 OOJONGE! (O wee!)
 OOLD, bn, bw, UELDR, UELST, (oud). t Biej t òole loatn, (het laten zoals vanouds)
 — DR, nw, m, (leeftijd), OOLDRS, (ouders). Um den —, (van ongeveer die jaren)
 OONDR, 1 vz, (onder), 2 bw, (beneden)
 — BERRE, nw, (stozak, matras)
 — DOEMS, bw, (onderdehand)
 — DÜENEG, bnw, bw, (onderdanig)
 — DUURE, bn, (benedenhelft van deur, **zoals in boerenhuizen gebruikelijk**)
 — HEN, bw, (onder vandaan). Dr — komm, (er goed afkomen)
 — LOAGE, nw, (rij planken in de bedstee)
 — RICHN, ww, zw, (leren, wegwijs maken)
 — SKEL, nw, o, (verschil, onderscheid)
 — SKOER, nw, (ruimte voor de grote deeldeur, **bij boerenhuis**)
 — STAAND, nw, (ondersteuning)
 OONGBEKUELKLN, ww, (begoochelen)
 OONGBEKUEKLDRIEJE, nw, v, (zinsbegoocheling, voor de gek houderij)
 OONGBRÛE, nw, (oogwimpers)
 OONGELUKKE, nw, o, **N, **SKEN, (ongeluk). Boetn —, (als er geen ongelukken gebeuren, behoudens onvoorziene omstandigheden)
 OONGEMAK, nw, o, 1 (hinder, 2 (ongedierte). Dr is toch gin —, (er is toch niets aan de hand?)
 OONZELEG, bn, bw, (duf onfris)
 OONZIN, bez. vnw, V—Mv: *E, O: OONS, (onze)
 OONS, 1 nw, o, —, UIENSKEN, (ons), 2 pers. vnw, 3—4 nv, (ons)
 OOR, nw, o, —N, UERKN, (oor). Zett'r de —n mer ees noa, (steek je voelhorens maar eens uit); t um de —n skudn, (het verkwisten)
 — T, nw, m, (0,4 liter)
 OOSGENGR, nw, m, —S, (koloniaal)
 OOSN, nw, o, (Oosten)
 OOSVEENKE, nw, (keep, **vogelsoort**)
 OP, 1 vz, (op), 2 bw, (op, omhoog)
 — BEANKN, ww, zw, (gestoken turf op rijen zetten)
 — BEENN, ww, (opbinden). Eenn de bokse —, (iem. flink onderhanden nemen)
 — BEUNN, ww, (de oogstafval op 't land bijeenbrengen)
 — BOD, nw, (tegenbericht). Biej — vekoopm, (bij opbod verkopen)
 — BREKNG, ww, 1 (berouwen, een nadeel blijken te zijn), 2 onp. (boeren)
 — BRENGN, ww, (grootbrengen). Oarns neet biej opebrach wean, (iets niet als gewoonte geleerd hebben)

- BRAANN, ww, (brandmerken van vee, voordat het in de gemeenteweide ging)
- DREEJN, (op stang jagen)
- GADRN, ww, (oplopen, opdoen)
- GEETSL, nw, o, —S, (slechte thee of koffie)
- GOAN, ww, 1 (wortel schieten en opgroeien), 2 (naar de kerk gaan), 3 (omhooggaan). Dat geet neet op, (dat is niet goed zo, kan zo niet)
- GOOJN, ww, (laten beslissen door opgooien van een geldstuk)
- HOES, nw, (rommelzooi, heksenkeuken)
- HÖOLN, ww, 1 (omhoog houden bij verkoop), 2 (niet gunnen bij veiling), wed, (zich bevinden)
- HUERN, ww, (door navragen aan de weet komen, opscharrelen)
- KAAMR, nw, (kamertje boven de kelder)
- KRIENG, ww, (oprapen)
- LEAZN, ww, (van 't horen blazen)
- MEUTN, ww, (tegenhouden, **van vee**)
- NEMM, ww, 1 (ingang vinden), 2 wed. (zich verheffen van dieren), 3 zich goed inprenten)
- RELLEKNG, ww, 1 (opdrogen), 2 (opklaren, **van weer**)
- SKÛTTELINK, nw, (opgeschoten jongen)
- SKUINN, ww, (opstoken tegen iem.)
- SLAG, 1 nw, o, (vanzelf opgegroeid boom- en struikgewas), 2 bw, (terstond). In n eersn —, 1 (in 't eerste begin), 2 (op 't eerste gezicht)
- STRNOAT, bw, bv, (tegenstribbelend, brutaal)
- SUUKRN, ww, (de suiker in een drank omroeren)
- TREKNG, ww, 1 (omhoog trekken), 2 (gebaggerde turf rechtop zetten). De melk wier —, (een gedane toezegging weer intrekken)
- ZEG'NG, ww, (afzeggen, opzeggen). Heel wat op munn zeg'ng, (veel moeilijks te verwerken hebben)
- ZETN, w, 1 (overeind zetten), 2 (uitstellen), 3 wed. (zich verbeteren, **van weer**)
- OSDODN, nw, m, 1 (klein min mensje, achterblijver), 2 (jongste zoon uit een gezin)
- OSN, nw, m, —S, (os). As nen — vuur de biele, (traag, met tegenzin)
- OUWND, nw, m, —E—JEN, (oven). Teeng nen heetn — küj neet gaapm, (tegen een machtige kan men beter niet tegenspreken)
- OUWR, vz, (over), 2 bw, (overig). — stoarvn, (op ster-ven); wier — betrn, (weer beter worden, weer over- gaan)
- BRENGNG, de boskop —, ww, (koppig zijn, **van drank**)
- OUWERA, bw, (overal)
- OUWRDOAD, nw, (weelde, te grote overvloed)
- EANS, bw, (als toegift, boven de waarde)
- EANSIE, nw, v, —S, (toegift, fooi)
- GAANK, nw, m, (besmetting)
- JAANG, ww, 1 (overrijden), 2 (te erg aandrijven), 3 wed, (te hard rijden)
- PAD, nw, (pad over een anders erf)
- SKRIEWN, ww, (opeen andere naam doen schrijven). Wier —, (overschrijven, **nogeens schrijven**)
- SLOAN, ww, (leem met een houten schop opnieuw op- hopen en gladstrijken)
- TOLLEG, bw, (buitengewoon)
- UEM, nw, (oudoorn)
- VAL, nw, (aanval van vallende ziekte)
- WEEND, nw, (luwte)

P

- PACH, nw, v, —N, (pachtsom)
- PAEJLN, ww, zw, (peilen)
- PAK, nw, 1 m, PAKKE, PAKSKEN, (pakket), 2 o, PAKKE, PAKN, (costuum). n Wich in n — doon, (een kind in- wikkelen)
- PAKNG, ww, zw, (opstapelen). Wat oarns too —, (iets ergens oppakken, opstapelen)
- PANNE, nw, v, *, PENNKEN, (pan). De —, (koperen pan van de stadsomroeper); is dr wat an de —? (wordt er iets omgeroepen?); de — wierumme brengn, (het lid op de neus krijgen); eenn de — oet springn, (iem. te vlug of te slim af wezen)

- KOOKE, nw, (pannekoek)
 — KOOKSPANNE, nw, (koekepan)
 PAP, nw, v, PÄPKEN, (pap). Ä't — reangt, zitt oewe pütte too, (de prachtigset kansen laat je onbenut); hee keant wa — etn, (hij kent het klappen van de zweep)
 PARSN, ww, zw, (persen)
 PASSE, good te —, släch te —, (goed in orde, slecht in orde, **van mensen**); oarns niks ouwr te — wean, (ergens niet over te spreken zijn)
 PAT, nw, m, PÄTTE, PÄTJEN, (voetpad)
 — RIEZE, nw, v, *N, **SKEN, (patrijs)
 PATTE, nw, v, **N, **JEN, (verzamelplaats van afvalwater of mest)
 PEANS, nw, v, *N, *KEN, (buik, **van dier**)
 PEARD, nw, o, *E, —JEN, (paard). Te peare, (te paard); t kuemp te — en t geet te voet wierumme, (ziekte komt opeens, maar betert langzaam); hägn as n —, (erg hijgen); teeng t — küj neet gaapm, (alleen tegen een soortgenoot of gelijke kan men zich te weer stellen)
 PEARE, nw, v, *N, *KN, (peer)
 — BOONE, nw, (kleine soort tuinboon)
 — GAT, ne koo, ne peenke met n —, (bepaalde soort onvruchtbare koe, of kalf)
 — VOLK, nw, (ruiterij, cavalerie)
 — WORM, nw, m, (mestkever)
 PEARS, bn, bw, paars)
 PEDOEW! (uitroep bij jacht, voor dier op de grond)
 PEE, in de —, (netjes opgedoft)
 — LIS, nw, m, —SE, dikke jekker of pelsjas). Wat op n — op krieng, (een pak rammel krijgen)
 — NK, nw, m, —E, —SKEN, (pink)
 — NKE, nw, v, *N, *SKEN, (jonge koe die nog niet gekalfd heeft)
 — NKE houwn, (kinderspel, waarbij stokjes weggeslagen worden)
 — NKSTRBLOOME, nw, (korenbloem)
 — ZE, nw, v, *N, PEESKEN, (pees)
 — ZEK, nw, m, —E, (pezerik)
 PEG'N, nw, m, (wig)
 PELLEGARSTE, nw, (gort)
 PELN, ww, zw, Tt3: pealt, Vt: pealn, dlw: epeald, (pellen)
 PENGLN, ww, zw, (mieren, frunniken)
 PENN, ww, zw, (breien)
 — E nw, v, *, *KEN, (pen). Skreewn um — en eanklt, (moord en brand schreeuwen)
 — KESVREEND, nw, (duitendief)
 PEPR, nw, v, (peper)
 PERRE, SPIEJPERRE, nw, v, **N, *KEN, 1 (pad), 2 (venijnige man)
 PESEEL, nw, o, —N, —KEN, (perceel). Van t —, (van zijn stuk)
 PESOON, nw, m, —N, PESUENTJEN, 1 (persoon), 2 (soort mens)
 PETETR, nw, m, —S, —KEN, (klap)
 PETIENZE, nw, v, *N, (damesschoen, van boven open, met riem)
 PETISKETOEN, nw, (gebleekte katoen)
 PETTE, nw, v, **N, **JEN, (pet). Wat op de — kriengn, (ergens de schuld van krijgen); doar küj de — wal an goojn, (die is vel over been); mear op hebm as de —, (in kennelijke staat zijn); met eenn wat an de — hebm, (met iem. iets te verhandelen hebben)
 PIELE, nw, v, *N, *KEN, (pijl)
 — AMKEN, nw, o, (draaitorretje)
 — ANE, nw, (klein soort eend)
 PIEPE, nw, v, *N, *KEN, (pijp)
 PIEPÜTJEN, nw, (melkkannetje)
 PIEPM, ww, zw, (overdreven jammeren om pijn)
 PIEPNPORKR, nw, —E, —KEN, (pijpestoker)
 PIEPRD, nw, m, —S, *KEN, (kleinzerig iem.)
 PIER, nw, m, —N, —KN, (regenworm). Doar wil um nog nen lelleken — ofgoan, (dat zal hem nog lelijk opbreken); zoo maagr as nen —, (vreselijk mager en krachteloos); zoo dun as nen —, (erg dun)
 PIERKROED, nw, (**plant**: knopenkruid)
 PIK, nw, m, 1 (pit van russen, als lampekousje gebruikt), 2 (binnenste van horens). — in de mouwe sebm, (sterk zijn, lichamelijk); — bie j groad, (te kust en te keur)

- LEAMPKEN, nw, (ouderwets olielampje, snotneus)
 — NG, ww, zw, (kleven). Tt3: pikket
 — RUSKN, nw, (russen, geschikt voor lampepitten)
 PILLE, nw, v, **N, *KEN, 1 (dokterspil), 2 (spil, pegel).
 Ne —, (een flink stuk); ne — stoete, (een snee brood);
 eenn ne — in n haals hangn, (iem. een leugenachtige
 voorstelling van iets geven)
 PINNAFL, nw, m, —S, gierig mens)
 PINNE, nw, v, *, *KEN, (pin). Oarns ne — vuur stekng,
 (ergens een stokje voor steken); t is op de —, ('t staat op
 het punt); an de — roekng, (zich erg inspannen); eenn te
 deep in de — zitn, (iem. in iets dwars zitten); de — op n
 nueze krieng, (teleurgesteld worden); van n —ken
 evoord wean, (verwend zijn)
 PISBOSKOP, nw, m, (boodschap als voorwendsel)
 PISLGEATJEN, nw, (etterend wondje, dat niet dicht wil)
 PLAANKE, nw, v, *N, PLEANKN, PLEANKSKEN,
 (plank)
 PLAANTE, nw, v, *N, PLAENTJEN, (plant)
 PLAASE, nw, v, *N, PLAESKEN, (plaats)
 PLAATE, nw, v, *N, *JEN, 1 (afbeelding), 2 (plat, hard
 ding). —n, (geld), 3 (voorhoofd), 4 (overlangs liggende
 balken onder het dak van een boerenhuis)
 PLAENKN, nw, plankje, aan de deurklink)
 PLAGGE, nw, v, PLAGN, PLAG'SKEN, (zode) —nhutte,
 (van palen en heiplaggen gebouwde hut van leemgravers);
 eenn de —n vuur de duure hen stekng, (iem. 't gras voor
 de voeten wegmaaien)
 PLAKNG, ww, zw, (met de platte hand liefkozend slaan,
 van dier)
 PLASSE, nw, v, **N, (gulzige drinker)
 PLAT stukke, (vlakke leemlaag)
 — JEBOARS, bn, bw, (barrevoets)
 — N, nw, m, (laag op de smalle kant en met tussenruimten
 opgestapelde stenen ter afsluiting v. d. stenen in de oven)
 — TAEJN, —oet, bw, (met zoveel woorden, met naam en
 toenaam)
 PLÄTTE, nw, v, **N, (voorhoofd)
 PLEAMPE, nw, v, (grote hoeveelheid, smak)
 PLEAR, nw, m, —S, —KN, 1 (knal), 2 (klap), 3 (stuk).
 Nen — groond, (een groot stuk grond); nen — lüs, (een
 opengelaten stuk)
 — N, ww, zw, 1 knallen), 2 (neersmakken), 3 (klappen
 geven). Dr alls oet —, (er alles uitflappen); t dr too —,
 (het er neer gooien)
 PLEZEER, nw, o, (plezier)
 — EG, bn, bw, 1 (prettig), 2 (opgeruimd en goedaardig
 van karakter)
 PLICH, nw, m, —N, (plicht, verplichting). — lien, (gebrek
 lijden, iets verduren)
 PLOAGE, nw, v, **NG, (plaag, bezoeking). At de tied
 kuemp, kuemp de—, (geen zorgen voor de tijd)
 — RIEJE, nw, v, (onprettige inspanning voor het lichaam)
 PLOANG, ww, zw, 1 (plagen, onprettige dingen aandoen), 2
 wed, (zich het lastig maken)
 PLOOG, nw, **NG, PLEUGSKEN, (ploeg). De — wa wier
 trekng künn, (weer op krachten gekomen zijn); de —
 STEARE, (sterrebeeld, de Grote Beer)
 PLOOJE, nw, v, *N, PLUEJKEN, (plooi). Wat oet de —n
 doon, (iets duidelijk maken)
 PLOONDRKASTE, nw, (rommelkast)
 PLOONDRN, ww, zw, (plunderen)
 PLÜEMRT, nw, m, (slome werker)
 PLUURN, w, zw, 1 (pluizen), 2 wed, (zich de veren terecht
 strijken)
 PLUUS, nw, o, *ZE, —KEN, 1 (pluis), 2 (pluche)
 — TRN, ww, zw, (nodeloos ver uitzoeken)
 PLUITJEN, nw, o, (peukje)
 POAL, nw, m, PÜELE, PÜELKEN, 1 (paal), 2 (fles je-
 never)
 — MES, nw, (krom mes om klompen te besnijden)
 POAR, nw, o, —N, PÜERKN, (paar)
 POASKN, (Pasen). Te — komm, (slecht te pas komen)
 POE, POEW! (uitr. van afschuw)
 POER, nw, m, —S, —KN, 1 (stuk van hout, steen, of derg.
 als voetstuk), 2 (onhandelbaar brok van zware harde
 stof). Nen — in de hoed hebm, (te veel gegeten hebben)
 — N, ww, zw, 1 (baggeren), 2 (peuren). Duur mekoar —,
 (overhoop halen)

POELIE, nw, m, —S, (cylinder waar riem op loopt)
 POES, nw, m, PUUSTE, PUUSJEN, (puist). Doar kûj
 oe nen — van in t lief etn, (daar kun je je aan te barsten
 eten)
 — MUML, nw, m, (hummeltje)
 — N, ww, zw, st, Tt3: pos, Vt1: pues, dlw.: epûsn,
 (blazen, **door mens of dier**). Niks as — ouwr t skûlken, (en
 maar kletsen, aan éénen door); hef oew moo oe gin —
 elear, (heb je niet geleerd geduld te hebben); hee hef de
 laampe oete —t, (hij is overleden)
 — TEREK, bn, bw, 1 (niet goed schoon), 2 (donker, met
 lage wolken of nevel)
 POKL, nw, m, —S, PUKLKEN, (bochel). Op n—, (op de
 rug)
 — N, ww, zw, (zich afbeulen)
 PÔL, nw, m, PÛLLE, PÛLLKEN, (pol)
 PÔLLE, nw, v, **N, PÛLLKEN, (peul)
 POOK, nw, m, PUEKE, PUEKSKEN, 1 (pook), 2 (klein
 kind)
 POOLS, nw, m, 1 PUELSE, PUELSKEN, (pols), 2 PEUL-
 SE, (polis), 3 (stok van het karntoestel)
 POOMPE, nw, v, PUEMPKEN, (pomp)
 POOND, nw, o, —, PUENDJEN, (pond)
 POORTE, nw, v, *N, PUERTJEN, (poort)
 POOSTR, nw, m, —S, PUESTRKEN, 1 (brutale vrouw),
 2 (bijdehand kind)
 POOT, nw, m, PUETE, PUETJEN, (poot)
 POPPE, nw, v, PUPPE, PUPKEN, (pop)
 PORKNG, ww, zw, (porrend steken)
 PORN, 1 nw, m, (klein mensje), 2 ww, zw, (porren)
 PORRE, nw, v, (rommel) .In de — zitn (in de lappenmand
 zitten); oet de — wean, (weer boven Jan zijn)
 — K, nw, m, (Jan in de zak). Goat noar oew beppe, loat'oe
 — kokn, (loop rond!); — in n buul, (meelpudding met ro-
 zijnen)
 PÔS, nw, m, PÛSTE, PÛSJEN, (steunbalk). Binn de — e
 bliewn, (thuis blijven); nen — um zik an te skobm,
 (iem. die men de schuld kan geven)
 — AAP, nw, m, (dreumes)
 POSKEBAAS, nw, (iem. die eigenaardig of gebrekkig loopt)
 POSKNG, ww, zw, Tt3: posket, dlw: eposket, (stappen door
 rommel of op ruwe grond)
 POSSIE, nw, o, (aandeel)
 PÔT, nw, m, PÛTTE, PÛTJEN, (pot). Dr met op n —
 komm, (er door in onverkwikkelijkheden komen); nen
 roonn —, (een Keulse pot)
 — N, ww, zw, (poten)
 — NÛTTE, nw, v, (klein, min mensje)
 — OELE, nw, (kind, dat niet naar bed wil)
 — STÛLPE, nw, (potdeksel)
 — UULKEN, nw, (vlieger in ruitvorm)
 POTSE, nw, v, *N, (grap)
 — G, bn, bw, (grappig, eigenaardig)
 PRAAME, nw, v, *N, (dik stuk paal om klompen in vast
 te zetten bij de klompenmakerij)
 PRAJMOTTE, nw, (dikke vrouw)
 PRAWL, nw, m, —S, —KEN, (eigenzinnige en dwarse man)
 — EG, bn, bw, (eigenzinnig)
 PRAKE, nw, v, *N —SKEN (preek)
 PREANTE, nw, v, *N, *JEN, (prent). Ne oarege —, (een
 rare snuiter)
 PREEM, nw, m, —E, —KEN, (priem)
 PREENS, nw, m, —N, —KEN, (prins). —KES (O.I. kers)
 — ESSE, nw, v, **N, **KEN, (prinses)
 — POAL, bw, (in hoofdzaak)
 PRENGL, nw, m, —S, —KEN (onuitstaanbare, lastige
 jongen of man)
 PREUWE, nw, v, (smaakzintuig)
 PREUWN, ww, zw, (drank gebruiken)
 PRIEMENAAKND, bn, bw, (spiernaakt)
 PRIES, nw, m, *ZN, —KEN, (prijs)
 — LEK, bn, bw, (prijzenswaard)
 PRIEZN, ww, st, Tt3: pris, Vt1: prees, Vt: preezn, dlw:
 epreezn (loven)
 PROAT, nw, m, 1 (gepraat zonder zin), 2 (kwaadsprekerij)
 PROELE, nw, v, *N PRUULKEN (sjagrijnige vrouw)
 PROEME, nw, v, *N, PRUUMKEN, (pruim)

PROEMM, ww, zw (pruimen)
 — MELK, nw, (karnemelksap met pruimen, rozijnen, anijs, krenten en kaneel, voor kraamvrouwen)
 PROOFORS, bw, (brutaal)
 PROOKERUER, nw, m, (iem. die aldoor 't woord wil hebben en meent alles beter te weten)
 PROONK, nw, m, (pronk). —stat, (nuf)
 PROOZE, nw, v, *N, PRUESKEN, (kliekje)
 PROPPE, nw, v, **N, PRÛPKEN, (prop)
 PRÛETJEN, nw, o, (babbeltje). —s maakng, verwijtend toespreken, ten onrechte)
 PRÛETJESMAAKR, nw, m, —S, 1 (opschepper, met woorden), 2 (vlotte, onderhoudende causeur), 3 (iem. die onbehoorlijke dingen zegt)
 PRÛN, nw, m, —N, —NKEN, (zwaarlijvige man)
 PRÛTL, nw, m, (boel, rotzooi). n — op ne aandre koare goojn, (een karwei waar men mee in de maag zit, nog eens op een andere manier proberen); nen grootn —, (een grote bende)
 PUENDR, nw, m, —S, —KEN, (klokgewicht)
 —N ww, zw, 1 (op de hand wegen), 2 (gewicht in de schaal leggen)
 PUENTE, nw, v, *N, *JEN, (punt, spits)
 PÛL, nw, m, —LE, LKEN, (peluw)
 PUNGL, nw, m, —, —KEN, (gewicht). Nen — in n vleegr, (iem. die een belemmering is bij werk of spel); nen — an t been hebm, (een blok aan 't been hebben)
 PÛTJEN, nw, (een tiende liter)
 PUTN, ww, zw, Tt3: pot, Vt: potn, dlw: epot, (putten)
 PUTTE, nw, v, **N, **JEN (put)
 PUUN, nw, o, (puin)
 PUUSTR, nw, m, —S, —KEN, (veger voor lampeglazen en derg.)

R

RAAKE, nw, v, *N, 1 (vierkant gat, voor as en vuurresten in de haardstede), 2 (ronde laagte om leem in te malen). Ook —KOELE.
 RAAM, nw, o, —S, RÆEMKEN, (raamkozijn, omranding)
 RAAND, nw, m, RÆENE, RÆENNKEN, (rand)
 RAANK, bn, bw, (slank, sma!)
 RAANZEG, bn, bw, (ranzig)
 RABBAT, nw, o, eenn op t — brengn, (iem. 't hoofd op hol brengen); op t — wean, (losbandig zijn)
 RABLDR, nw, m, —S, (mond, als spraakorgaan)
 RABLEMEANT, nw, o, (mondelijke afstraffing)
 RABLKOUSE, nw, (babbelkous)
 RACHLN, ww, zw, (kwaadspreken)
 RAD, 1 nw, o, RAAN, RÆEKN, (wiel), 2 bn, bw, (gezwind, vlot). Den is n — an de waage'lop, (die is het meegeloopen); op —n zetn, (aan de gang maken, ontketenen); zo gek as n —, (erg jongensgek)
 —KUEKLN, ww, zw, (een rad slaan)
 RAEJSTR, nw, o, 1 (ploegijzer, 2 (vrouw die met iedereen mee gaat)
 RAEJZE, nw, v, *N, **SKEN, (reis)
 RÆJ, nw, o, —N, —KEN, (jongejufferskrans). — vuur kool snien, (samenkomst van jonge vrouwen om kool voor de inmaak te snijden waarbij koffie gedronken werd)
 RAL, bn, bw, (aren, van gewas)
 RAMEANTN, ww, zw, (ravotten)
 RAP, bn, bw, (vlug). Zik — hebm, (iets vlug doen)
 —KLOOMP, loopm, met nen —, (naar de vroedvrouw lopen)
 —SKÛTL, nw, (kwebbel)
 RÆPLN, ww, zw, (onrustig zijn, aldoor bewegen)
 RAPM, ww, zw, (een klepperend of gebarsten geluid maken)
 RAPPEGAEJD, nw, v, (gauwigheid)
 RASPL, nw, m, —S, —KEN, (rasp)
 —N, ww, zw, (raspen)
 RÆTLN, ww, zw, (lawaaï maken)
 RAUWE, nw, v, *N, RÛEFKEN, (korst op wond)
 REANG, nw, m, —KJEN, (regen)
 —BOANG, nw, (regenboog)
 —N, ww, zw, (regenen). t —t grùs en eannajr, ('t is erg groeizaam)

REBARMKEN, nw, (barmsijsje)
 REBLN, ww, zw, (druk praten zonder reden)
 — GAT, nw, (klappei)
 REBULLIE, nw, o, (oproer)
 RECH, 1 bn, bw, (recht), 2 nw, o, —N, (recht), 3 bw, (recht, rechtvaardig, echt)
 — BROAN, ww, (naar goede raad willen luisteren)
 — SLAG, nw, m, —E, (rechte lijn, begrenzing)
 — TEVOORT, bw, (in de tegenwoordige tijd)
 — TOO, mear as —, (meer dan van rechtswege toekomt)
 — VEARDEG, bn, bw, (rechtvaardig)
 REDN, ww, zw, (voor elkaar krijgen)
 REDOLMEG, bn, (vervallen, vergaan)
 REEFL, nw, m, —S, —KEN, 1 (rafel), 2 (draad, in boon)
 — N, ww, 1 (rafelen), 2 (uitvoerig teuten)
 — TRIENE, nw, (kletskaus)
 REEGL, nw, m, —S, —KEN, regel)
 REEKOAM, nw, m, (fijne haarkam)
 REELEK, bw, (tamelijk, wel goed, behoorlijk)
 REEM, nw, m, —S, —KEN, (riem)
 REEN, ww, zw, (kammen, van hoofdhaar)
 — K, nw, m, RINGE, RINGSKEN, 1 (ring), 2 (ijzeren band om het haardvuur)
 — KEVIELN, ww, zw, (luieren)
 — KSTOETN, nw, (ronde hoop, van „skadn”)
 REEPE, nw, v, *N, *KEN, 1 (reep), 2 (trektouw voor paard). Duur de —n goan, (op hol slaan); hee houwt ouwr de —n, (hij overdrijft); wier op de —n wean, (het werk weer kunnen doen); de —n rech hooln, (zich niet van de wijs laten brengen)
 REEPSKEEN, nw, (leren buis om een trektouw)
 REET, nw, o, —JEN, (riet)
 — MUSKE, nw, (ringmus)
 REEZLEVEERN, ww, zw, (tot een besluit komen)
 REGEARN, w, zw, (regeren)
 REKNG, ww, zw, (rekenen). Doar —t op!, (hou daar rekenning mee)
 — GE, nw, v, —KJEN, KJES, (rekening)
 REKNSKOP, nw, o, (rekenschap)
 REKS, bn, bw, (rechts)
 RELLEK, bn, bw, (netjes in orde gemaakt). — wear, (opdrogend weer)
 — N, ww, zw, (in orde maken)
 REMME, nw, v, *, —KEN, (rem)
 REPL, nw, m, —S, —KEN, (paal in de stal waar de koeien aan vast liggen). Duur n— vleeng, (er hals over kop van door gaan); as z'oe an n —beendt, he'j ook ne vaste plaase in t hoes, (recht op inwoning betekent nog niet, dat men 't daar goed heeft)
 — N, ww, zw, 1 (vlas repelen), 2 (niet rustig blijven staan, weerspanning zijn)
 REUFÜLLIE, nw, (raapolie)
 REUTE, nw, v, *N, *JEN, (honingraat)
 REUWE, dr — van ekoch heb, (er al mee op de koffie gekomen zijn)
 REVEANSIE HAALN, (ter verantwoording roepen)
 REZIENE, nw, v, *N, *TJEN, (rozijn)
 RIBBE, nw, v, **N, **KEN, (rib.) Um de —n, (om 't lijf); um de —n krieng, (slaag krijgen); —n, (repen veen om turf te steken)
 RICH, bn, bw, —TR, —ST, (kort, van weg)
 — N, ww, zw, (richten)
 — TEG, bn, bw, (zoals 't moet, in orde)
 — TEMOAL, nw, (feestmaal, als bij 't bouwen van een huis de dakspanten gelegd waren)
 RIEGE, nw, v, **NG, (rij)
 RIEGLN, ww, zw, wed, (op een rij of in een kring gaan zitten)
 RIEJDROAD, nw, (rijggaren)
 RIEJE, nw, v, *N, *KEN, 1 (rechte lat), 2 (latje langs de muur om borden op te zetten)
 RIEJNOALE, nw, (rijgnaald)
 RIEJN, ww, zw, (rijgen)
 RIEK, nw, o, (perzikkruid)
 — E, bn, bw, (rijk). Zoo — a't waatr deep is, (schatrijk); zoo — a't belket, (bulkend van 't geld)
 RIEM, nw, o, (rijm)
 — KEN, nw, (versje)
 — M, ww, zw, (rijmen)

RIEN, ww, st, Tt1: riejē, Tt3: rit, Vt1: ree, dlw: ereen,
 (rijden, op een dier). Wee't vuur de veerteg rit, mut noa de
 veerteg loopm, (wie zich in de kracht van 't leven niet
 inspant en spaart, moet later armoe lijden)

RIEPE, bn, bw, (rijp)

RIES, nw, 7, rijst), 2 m, *ZN, —KEN, (rijshout)

—TE, nw, v, *N, **JEN, (aaneengeregen bundel)

RIEWE, bn, bw, (verkwistend)

RIEZN, ww, st, Tt3: ris, Vt1: rees, Vt: reezn, dlw: ereezn,
 (rijzen)

—BESM, nw, (bezem van twijgen)

—BOS, nw, (takkebos)

RIFTEG, bn, bw, (slank en krachtig)

RIK, nw, o, —KE, —SKEN, (rek). Met de henn noar t —,
 (met de kippen op stok)

—KEPOAL, nw, (paal), geschikt voor draadomheining)

—NG, ww, zw, (met draad omheinen)

—NGGE, nw, v, *N, **KJEN, (draadomheining)

RILLE, nw, v, **N, *KEN, 1 (zandrug), 2 (schuinliggende
 leemlaag), 3 (wal van hooi.) De haejdne —, (woeste
 grond, waar de zigeuners bivakkeerden)

RINGLDUUFKEN, vuur n—, (voor een krats), n —
 skeetn, (een buitenkansje hebben)

RIPRÄPKEN, nw, (vlot wijsje)

RIS, 1 nw, m, —N, —KEN, (langwerpige tros), 2 bw, —
 neet, (niet helemaal)

ROADSLOAN, ww, (overleg plegen)

ROAM, nen — doon, nw, (een slag slaan, een grap doen)

ROAN, ww, st, Tt3: rüt, Vt1: rue, dlw: eroan, raden).
 Umme — doon, (om iets raden)

ROAZN, ww, zw, (razen). t Oart of t roazet, ('t is heel goed
 of vierkant mis)

RODDEBAAS, nw, (slordige werker)

RODN, 1 ww, zw, (iets ruw doen, met gebrekkig gereed-
 schap), 2 nw, m, —, RUDKEN, (klein exemplaar)

ROEBOL, nw, m, (paardestaart)

ROEGIEZL, nw, m, (rijp)

—N, ww, zw, (witvriezen). Betr woer t rookt as woer t —t,
 (van twee kwaden moet men 't minste kiezen)

ROEKEBAAS, nw, (spieder, iem. die overal achter pro-
 beert te komen)

ROEKNG, ww, st, Tt3: rok, Vt1: reuk, dlw: erükn, (ruiken).
 Geroek um t hoes, (ongewenste belangstelling van jongens
 wegens inwonende meisjes)

ROEM, bn, bw, (ruim)

—M, ww, zw, dlw: eruumd, (klomp van binnen meer
 uithollen)

—MES, nw, (mes voor het „roemm” bij 't klompenmaken)

ROEN, ww, zw, (wieden). Earpl —, (aardappels steken)

ROEPE, nw, v, *N, (rups)

ROESN, ww, zw, (roesten)

ROESTEREG, bn, bw, (roestig)

ROET, nw, mo, 1 (onkruid), 2 (waterplanten). Iej hebt
 ook wa — in n hof, (jij gaat ook niet vrijuit)

—BETTE, nw, (beet, doordat de angel in waterplanten
 haakt)

—HAKKE, nw, v, **N, (kwajongen)

—E, nw, v, *N, RUUTJEN, (ruit)

ROEW, bn, bw, (ruw, slordig). Zoo — as n skoap, (erg
 ruw)

—DOEW, nw, m, ruwe kost). Keart den — an, (ruim
 die rommel op)

—MOOS, nw, m, (ruw, onverschillig, maar niet slecht)

ROEZE, in de —, (ruw geschat), ne gekke —, (een dwaze
 bui)

ROEZEMOEZ(LD)ERIEJE, nw, (geroezemoes, druk ge-
 doe)

ROEZN, ww, zw, (begroten)

ROF, nw, m, RUFKEN, (ommezien)

—LN, ww, zw, (hem van katoen geven)
 mens)

ROG'NPEARE, nw, (St. Japikspeer)

RÖK, 1 nw, m, RÜKKE, RÜKSKEN, (rok), 2 bn, bw, (te
 ruim, uitgesleten). Eenn aejt an de —ke hangn, (iem.
 aldoor achterna lopen)

ROLLE, nw, v, *N, RULLKEN, (rol)

ROLWAAGE, op de — brengn, (op 't slechte pad brengen)

ROMLKROED, nw, (piement)

ROMLPOT, nw, (foekepot)

RONGE, nw, v, *N, RUNGSKEN, (opstaande ijzeren stang aan de buitenkant van boerenwagen)
 RONNEKEN, ww, zw, (hinniken)
 ROO, nw, m, 1 —, (centiare), 2 —N, (wiek), 3 (tuchtroede). — n maakng vuur zin eeng gat, zelf in de kuil vallen die men voor een ander groef)
 — BEETE, nw, *N, *JEN, (rode biet)
 — D, bn, bw, M: —N, V: Roo, O: ROOD, (rood, roodachtig bruin, roodachtig oranje)
 — VINNKEN, nw, (voorntje)
 ROOFGOOD, nw, t is gin —, ('t hoeft niet meteen op)
 ROOGEEZE, de — dr duur jaang, (in brand steken)
 ROOJN, ww, zw, 1 (begroten), 2 (betrappen), 3 (klaarspelen)
 ROOKNG, ww, zw, (roken). t —t um in de oong, (hij ziet dat het te duur wordt)
 ROOND, 1 bn, bw, (rond), 2 bw, (rondom). In t roone, (in de rondte)
 — UMME, nw, v, (rond brood)
 ROONSLDR, nw, m, —S, (ronselaar)
 ROOPM, ww, st, Tt3: rop, Vt1: reup, dlw: erop, (roepen)
 ROOT, zie ROET
 ROOWN, ww, zw, (roven)
 ROOZE, nw, v, *N, RUESKEN, 1 (roos), 2 (lichte koorts)
 — G bn, bw, 1 (koortsig), 2 (erg)
 ROMM, ww, zw, (uittrekken, uitropen)
 ROPPERIEJE, nw, v, (ropperig ding)
 ROS, t in n — mankeern, (niet goed bij 't hoofd zijn)
 RÒSKN, ww, zw, 1 (aardappels wieden met een drietand), 2 (roskammen)
 ROSSE, nw, v, *N, RÛSKEN, (roskam)
 ROTSE, nw, v, *N, *KEN, (wasbord)
 ROTSN, ww, zw, (wringen, bewegen en drukken). Zik oarns neet um —, (zich ergens niet druk om maken)
 RÒTTE, nw, v, **N, (rat). In de —, (in de kuil, **van veenpap, om te weken**). De oale —n weett de wrangn, (lange ervaring bereikt het meest)
 ROUW, nw, m, 1 (rouw), 2 (berouw)
 — DOOK, nw, (vierkante zwarte doek, voor vrouwen in de rouw)
 — WE, zie RAUWE
 RÛEJN, ww, zw, (zich uitbreiden, voortwoekeren)
 RUEKELOOS, bw, (ongemerkt, onverwacht, vlug)
 RUEKNG, ww, zw, (roken, **van voedsel**)
 RÛELN, w, zw, (ruilen)
 RUEPE, nw, v, *N, *KEN, (ruif). Wa duur de — kunn vretn, (vreselijk mager zijn)
 RUEPM, ww, zw, (afstropen, aftrekken van plantendelen)
 RUERIEZR, nw, (ijzer, van ongeev, 3 meter om slakken uit de vuurgang van de steenoven te halen)
 RUERN, ww, zw, 1 (roeren), 2 (cokes en koolkorsten uit de vuurgang van de steenoven halen)
 RÛETLN, ww, zw, (onbenullig praten, voor gek weg)
 RUGGE, nw, v, RUGN, RUGJEN, rug). Iej kùent um op de — nog neet sprekn, (hij is te verwaand om naar iemand te luisteren); de — rech maakng, (niet hard werken); eenn ouwr de — wiln, er op uit zijn iem. te plukken)
 RUG'N, bn, (van rogge)
 RÛKKE, nw, v, 1 (reuk, geur), 2 (ruikvermogen)
 RUKNG, ww, zw, (rukken). Dr umme —, (niet veel schelen); hee rukket en hee tukket neet, (hij staat muurvast, er is geen beweging in te krijgen)
 RULPM, ww, zw, (met wortel en tak uittrekken)
 RÛSK, RUSKE, nw, v, *N, (bies). Holle —, (bies in het water groeiend)
 RÛSL, nw, m, —S, —KEN, (reuzel)
 RÛSN, ww, zw, (rusten). Zik —, (het zich gemakkelijk maken)
 RUUIJ, bn, bw, (wild, balorig)
 RUUN, ww, zw, (in de rui zijn)
 RUUSKN, ww, zw, (ruisen)
 RUUSTEREG, bn, bw, (ruw, **van weer of schil**)
 RUUTR, nw, m, —S, —KEN, (ruiter). Nen — oet t zaadl kunn kùjrn, (erg goed kunnen praten)
 RUUZLDÉRIEJE, nw, v, (gedruis)

- SAANDRDAANGS, bw, (de volgende dag)
 — SMOARNS, bw, (de volgende morgen)
 — SOAWNS, bw, (de volgende avond)
 SAANTRN, ww, zw, (sarren)
 SAM, bn, bw, (sappig)
 SEANT, nw, m, —N, —JEN, (cent). —n, (geld)
 SEENT, bw, (sedert)
 SEGOARE, nw, v, *N, SEGÛERKN, (sigaar)
 SEKPOL, nw, (pol van harde grassoort)
 SESTEG, tw, (60), Zi'j —, (ben je bezestigd)
 SEZAANSIE, in de — zitn, (armoe lijden)
 SIEPL, nw, m, —S, —KEN, (ui)
 SIESKEN, nw, o, (sijsje)
 SIET, nw, m, (rommel, bende)
 — OO, bw, (dadelijk)
 SITSNKROAM, nw, (bliksemse boel)
 SIK, nw, m, —KE, —SKEN, 1 (geit), 2 (puntbaardje).
 Lachn as nen —in de braadnetl, (lachen als een boer die
 kiespijn heeft); nen — tusken de huerne künn kusun, (vre-
 selijk mager zijn); zoo niejskierig as nen, (erg nieuws-
 gierig); veweann —, (verwend jongetje)
 SINNE, an t — wean, (te veel van vergen)
 SJAKR, nw, m, —S, —KEN, (grote lijster)
 SJASKEBAAS, nw, m, (boemelaar)
 SJASKNG, ww, zw, (aan de boemel zijn, aan de drank zijn)
 SJOEMAA, oarns gin — van hebm, (ergens niks van we-
 ten of geen slag van hebben), dr vuur — bij loopm, (er
 voor spek en bonen bij lopen)
 SJOERES, nw, m, (onbetrouwbare kerel)
 SJOKSJAKNG, ww, zw, (sjokken)
 SJOKSJAKSKEN, nw, (sukkeldrafje)
 SJORKNG, ww, zw, (zich haasten)
 SKAA, nw, v, 1 (beschaduwde plaats), 2 (schade), 2 bn,
 (bewolkt)
 — MACHTEG, bn, bw, (bleu van aard)
 — MM, ww, zw, wed, (zich schamen)
 — MTE, nw, v, (beschaamdheid). De — n kop ofbietn,
 (zich over alle scrupules heen zetten)
 — NDE, nw, v, (schande). Vuur — loopm, (er schandig
 bij lopen); n —moal doon, (onbehoorlijk veel eten)
 — SKE, nw, v, *N, (schaats). —n loopm, (schaatsen-
 rijden)
 SKABBEG, SKABBereg, bn, bw, (sjofel, niet netjes)
 SKABM, ww, zw, (afsteken met een schop)
 SKABUL, nw, m, (leem met zand er door op de steenoven)
 — N, ww, zw, („skabul' op de ongare stenen leggen)
 SKACH, nw, m, 1 SKACHTE, SKACHJEN, (lange den), 2
 —N, (onderbeen zonder voet), 3 (deugniet)
 —N, op de — goan, (er van door gaan); de —n dr in zetn,
 (het op een lopen zetten)
 SKADDE, nw, v, **N, *KEN, (heiplag)
 SKADNSPOAN, nw, m, (smalle schop om heiplaggen te
 steken)
 SKADREAKSTR, nw, 1 (grauwe klauwier), 2 (schreeu-
 werd)
 SKAEJD, nw, m, (grenslijn tussen grondstukken)
 — POAL, —STEEN, nw, (grenspaal, -steen)
 SKAEJN, ww, zw, (scheiden)
 SKAELN, ww, zw, (schelen). Dat —t wa nen slok op nen
 borl, (dat scheelt nogal heel wat)
 SKAFN, ww, zw, 1 (keffen), 2 (heftig redetwisten)
 SKALK, nw, m, SKALKE, SKALKSKEN, (goedaardige
 schelm, gekaansteker)
 SKALM, nw, m, SKALME, SKALMKEN, (schakel)
 SKAP, nw, o, SKAPPE, SKAPKEN, 1 (tapkast), 2 (kast-
 plank)
 — LEK, bn, bw, (geschikt, redelijk)
 SKATRn, ww, zw, (schreeuwen, krijsen, van dieren)
 SKEALN, ww, st, Vt1: sküel, dlw: esküeln, (schelden)
 SKEANN, ww, st, Vt1: skuen, dlw: eskuenn, (schenden,
 beschadigen)
 SKEAR, bn, bw, (lustig, dartel, begerig)
 — BAAS, nw, (barbier)
 — E, nw, v, *N, *KN, 1 (schaar), 2 (putboom)
 — N, ww, st, Vt1: sküer, dlw: esküern, (scheren). t Op t —
 ehuerd hebm, (voor de waarheid van een nieuwtje niet
 in willen staan)

- SKEE, bn, bw, (schuw)
 — F, bn, bw, (scheef). — en skel, (schots en scheef)
 — LAPPE, nw, (oogklep, **van paard**)
 — LD, nw, o, *N, —JEN, (schild)
 — LDERIEJE, nw, v, (ingeglijste wandplaat)
 — LDR, nw, m, —S, —KEN, (schilder)
 — LDRN, ww, w, (schilderen)
 — MPM, ww, zw, (schimpen)
 — NKN, nw, m, —, (ham, **van varken**)
 — PR, nw, m, —S, —KEN, (schaapherder)
 — TN, ww, st, Tt3: sküt, Vtl: skeut, dlw: esküt, 1 (schieten), 2 (zich snel rechtlijnig bewegen). t Sküt miej in t lachn, (ik schoot in de lach)
 SKEL, bn, bw, 1 (scheef), 2 (scheel), 3 (verblindend)
 — LAPPE, nw, (oogklep)
 — LE, nw, v, **N, *KEN, (bel)
 — MERIEJE, nw, v, (bedriegerij)
 — MÉS doon, bw, (oneerlijk, vals spelen)
 — MSTUKKE, nw, o, (schavuitenstreek)
 — N, ww, zw, (schillen)
 SKEML, nw, m, —S, —KEN, (draaibare bovendeele van voorstuk van boerenwagen)
 — GLAS, nw, (stukje spiegelglas)
 — N, ww, zw, 1 (flikkeren), 2 (schaduwbeelden maken)
 SKEMME, nw, v, *, **KEN, 1 (schaduwbeeld), 2 (vluchtige verschijning), 3 (erg mager mens)
 SKENNE, nw, v, *, *KEN, (scheen)
 SKEPL, nw, o, —, —KEN, 1 (8 are), 2 (2,25 mud)
 SKERMEZEERN, ww, zw, (twisten met woorden)
 SKIELEKE, bn, (gaw)
 SKIENN, ww, st, Vtl: skeen, dlw: eskeenn, (schijnsel geven). Oart oet n roon, geln —, (een roodachtige, gelige tint hebben)
 SKIER, bn, bw, 1 (knap, netjes, **ook van mensen**), 2 (onvruchtbaar, **van ei**). t kan — lukng, ('t is mooi geweest)
 — N, ww, zw, (bebroede eieren uitzoeken)
 — ZWAALVE, nw, (gierzwaluw)
 SKIETHOPPE, nw, v, (hop, **vogelsoort**)
 SKIEWE, nw, v, *N, **FKEN, (schijf)
 SKIK, nw, (plezier, behagen). Oarns — heb, ('t ergens naar de zin hebben); dat t zin — en oart hef, (dat het een lust is)
 — LEK, bn, bw, (inschikkelijk)
 — NG, ww, st, Vtl: skuk, dlw: eskuk, 1 (ordenen), 2 (vooruitkomen). — as nen loes op ne teartonne, (niks vooruit komen)
 — NGGE, nw, v, —N, (overeenkomst, dading)
 SKILLEK, nw, m, *GE, —JEN, (6 stuivers)
 SKITHAKKE, nw, (achterhiel, **van koe**)
 SKIW, nw, o, —WE, —KEN, 1 (spook), 2 (vogelverschrikker)
 — IW, nw, o, —E, —KEN, (spookverschijning)
 SKOALE, nw, v, *N, SKÜELKEN, 1 (schotel), 2 (weegschaal)
 SKOAP, nw, o, —E, SKÜEPKEN, (schaap). n Drop —, (een kudde schapen); da's t begin van t —e skearn, (dan beginnen de moeilijkheden); a'j n drop —e hebt, is dr aaltied wa nen ruudegen tusken, (bij een troep is altijd wel één belhamel)
 — HOOND, nw, (herdershond)
 SKOARE, nw, v, *N, SKÜERKN, (steunbalk). Gin been te — künn zetn, (geen stap kunnen doen); de —n dr in zetn, (hard weglopen)
 SKOARF, nw, m, *VN, SKÜERFKEN, (scherf)
 SKOARN, ww, zw, 1 (steunen, stutten), 2 (kracht bijzetten), 3 (krachtige streken doen met de schaats); 4 (in snelle beweging rakelings langs iets gaan), 5 (kuit schieten); Um — (pootaan spelen); an—, (zijn best doen)
 SKOARP, bn, bw, (scherp). Zoo — as nen vlim, (vlijmscherp)
 SKOAT, nw, m, SKÜETR, SKÜETJEN, (scherf). An —r goojn, (in diggelen gooien)
 SKOBBE, nw, v, **N, **KEN, (schubje aan graankorrel, **of derg.**)
 — POAL, — POS, nw, 1 (paal in het land waar het vee zich aan wrijven kan), 2 (zondebok)
 SKOBM, ww, wed, (scheuken)

SKOBN, nw, 1 (schouders), 2 m, (heleboel). Nen — in de hoed, (dronken)
 — DAALE, nw, v, *N, —DAELKEN. (broek met elastiekband om de middel)
 SKOEM, nw, o, (schuim)
 SKOER, nw, o, —S, —KN, (grote zware bui). Doondr—, (onweersbui); n bes — in hebm, (goed dronken zijn); n — duur de beene krieng, ('n flinke schrobbering krijgen); dr n— achtr zetn, ('n stevig maal naar binnen werken)
 SKOESTR, —T, nw, m, (schoenmaker)
 SKOETRRT, nw, m, (werkschort)
 SKOEWN, ww, st, Tt3: skof, Vt1: skuuf, Vt: skuewn, dlw: esküewn, 1 (schuiven), 2 (duwen achter bewegend ding). Skoef vuur n doem, (geld)
 SKOF, nw, m, —N, 1 (schafttijd), 2 (een kwart dagwerk). Nen — trekng, 1 (een krome rug hebben), 2 (de haren opzetten)
 —L, nw, m, —S, SKUFLKEN, (plat stuk hout met handvat om leem mee op de „boarve" te gooien)
 SKOOF, eenn oet n — trekng, (iem. ? ? ?)
 SKOOFL, nw, v, —S, SKUEFLKEN, (houten schop om leem op te laden, uit één stuk)
 SKOOFLN, ww, zw, (leem omwerken)
 SKOOJRD, nw, m, (bedelaar, landloper). t Is nen slachn —, den um eenn boer neet kan, (ook in het minder goede, moet men niet voor één gat te vangen zijn)
 SKOOJRSKOARE, nw, (woonwagen)
 SKOOKS, bw, (bedachtzaam verkennend). Den keant ook wa —, (die houdt zich gedekt, maar weet wel wat hij wil)
 SKOOL, bn, bw, (ondiep)
 —D, nw, m, (schuldverplichting, geldschuld). — is n lellek deer, (ieder wil graag de schuld van zich af schuiven)
 —DBREEF, nw, (schuldbekentenis)
 SKOOLDR, nw, m, —S, SKUELDRKEN, (schouder)
 SKOOLE, nw, v, (school)
 SKOON, 1 nw, m, —E, SKEUNTJEN, (schoen), 2 ook —E, bn, bw, SKUENDR, SKUENST, 1 (goed gewassen), 2 (zindelijk). De hoed — hooln, (er zonder kleerscheuren afkomen); zelf t büejs neet — hebm, (boter op zijn hoofd hebben); zoo — as n kluentjen, (brandschoon)
 —KLOOMPE, nw, (klomp)
 —WAL, vw, (evenwel)
 SKOOT), nw, m, (schoot)
 SKORF, nw, v, (schurft)
 SKORREMOT, nw, o, (uitschot)
 SKOSTEEN, nw, m, —E, —TJEN, (schoorsteen). Loatt bie j oe mer's eers n — rookng, (wacht maar tot je ook in dezelfde omstandigheden komt)
 —VALLKEN, nw, (kleedje over de schoorsteen)
 SKOT, nw, o, SKÛTTE, SKÛTJEN, (door planken afgesloten ruimte, **voor dieren**)
 —VORKE, nw, (hooivork)
 SKRAANKLN, ww, zw, (in de oven te bakken stenen, kruiswijze opstapelen voor en langs de oven)
 SKRABM, ww, zw, (schrammen)
 SKRANGE, nw, v, oet de —, 1 (ontwricht), 2 (naar buiten overhellend)
 SKREMKEN, nw, (mager mens of dier)
 SKRIEFHOARKE, nw, v, *N, (steel met evenwijdige bladen er onder aan om veen in turven te snijden)
 SKRIENN, ww, zw, (schrijven)
 SKRIEWN, 1 ww, st, Tt3: skrif, Vt1, skreef, Vt: skreewn, dlw: eskreewn, (schrijven), 2 nw, o, (schriftelijk bericht), 3 ww, zw, (de veenkoek in turven verdelen). Zik loatn —, (heten, volgens de Burgl. Stand)
 SKRIEWR, nw, m, —S, —KEN, (kantoorbeambte)
 SKRIF, nw, v, (H. Schrift)
 SKRIK, nw, m, (schrik)
 —NG, ww, st, Vt1: skruk, dlw: eskrukn, (schrikken)
 SKROA, bn, bw, (schraal)
 —M, nw, m, —N, SKRÛEMKEN, (kaantje)
 —N, ww, zw, (schoonmaken, **van waterleiding**)
 SKROBBEREG, bn, bw, (onregelmatig, oneffen, **van grond**)
 SKROBM, ook: SKROBLN, ww, zw, (krabben in de grond, **van kippen**)
 SKROBR, nw, m, (gierigaard)
 SKROBSL, nw, o, (afschraapsel)

SKROEWE, nw, *N, SKRUUFKEN, (schroef). —n dreejn,
 (op stang jagen)

SKROLN, ww, zw, (schelderig kwaadspreken)

SKROOMVALLEG, bn, bw, (gemakkelijk bevreesd)

SKROONSLN, ww, zw, (verschrompelen)

SKRÛETLKEN, nw, (stukje lap)

SKUCHTEREG, bn, bw, (rillerig)

SKUDN, ww, zw, Tt1: skurre, Tt3: skodt, Vt: skodn, dlw:
 eskod, (schudden). Zik oarns vuur —, (ergens van wal-
 gen); de broedwaage —, (een bruiloftstoet de weg ver-
 sperren om een borrel te krijgen)

SKUEKNG, ww, zw, wed, (zich wrijven aan iets). Zik oarns
 oondr hen —, (van iets de schuld van zich afschuiven);
 skorf en skoold mu'j of —, (van ongedierte en geldnood
 moet men verre blijven)

SKUEKRD, nw, m, (schooier)

SKÛETRGOOD, nw, (aardewerk)

SKUFLN, ww, zw, (schudden, **van kaarten**)

SKÛLDOOK, nw, (schort, voor netjes, bij jak en rok)

SKÛLK, nw, m, —E, —SKEN, (schort, **in het algemeen**);
 FREESKEN —, (nette uitgaansschort)

SKÛLKEN, nw, (schoteltje)

SKUNGELEG, bn, bw, (schooierachtig)

SKUNGLN, w, zw, (klaplopen)

SKUPMSLEANGTE, nw, (lengte van een schop met steel,
als maat)

SKÛPPE, nw, v, **N, **KEN, (boerenschuur)

SKUPPE, nw, v, **N, **KEN, (schop). De — met ebrach
 hebm, (niet meer elders beroepen worden)

SKUPRD, nw, m, (schop, trap)

SKÛTS, bn, bw, (hoog opgaand)

SKÛTTE, nw, v, **N, 1 (uithaal), 2 (schot), 3 (stekende
 pijn). Elke — is ginnen haazn, (niet elk schot is raak); ne
 — doon, (toeschieten)

SKUUN, bn, (schuin), —DR
 —DERIEJE, nw, v, (opstokerij)

—S, bw, (schuin)

SKUUMR, nw, m, —S, —KEN, (schuimspaan)

SKUUR, nw, m, —S, —KN, (scheur)

SKUURE, nw, v, *N, *KN, (schuurtje bij huis)

SKUURN, ww, zw, 1 (scheuren), 2 (van grasland tot bouw-
 land maken)

SKUUTE, nw, v, *N, *JEN, (schuit)

SKUUWR, nw, m, —S, —KEN, (plank om het droogveld
 van de steenbakkerij glad te maken)

SLAANG, ww, zw, (aanstaan, bevallen). — op, (aarden
 naar)

SLAATEREG, bn, bw, (nalatig, onzorgzaam)

SLAATR, ww, zw, (knoeien). Oarns met hen —, (aldoor
 verzuimen iets in orde te brengen); bie t —gat, (bij je
 eigen rommel); —basse, (slordige vrouw)

SLACHTEMOAL, nw, (maaltijd bij het slachten)

SLACHTERIEJE, nw, v, (slagerij)

SLACH, bn, bw, 1 — TR, —ST, (slecht), 2 SLIMR,
 SLIMST, (erg ziek). Eenn — maakng, (kwaadspreken
 van iem.)

—TEGAEJD, nw, v, (slechtheid, gemeenheid)

SLAG, nw, m, SLAAGE, —JEN, 1 (slag bij spel of strijd);
 2 (groep naast elkaar gelegen akkers), 3 (soort). t In n —
 hebm, (er bedreven in zijn); — ouwr —, (keer op keer)

SLAMIERE, nw, v, (vlegelachtige vrouw)

SLABM, ww, zw, (morsen, **bij eten**). Doar be— iej oe neet
 van, (dat brengt je geen belangrijk voordeel)

SLANGE, nw, v, *N, SLANGSKEN, (slang)

SLAPPEGAEJD, nw, v, (slapheid)

SLAT, nw, m, SLATTE, SLATJEN, (oude grove lap);
 —jen, (klein meelijwekkend diertje)

SLAÛW, bn, bw, (traag)

SLEAGR, nw, m, —S, —KEN, 1 (zwengel), 2 (slinger van
 klok), 2 (ijzeren bout over vensterluis)

SLEANDR, nw, m, 1 met nen — loopm, (een eigenaardige
 gang hebben), 2 met n — krieng, (slaag krijgen met 'n stok)

SLEE, 1 bn, bw, (wrang), 2 (stomp), 3 nw, m, —N, —KN,
 (vrucht van sleedoorn). Zoo —, iej küent'r wal op noar
 Deawntr, (erg stomp)

—TE, nw, v, *N, *JEN, (dunne boompjes voor zolder-
 vloertjes en derg.)

SLEMIERE, nw, (slordige vrouw)

SLEPM, ww, zw, Tt3: slep, (slepen). Oarns met —, (iets tot zijn last hebben)
 SLEPPE, nw, v, **N, **KEN, 1 (balk of ladder, als eg gebruikt), 2 (zware vracht hooi of derg.)
 SLEPPLAANKE, nw, (door paard rondgetrokken plank om leem te kneden in de „raake”)
 SLET, dr is gin — of brükke an, ('t is helemaal ongeschonden)
 SLICH, bn, bw, (plat). n — voor, (een klein voer)
 — N, ww, zw, (slechten)
 SLIEJE, v, *N, *KEN, (zeelt). Zoo vet as ne —, (verbazend vet)
 SLIEM, nw, o, (slijm)
 SLIEPM, ww, st, Tt3: slip, Vt1: sleep, dlw: eslepn, (slijpen)
 SLIERE, nw, v, *N, *KN, 1 (slingerende rij), 2 (slede)
 SLIERN, ww, zw, 1 (glijden), 2 (baantje glijden). Doar küj op —, (daar kun je op teren)
 SLIETEG, bn, (sleeds)
 SLIETIEZR, nw, (ijzerbeslag op plekken waar veel slijtage is bij boerenwagen en derg.)
 SLIETN, ww, st, Tt3: slit, Vt1: sleet, dlw: esletn, (slijten)
 SLIKKERIEJE, nw, v, (snoepgoed)
 SLIKNG, ww, zw, (snoepen)
 SLIM, 1 bn, bw, (ondeugdelijk), 2 bw, — valn, — worn, (flauw vallen), 3 bn, bw, (erg)
 SLINGRN, ww, zw, (slingeren). Slingerumdesloete, (met de handen aan elkaar rondslingeren, **kinderspel**)
 SLIPPE, nw, v, **N, **KEN, (slip)
 SLOAD, nw, m, (sla)
 SLOAMATTE, nw, v, (slome vrouw)
 SLOAMIKKE, nw, v, **N, (slap op de benen)
 SLOAN, ww, st, Tt3: slüt: Vt: sleug, dlw: esloan, (slaan, **van klok, bij dam- of schaakspel**)
 SLOAP, nw, m, (slaap)
 — M, ww, st, Tt3: slüp, Vt1: sleup, dlw: esloapn, (slapen)
 — R, nw, m, SLÜEPRS, SLÜEPRKEN, (in de lengte onder 't dak liggende paal zonder verband met de muren)
 SLOEK, nw, m, —N, —SKEN, (slokdam, keelgat). Oarns — op hebm, (ergens zin aan hebben)
 — HAALZN, ww, zw, (gulzig slokken, begerig zijn).
 SLOEKNG, ww, st, Tt3: slok, Vt1: sleuk, dlw: eslük, (slikken, inslikken). Wat de duuw e— hef, spjeit e neet mak wier oet, (als iets slechts gebeurd is, valt het moeilijk alle kwade gevolgen te niet te doen)
 SLOEREG, bn, bw, (ziekachtig, landerig). — in de hoed wean, (zich niet lekker voelen); — in n rakrt, (niet fit)
 SLOETN, ww, st, Tt3: slot, Vt1: sleut, dlw: eslüt, (sluiten)
 SLOFFE, nw, *N, SLUFKEN, 1 (pantoffel, muil), 2 (bruinkoolbriquet), 3 (onachtzame vrouw), ook SLOFHAKKE
 SLOFHAKKE, nw, (onkruid, **in rogge**)
 SLOFN, ww, zw, (de gaten van gepote aardappelen dichtschuiven met de voeten)
 SLOK, nw, m, —N, SLUKSKEN, (slok)
 SLÖK, bn, bw, (onvast, zwak, loszittend). — in de hoed, (futloos); — op de beene, (wankelig)
 — NG, ww, zw, (losrakende, de stevigheid verliezen)
 SLOOMP, nw, m, SLUEMPE, SLUEMPKEN, (grote hoeveelheid vocht of brei)
 SLOP, nw, o, SLÜPPE, SLÜPKEN, (zoldergat boven de deel)
 SLUEF, nw, m, *WE, —KEN, 1 (gleuf), 2 (kielspit)
 SLUETRN, ww, zw, (gulzig of veel drinken)
 SLÜTL, nw, m, —S, —KEN, (sleutel)
 SLUIUR, nw, m, (sleur)
 SMAK, nw, m, (smaak)
 — KE, nw, v, **N, (klein zeisje om plaggen te maaien)
 SMALLOOK, nw, (bieslook)
 SMALPROOPR, bnd, bw, (smoezelig, niet helder)
 SMANGS, bw, (soms)
 SMEALTN, ww, st, Vt1: smuelt, dlw: esmüeltn, (smelten)
 SMEAR, nw, 1 o, (smeersel), 2 m, —S, —KN, (smerende beweging). Nen — an n kop, (een draai om de oren)
 — DODN, —FOSN, nw, m, (smeerpoets)
 — KROAM, nw, m, (vuile boel, onfrisse zaak)
 — N, ww, zw, 1 (smeren), 2 (de boel vuil maken)
 — PLAANKE, ouwr, de — goan, (failliet gaat)
 SMEE, bn, bw, (zacht, smeue)
 — N, ww, zw, (smeden)
 SMETS, bn, bw, (goedgeefs, niet zuinig)
 SMETTEWEANGS, nw, m, (steenworpafstands)

SMID, nw, m, SMEEN, SMIDJEN, (smid)
 SMIESTEREG, bn, bw, 1 (groot, smerig), 2 (nattig, kil, van weer)
 SMIESTRD, nw, m, —S, (iem. die de boel smerig maakt)
 SMIETN, ww, st, Tt3: smit, Vt1: smeeet, dlw: esmetn, (smijten). Smiet oe daale, (ga zitten!)
 SMITSL, nw, o, (zwarte aanslag, aan pannen en derg.)
 —N, ww, zw, (roet aanzetten)
 SMOAPOEPR, nw, m, —S, —KEN, (hagedoornbes)
 SMOEL, oarns gin — op hebm, (ergens niet veel zin in hebben)
 SMOES, bn, bw, (overrompeld, terneergeslagen, perplex). Dat is —, (dat is een smoesje)
 —TEREG, bn, bw, 1 (groezelig, 2 (naar slecht weer lijkend)
 —TRD, nw, m, —S, (vuilpoes)
 SMOK, nw, m, —N, SMUKSKEN, (kus)
 —NG, ww, zw, (zoenen)
 SMOOLT, nw, m, (gesmolten varkensvet)
 SMOOREARPL, nw, (kleine aardappeltjes, in de schil gebraden)
 SMORRE, nw, v, **N, SMURRKEN, (busvormige koffieketel met steel)
 SMUEGL, —DR, nw, m, —S, (olijkerd)
 SMUS, bn, bw, (verbouwereerd)
 SMUTTEREG, bn, bw, (bespat)
 SNACHES, bw, ('s nachts)
 SNAEJDEG, bn, bw, (slank, lenig, van mens of dier)
 SNARDEREG, bn, bw, (snauwerig)
 SNARN, 1 ww, zw, (snauwen), 2 nw, m, (bitse man)
 SNARRE, nw, v, **N, *KEN, (bitse vrouw)
 SNEE, nw, m, 1 (sneeuw), 2 (snede, inkerving)
 —KEAL, nw, (sneeuwpop)
 SNEUJN, ww, zw, (snoeien)
 SNIEBOONNMÜELKEN, nw, (maaltijd bij 't innemen van snijbonen aan alle helpers aangeboden)
 SNIEDR, nw, m, —S, —KEN, (kleermaker). Nen — hef mer eenn doarm, (een kleermaker kan met weinig eten toe)
 SNIE, nw, m, —, —KN, (snede, afgesneden plak)
 SNIEJN, ww, zw, (sneeuwen). Kiekn of t oe in de oong —t, (beteuterd kijken)
 SNIEJZOOMP, nw, (bak om veevoer en derg. in te snijden)
 SNIEN, ww, st, Tt3: snit, Vt1: snee, dlw: esneen, (snijden)
 SNIEPOAL, nw, (blok hout om klompen op te besnijden)
 SNIPL, nw, m, —S, —KEN, (snipper)
 SNIPPE, nw, v, **N, 1 (snip), 2 (kwade vrouw, ondeugend kind)
 —REG, bn, bw, (snauwerig)
 SNISTR, nw, m, m, —S, —KEN, (vuurspuwend kruitpijpe, als vuurwerk). t Dr met nen — of brengn, (er nog zonder kleerscheuren af komen)
 —N, ww, zw, 1 (sissen), 2 (braden)
 SNOARE, nw, v, *, SNÜERKN, (snaar). Good op de —n wean, (goed gemutst zijn)
 SNOETN, nw, m, —, SNUUTJEN, (snuut)
 —KLOOMPE, nw, (puntige klomp)
 SNOEWN, ww, st, Tt3: snof, Vt1: snuef, Vt: snuewn, dlw: esnuewn, 1 (snuiven), 2 (rondneuzen). Good e— hebm, (aangeschoten zijn); oarns van —, (ergens van op de hoogte komen)
 SNOMDAGS, bw, (namiddags)
 SNOOK, nw, m, SNEUKE, SNEUKSKEN, (snoek)
 SNOOR, nw, o, —N, SNUERKN, (drijfriem)
 SNORN, 1 nw, m, —, SNURRKEN, (snor), 2 ww, zw, (snel zich bewegen)
 Nen besn — op hebm, (goed dronken zijn); t an t — hebm, (het naar zijn zin hebben); nen — in de piepe hebm. (dronken zijn)
 SNORREGOOD, nw, (snuisterijen)
 SNORREBOT, nw, (bot om aan touw rond te zwaaien)
 SNUFL, nw, m, —S, —KEN, (snuut). Met n — vuuran, haantje de voorste)
 SNUK, nw, m, (hik)
 SNUUSTERIEJE, nw, v, (kleingoed, bij het slachten)
 SNUUTN, ww, st, Tt3: snot, Vt1: snuet, dlw: esnüt, 1 (snuiten), 2 (berispen)
 SOAWNS, bw, ('s avonds)

- SOEZN, ww, zw, 1 (suizend geluid maken), 2 (met suizend geluid bewegen), k Daank oe dat't —t, (heel erg bedankt)
- SOOBR, bn, bw, (karig)
- SOP, nw, o, SÜPKEN, (sop)
— PE, nw, v, (smeerboel)
— PEREG, bn, bw, (nattig)
— PERIEJE, nw, v, (gesop, natte boel)
— M, ww, zw, (soppen, morsen met water)
- SPAAN, nw, m, —N, SPÄENTJEN, (smalle schop)
- SPAN, nw, o, —, (afstand van duim tot pink, gespreid)
— DEERN, ww, zw (ten koste leggen)
- SPATS maakng, nw, (een hoge toon aanslaan)
- SPEALE, nw, v, *N, *KEN, (speld)
- SPEALN, w, zw, (spelden)
- SPEEGL, nw, m, —S, —KEN (spiegel)
— N ww, zw, (spiegelen)
- SPEEKE, nw, v, *N, *SKEN, (spaak). Dan is dee — bouwn en dan den, (ieder krijgt op zijn beurt van het goede)
- SPEENE, nw, v, (kast voor brood en toebehoren). Oarns t mesken bouwn in de — hebm lig'ng, (ergens kind aan huis zijn)
- SPEENT, nw, o, 1 (2 are), 2 (acht driekwart pond), 3 (zacht bastgedeelte van hout)
— VAT, nw, (vaatje van 8 L)
- SPEKHASJEN, nw, o, *S, (plak spek)
- SPEKSPARRE, nw, (Oostenrijkse den)
- SPEULGROOND, nw, (onvruchtbare grijze grondlaag)
- SPEULHOK, nw, (bijkeuken in boerenhuis)
- SPEULN, ww, zw, (spoelen)
- SPIEJN, ww, zw, 1 (spuwen), 2 (braken). Van zik of—, (zich verweren), — ouwr ledrs en plaankn, (erg braken)
- SPIEJPARRÉ, nw, v, **N, *KEN, (padde)
- SPIEKR, nw, m, —S, —KEN, (stevige platte rechthoekige schop)
- SPIEKÜLLIE, nw, (afval-olie van de Pelmolen, voor verlichting gebruikt)
- SPIELE, nw, v, *N, *KEN, (latje of stok, waaraan vlees in de „wieme" hangt, of honig in de bijenkorf aan zit, en derg.)
- SPIER, nw, o, —S, —KN, (sprietje). N —kn, 1 (klein scheutje), 2 (klein borreltje)
— E nw, v, *N, (spier)
- SPIET, nw, o, (spijt)
— N, ww, Tt3: spit, Vt: speet, dlw: espetn, (spijten)
- SPIKKE, nw, v, **N, **SKEN, (met geringe middelen gemaakte overgang over sloot of beek)
- SPIIL, nw, o, —KEN, (spul, gedoe). Of t — zoo sprak, (of 't zo wezen moest); n oareg —, (een wonderlijke gang van zaken); n bedroowd —, (een treurige toestand, een hope-loze positie)
— LE, nw, v, **N, **KEN, (spil, as)
- SPINN, ww, st, Vt1: spun, dlw: espunn, (spinnen)
— EMÜELKEN, nw, (avondmaaltijd voor spinnende jonge vrouwen)
— EVOOTN, ww, zw, (stuiptrekken)
— JEAGR, nw, m, —S, —KEN, (ragebol)
- SPIT, zie HOARSPIT
- SPITSGARRE, vuur eenn duur de — goan, (voor iem. door het vuur gaan)
- SPLEENTRN, ww, zw, (splinteren)
- SPLIETN, ww, st, Tt3: split, Vt1: spleet, dlw: esplttn, (splijten)
- SPLUETE, nw, v, *N, (afgespleten reep)
- SPLUETN, ww, zw, (splijten, van dun hout)
- SPOAGREEPE, nw, (greep met 5 platte tanden)
- SPOAN, nw, m, —N, SPÜENTJEN, (spaan)
- SPOARN, ww, zw, (onaangetast laten, ontzien)
- SPOASIE, nw, v, (ruimte)
- SPOER, nw, o, 1 —S, —KN, (spoor), 2 (spoorwegbedrijf). Met t — (met de trein)
— KAATJEN, nw, (treinkaartje)
— KEAL, nw, (iem. die bij de spoorwegen in dienst is)
— LUEPRKEN, nw, (kuif-leeuwerik)
— MEANNKEN, nw, (ouderwets reismandje met hengel en aan elke kant een deksel)
- SPOLKNG, ww, zw, 1 (gekke gezichten trekken), 2 (door wild gezicht bangmaken)
- SPONNEGE, nw, v, *N, **KJEN, (spouw)

SPOOLE, nw, v, *N, SPEULKEN, (spoel)
 SPOONS, nw, m, *ZN, SPUENSKEN, (spons)
 SPOORE, nw, v, *N, SPUERKN, (schuin omhooglopende dakbalk)
 SPRAEJN, ww, zw, (spreiden)
 SPREE, nw, v, in de —, (verspreide ligging van gemaaid gras, voor het laden)
 — BAAND, nw, (hoekbalkje tussen „stiel” en „stekkerieje” in boerenhuis)
 SPREENKBAANE, nw, (waterader in de grond)
 SPREKKEBAAS, nw, 1 (iem. die graag opspreekt om zich te doen gelden), 2 (grootspreker)
 SPREKNG, ww, st, Tt3: sprek, Vt1: spreuk, dlw: esprükn, (spreken, het woord voeren). t Is nen goon sprekr den't nen zwiegr verbetrt, (spreken is zilver, zwijgen is goud)
 SPREUJN, w, zw, (sproeien)
 SPRIKL, nw, m, —N, —KEN, (dor takje)
 —N, ww, zw, (sprokkelen)
 SPRINGN, ww, st, Tt3: spreenk, Vt1: sprung, dlw: esprungn, 1 (springen), 2 (openbarsten)
 SPROA, nw, v, —N, 1 (spreeuw), 2 (uitgekouwde pruim tabak)
 —KE, nw, v, *N, (taal, spreekwijze)
 SPROK, nw, o, (takjesrommel)
 SPROONK, nw, m, SPRUNGE, SPRUNGSKEN, (sprong)
 SPRUE, bn, bw, (met kleine barstjes)
 —KE, nw, v, *N, (spreuk)
 SPRUUTE, LANGE —, (middenbalk, van molen)
 SPÜEJTE, nw, v, *N, *JEN, (spuit)
 SPÜEJTN, w, zw, (spuiten)
 SPÜLN, ww, zw, (spelen)
 SPUURN, ww, zw, 1 (merken), 2 (aan 't spoor volgen), 3 (missen, ontberen)
 STAABL, 1 —MUURE, nw, m, (muur tussen keuken en deel in boerenhuis), 2 (reep stenen in de oven, tussen de vuurgangen en 15 tot 16 stenen hoog)
 STAAND, nw, m, 1 (stand), 2 (het staan, houding, opstelling)
 STAANE, te — wean, (op zijn gemak zijn)
 STAANK, nw, m, (stank)
 STABBELEERD gek., bw, (helemaal gek)
 STAD, nw, v, STEAN, —JEN, (stad)
 —SKEAL, nw, (gemeentearbeider)
 STÄEL, 1 bn, bw, (steil), 2 bw, (helemaal, in de ergste mate)
 STAL, nw, m, STALLE, STALKEN, (stal)
 —MOTTE, vol — zitn, (**van paard**, dartel zijn door lang op stal staan)
 STÄLN, ww, st, Vt1: stül, dlw: estüln, (stelen)
 STAM, nw, m, STAMME, STAMKEN, 1 (stam), 2 (afstamming)
 STANGE, nw, v, *N, STANGSKEN, 1 (stang), 2 (bit, **van 't paard**)
 STAPPE, nw, v, **N, STÄPKEN, (klem, om dier te vangen)
 —G, bn, bw, (kordaat)
 STAT, nw, m, STATTE, STATJEN, (staart). Votgoan as nen hoond zoondr —, (afdruipen); ze küent nen krul in n — krieng, (ze kunnen naar de maan lopen); gin — of stel, (geen sikkepit)
 —BÜLLEG, bn, bw, (ongezeggelijk)
 STEA, nw, v, —N, —KN, (plek). Op de —, (op heterdaad); op stob en —, (zomaar opeens, opslag)
 STEANDR, nen dikn — hebm, (een dik achterste hebben)
 —KASTE, nw, v, (standaardmolen)
 STEARE, nw, v, *N, *NTJEN, (ster). Dr of weetn as de kate van n zuewn—n, (er helemaal niks van weten of begrijpen)
 STEATS, bn, bw, (koppig)
 STEAVL, nw, m, —S, —KEN, (laars). Ge—d en gespoord, (kant en klaar, **om uit te gaan**)
 STEEFKEEND, nw, (stiefkind)
 STEEGE, nw, v, **NG, *JEN, (zijwegje met huizen er aan)
 STEEN, nw, 1 m, —DR, —TJEN, 1 (baksteen), 2 (grafsteen), 3 (pit, **van vrucht**), 4 o, (steen, **als stof**)
 —DRMOAL, nw, (maaltijd door een huisbouwer aan alle steenbakkers, die stenen bijgedragen hadden, aangeboden)
 STEENKN, ww, st, Vt1: stuenk, dlw: estuenk, (stinken)
 STEENKÜLLIE, nw, (petroleum)

- STEKBAAND, nw, m, (schuin steunbalkje tussen opstaande en daarop rustende balk)
- STEKKE, nw, v, **N, **SKEN, (steek, bij handwerken)
- DROAD, nw, (prikkeldraad)
- RIEJE, nw, (balk langs de stallen, waar de „repls” in vast zitten)
- STEKL, nw, m, —S, —KEN, (stekel)
- HÛEREG, bn, bw, (met borstelig haar)
- STEKNG, ww, st, Tt3: stek, Vt1: steuk, dlw: estùkn, (steken). Dat — niks, (dat doet er niet toe); zik dr tusken — (zich er mee bemoeien); t — um niks, ('t is hem onverschillig)
- STELN, 1 nw, m, —, *LKEN, (steel), 2 ww, zw, Vt: stealn, dlw: esteald, (stellen). Wo 't n hoakn an n — zit, (hoe de vork in de steel zit); aejt op n — stoan, (niets uitvoeren)
- STEMME, nw, v, *, *KEN, (stem)
- STENGL, nen — moos, nw, (wat van een of andere groente)
- MOOS, nw, (raapstelen)
- STIEF, bn, bw, (stijf). — vuur zik oet kiekng, (staren)
- STIEJ, uitr, (rechtsom! tegen paard)
- STIEKN, bn, (van elastiek)
- STIEL, nw, m, —E, —KEN, (steunbalk)
- STIENG, ww, st, Tt1: stiege, Tt2: stientg, Tt3: stig, Vt1: steeg, Vt2: steengn, dlw: esteeng, (stijgen)
- STIEPL, nw, m, —S, —KEN, (steunpaal van de grote achterdeur)
- STIEPSTAPM, — vot goan, bw, (ongemerkt verdwijnen)
- STIESL, nw, m, (stijfsl)
- STIEWN, ww, st, Tt3: stif, Vt1: steef, Vt: steewn, dlw: esteewn, (stijven)
- STIK, bw, 1 (nauwelijks, van tijd), 2 (steil)
- HOARKE, nw, (turfsteker)
- KE, nw, v, **N, **SKEN, 1 (stekje), 2 („stikhoarke”), 3 (pen aan de „stuetr” om de volgende pootrij aan te geven)
- NG, ww, zw, dlw: estikket, 1 (repen veen in turven verdelen); 2 (naaien); 3 (net nog raken), 4 ww, st, Vt1: stuk, dlw: estukn, (stikken)
- Dat he'j nog wal e—, (dat heb je nog wel goed getroffen)
- SPOAN, nw, (smalle schop om turf af te steken)
- ZEENDE, bn, bw, (bijziende)
- STILLE, bn, bw, (stil). — wean, (het gebed doen); — zetn. (overtroeven bij 't slaan van vinken)
- STIPM, ww, zw, (indopen)
- STOAL, nw, o, (staal)
- STOAN, ww, st Tt1: stoa, Tt3: steet, Vt1: stun, dlw: estoan, (staan). Oarns vuur —, (ergens voor instaan), de verantwoording voor op zich nemen); dat geet oe —, (dat breekt je op, daar krijg je nog last mee); — de beene, (zonder te gaan zitten); dr good met —, (er voldoende van hebben), van veartn —, (zich achteraf houden); op — de beene, (dadelijk)
- STOARFELEK, bn, bw, (stervende)
- STOARK, bn, bw, 1 (sterk), 2' (ranzig). Wo — zi'w, (met hoeveel man zijn we?)
- N, nw, m, —, (1-jarige koe)
- NKALF, nw, (pasgeboren vrouwel. kalf)
- STOARVN, ww, st, Tt2: stoarft, Vt1: stùrf, Vt: stùrvn, dlw: estùrvn, (sterven)
- STOAT, nw, m, 1 (toestand), 2 (uitdossing)
- STOB, zie STEA
- M, nw, m, *N, STUBKEN, (stobbe)
- STOEFBEALT, nw, (opgestoven zandhoogte)
- STOEKNG, ww, zw, onp, (stokken, verstoppen)
- STOEPE, nw, v, *N, STUUPKEN, 1 (stoep), 2 (stuip), 3 (ronde opstapeling van turf). Ring —, („stoepe” van meer dan één laag)
- STOERS bn, bw, (doordrijverig)
- STOETE, nw, v, *N, *JEN, (wittebrood)
- STOEWN, ww, st, Tt3: stof, Vt1: stuef, Vt: stuewn, dlw: estüewn (stuiven)
- STOK, nw, m, STÛKKE, STÛKSKEN, (stok)
- NG, ww, zw, dlw: estokket, 1 (stoken), 2 (opruien)
- STOOL, nw, m, STEULE, STEULKEN, (stoel)

STOOM, nw, m, (de jutefabriek te Rijssen). Noar n — goan, (in de jutefabrieken werken); — gāste, (fabrieksarbeider)
 — P, bw, (geheel en al). — vegetn, (helemaal vergeten); —e soep, (soep van stukken snijboon en witte bonen); —vuur n voot, (rijp en groen)
STOOT, nw, m, —N, **STUETJEN**, (stoot)
 — N, ww, zw, Tt3: stòt, Vt: stòtn, dlw: estot, 1 (stoten), 2 (schoppen, trappen). Umme —, (omspitten)
STOOWE, nw, v, *N, **STÜEFKEN**, (stooft)
STOOWN, ww, zw, (stoven)
STOPLDEKNGGE, nw, (ligging van 't stro van dakbedekking met de aren naar boven)
STOPLHAANN, nw, (het binnenhalen van 't laatste van de oogst, gevierd met een paar borrels)
STORK, nw, m, **STÜRKE**, **STÜRKSKEN**, (ooievaar)
STOTKOARE, nw, (omkiepbare wagen op drie wielen)
STOTS maakng, nw, 1 (branie schoppen), 2 (ruzie veroorzaken)
STRAALN, ww, zw, (de keel uithangen)
STRAAMPHÜEREG, bn, bw, (eigenzinnig)
STRAAMPM, nw, m, —, **STRAEMPKEN**, 1 (gaffel), 2 (gesplitste stok, om vee mee op de plaats te houden). Nen een), twee-, drie-, (hoofdtak met een, twee, drie zijtakken)
STRAAMPM, ww, zw, (in tweeën splitsen). Zoovear, a'k e—zin, (tot de buik)
STRABAANT, bn, bw, (brutaal)
STRAK, bn, bw, (streng)
STRANG, bn, bw, (strak)
 — E, nw, v, *N, **STRENGSKEN**, (streng, knot)
STREEJEGE, nw, v, (stalstrooisel)
STREEJN, w, zw, 1 (strooien), 2 (strooisel in de stal gooien), 3 (aaïen). Good e— wean, (goed gehumeurd zijn)
 — **HOOP**, nw, (plaggenhoop)
STREEMPSTRAAMP, nw, m, —E, (iem. die onbeholpen loopt of werkt)
 — M, ww, zw, (sukkelig lopen)
STREKKE, zinne — woarnemm, nw, (zijn kans waarnemen)
STRENGE, nw, v, *N, *SKEN, (snoer)
STREPL, nw, m, —S, —KEN, (strook)
STRIED, nw, m, (strijd)
STRIEKNG, ww, st, Tt3: strik, Vt1: streek, dlw: estrekn, 1 (strijken), 2 (ondiep ploegen), 3 (met grote passen of vlug en met kracht zich verplaatsen, **van mens of groot dier**)
STRIEKRD, nw, m, (klap, slag)
STRIEKZWEAVL, nw, m, —S, —KEN, (lucifer)
STRIEN, ww, st, Tt3: strit, Vt1: stree, dlw: estreen, 1 (vechten), 2 onp, (tegenstaan), 3 (de benen uit elkaar zetten). Dr nen stried op hebm, dr zik vuur —, (er tegenzin in hebben); — as nen stootrshaann, (verwaand rondstappen)
STRIEPE, zie **STREPL**,
STRIEPM, ww, zw, (afschillen)
STRIK, nw, o, —KE, —SKEN, (slijpplankje voor zeis)
STROALE, nw, v, *N, **STRÜELKEN**, (straal)
STROATE, nw, v, *N, **STRÜETJEN**, (straat). In de —, (op straat); aajt bij de — wean, (altijd op straat slingeren)
STROAT- en **MÛLNMEARE**, (praatjes van de mensen)
STROEKLN, ww, zw, (struikelen)
STROEVELLE, nw, v, *N, 1 (struikgewas), 2 (stuurse vrouw)
STROO, nw, o, (stro). Neet vulle mer oet t — kunn maakng, (niet veel geld meer hebben); neet ouwr n — kunn strien, (doodop zijn)
 — NK, nw, m, **STRUENKE**, **STRUENKSKEN**, 1 (stronk), 2 (aardappelplant). Struenke broan, (geen nut doen, de tijd verknoeien)
STROP, nw, m, **STRÛPPE**, **STRÛPKEN**, (strik)
STROTTE, nw, v, **N, **STRÛTJEN, 1 (strot), 2 (keel). t In de — hebm, (een zere keel hebben); ne gruetsse —, (een verwaand mens); de — oethangn, (de keel uit hangen)
STRUEMPE, nw, v, *N, *KEN, (beengedeelte van kous)
STRUEPM, ww, zw, (stropen)
STRULN, ww, zw, (wateren)
STRÛPKEN, nw, (straaltje)
STRÛPM, ww, zw, (met onderbrekingen stromen)
STRUUGLN, ww, zw, (stoeien)

STÜEJTN, ww, zw, (stuiten)
 STÜELTN, nw, m, —, *JEN, (stelt)
 STÜENDRKES, nw, (voetstukjes van de bikkels)
 STUER, nw, o, (stuur). Gin — hebm, (geen richtlijn, vast
 doel hebben)
 — N, ww, zw, (sturen)
 STUETR, nw, m, —S, —KEN, 1 (stamper), 2 ()stok om
 gaten te maken bij aardappelpoten)
 STÜKKE, nw, o, **N, **SKEN, (gedeelte) n— in t gat?
 (dronken)
 STÜLPE, nw, v, *N, *KEN, (deksel). Doar lopt t vet ook
 neet ouwr de —, (daar hebben ze 't ook niet breed); t
 geet um bouwn de —, ('t gaat hem boven de pet)
 STÜLPM, ww, zw, (vissen door een korf zonder bodem
 in de grond te drukken)
 STÜNN, ww, zw, (steunen, kreunen)
 STÜTN, ww, zw, (storten)
 STUU OP! (Rechtsom! tegen paard)
 STUUTN, op stel en —, (hals over kop)
 STUUWR, nw, m, —S, —KEN, (stuiver). A'j vuur nen —
 in de weege zeent, kom iej nooit an t dupjen, (als je voor
 een dubbeltje geboren bent, bereik je nooit het kwartje)
 SUENTESTEFN, (2e Kerstdag)
 SUUKELAA, nw, v, (chocolade)
 SUUKR, nw, (suiker). Dr eenn — an doon, (iem. er tussen
 nemen)
 SUUKERAJ, nw, (cichorei)

T

T, 1 bep. lidw. OEv, 2 pers. vnv. OEv.
 TAAMPR, bn, bw, 1 (zachtzuur), 2 (mooi)
 TAAND, nw, m, *E, TAENNKEN, (tand). Dan doot miej
 de —e neet mer zear, (dan ben ik niet meer in leven)
 TAANNDOKTR, nw, (tandarts)
 TAANNTOARGERIEJE, nw, v, (tantaluskwelling)
 TAATN, nw, m, —S, *JEN, (taart)
 TACHNTEG, tw, (80)
 TAKEEKL, nw, m, —S, —KEN, (egel)
 TAKL, nw, m, —N, —KEN, (schapeluis)
 TAKN, nw, (vleesuitwassen)
 TAKS, nw, m, —N, —JEN, (tekst). Van n — of wean, (de
 draad kwijt zijn); n — oarns op zetn, (zijn zinnen ergens
 op zetten); op nen aandrn — komm, (zijn zinnen ver-
 zetten); wo kom iej op n —, (hoe kom je er bij); neet
 op n — künn komm, (er niet op kunnen komen)
 TAMEE, bw, (zometeen)
 TAM-LICH, TAM-LAANK, (manier van slaan van een
 vink)
 TANGE, *N, TENGSKEN, (tang). Teeng ne — kü'j neet
 STÜEDEG, STÜEGE bn, bw, (regelmatig, bestendig, aan-
 houdend). De —set jaagrs vangt de meeste haazn, (de
 aanhouder wint)
 strien, (als 't er alleen maar om gaat een zo groot moge-
 lijke mond op te zetten, zeg ik niks meer)
 TASKE, nw, v, *N, TAEKEN, (tas). t Haangt miej de —
 oet, (het hangt mij de keel uit)
 TASSE, nw, v, **N, *KEN, (test)
 TASSLEK, bn, bw, (kieskeurig)
 TE, (te). Zoovuls, zoovulle — (**met vergrot. trap**) (des te
 ...); — glopee, (tersluiks); — staane, (op zijn gemak);
 Moandag — Poaskn, Paasmaandag); — Poaskn komm,
 (op de koffie komen); — bassene, (te barsten)
 TEALDR, nw, m, —S, —KEN, (tafelbord)
 TEANS, bw, (aan het einde van)
 TEANTE, nw, v, *N, *JEN, (tent)
 TEANN, nw, (tienden)
 TEANTHOES, nw, (huis waaraan een tiende betaald moest
 worden)
 TEAR, 1 nw, m, (teer), 2 bn, bw, (teder)
 — EGE, nw, v, (tering, vertering)
 — GEALD, nw, (reisgeld)
 — N, ww, zw, 1 (met teer besmeren), 2 (verteren, voor le-
 vensonderhoud gebruiken)

- TEEN, nw, m, —E, —TJEN, (teen). Eenn bij n — hebm, (iem. beetnemen tot eigen voordeel); eenn op n — trean, (iem. aan zijn jasje trekken)
- G, vz, (tegen). In —, (tegemoet)
- GNOUWR, vz, (tegenover)
- GGOAN, ww, (bestrijden)
- TEER, nw, m, (thee)
- TEEWE, nw, v, *N, TEEFKEN, (teef)
- TEHOOPE, bw, (gezamenlijk)
- TELLE, nw, v, *N, *KEN, (tel)
- TELN, ww, zw, Tt1: telle, Tt2: tealt, Vt: tealn, dlw: eteald, (tellen)
- TENOOJ, eenn — andoon, nw, (iem. kwaad of verdriet doen)
- TERECHTE, bw, 1 (in orde, zoals 't moet), 2 (met goed fatsoen). — maakng, (toebereiden); oarns neet met — wean, (iets nog niet goed voor elkaar hebben)
- TERMIENTJES, nw, (kinderstuipen)
- TERUGGE, bw, 1 (achteruit), 2 (weerom) — loopm, (in prijs dalen); — stoan, (terugbetalen); — zetn, (parten spelen)
- TEVREANE, bn, bw, tevreden)
- TICHLDR, nw, m, —S, (steenbakker)
- TICHLKEAL, nw, (arbeider op de steenfabriek)
- TICHLN, ww, zw, (steenbakkersbedrijf uitoefenen)
- TICHLWOARK, nw, (steenbakkerij)
- TIED, nw, 1 v, (tijd), 2 m, (tijdstip, tijdsverloop). Oet de — wean, (overleden zijn); oet de — komm, (overleden zullen zijn); op de —, (op tijd); t an de — hebm, (tijd genoeg hebben); nen dag de — hebm, (een dag tijd hebben); de — geet hen, en dr wordt neet eroekt, ('t is hier niet gezellig)
- KÜRTEGE, nw, (tijdpassering)
- TIEGR, nw, m, —S, —KEN, (tjger)
- TIEL, nw, m, an n —, (op rijen, van korenschoven)
- TIENE, tw, (10)
- TIENG, ww, st, Tt1: tiege Tt3: tüg, Vt1: tueg, Vt2: tuengn, dlw: etüeng, (trekken)
- TIERN, ww, zw, wed., (zich druk maken, in actie komen)
- TIEROO! (uitr. bij jacht voor vliegend wild)
- TIETRKEN, nw, (dennenmeesje)
- TIMKEN, nw, *S, (cent)
- TIMRN, ww, zw, (een woonhuis bouwen)
- TIP, nw, m, —PE, —KEN, (driehoekig stuk, van grond of textiel)
- BREEF, nw, (puntzak)
- KLOOMP, nw, (klomp met punt vooraan, voor vrouwen)
- TITTE, nw, v, **N, **JEN, (tepel). An de leste — lig'ng (de slechtste plaats hebben, het slechtste deel krijgen)
- TIWS, bn, bw, (zonder eetlust)
- TJAPR, nw, m, —S, TJAPRKEN, (tjiftjaf)
- TJUUKNG, ww, zw, (zang van een vink nabootsen om die aan 't slaan te krijgen)
- TNEENGTEG, tw, (90)
- TOA, bn, bw, (taai). Zoo — as hoonnlear, (verbazend taai)
- FL, nw, v, —S, TÛEFLKEN, 1 (tafel), 2 (tafel om stenen op te vormen)
- NEAGL, nw, 1 (velpuntje bij de nagel), 2 (niet kleinerige man)
- RNG ww, zw, (treiteren). Iej küent wa nen vis oet t waatr —, (door tergen kan iemand buiten zichzelf raken)
- TODDEG, TODDEREG, bn, bw, (ropperig, verslodderd)
- TOEF, nw, m, TÛUWE, TÛUFKEN, (kuif). Nen — trekng, (boos worden); mekoar bij n — hebm, (handgemeen zijn)
- TOG, nw, o, TÛEGE, TÛEGJEN, (bedovertrek)
- TOEN, nw, m, 1 (omheining), 2 (vlechtwerk aan oever, ter bescherming van de wal). t Gat vuur n — trekng, (de melk optrekken)
- HAAMR, nw, (zware houten hamer). Nen kop as nen —, (een kop als een ballon)
- KRUUPRKEN, nw, (winterkoninkje)
- TOER, nen heeln —, (een hele tijd); an eenn — vedan, (aan één stuk door)
- LOER, nw, m, —S, —KN, (leeuwerik); — met toef, (kuifleeuwerik)
- TJEN, nw, (pruik)
- TOESKN, ww, zw, (ruilen)

TOETHOORN, nw, den't de heele weald hef, hef t gat tot
 nen —, (al zou men de hele wereld bezitten, dan kan 't
 geluk toch nog alleen maar daarin bestaan, dat men zich de
 dingen mooier voor kan stellen dan ze zijn)
 TOETMUSSE, nw, (oormuts, voorp aard)
 TOETN, ww, zw, (toeteren)
 TOETRD, nw, m, (oorveeg)
 TOEW, vw, (toen)
 TOKNG, ww, zw, (lokgeluid maken, van haan)
 TOKSE, nw, v, *N, (grap)
 TOKSN, w, zw, (grappen maken)
 TOMLN, ww, zw, (tuimelen, draaien)
 TONNE, nw, v, *, TUNNKEN, 1 (vat, ton), 2 (WC)
 TONGE, nw, v, *N, TUNGSKEN, 1 (tong), 2 (dunne ein-
 de van 't „eanspan" dat in de gaffel van de wagen zit).
 Bange wean da'j de — ear vesliett as t gat, (nooit een
 woord durven te zeggen); zik achtr op de — loatn kiekng,
 zich helemaal laten uithoren)
 TOONIEKA, nw, v, —AS, (torenkraai)
 TOO, 1 bw, bn, (dicht, gesloten), 2 bw, (toe, tot, er op toe),
 3 uitr. (toe!), 4 bw, (neer). t Dr — goojn, (er de brui
 van geven); vuur de — duure komm, iem. niet thuis
 treffen);
 — BAATE, nw, v, (extra-voordeel)
 — GOAN, ww, (dichtgaan). De haane geet noar binn —,
 (ieder is zich zelf het naast)
 — K, nw, m, TEUKR, (grote tak)
 — KN, bn, (eerstvolgende, in tijd)
 — MOALN, ww, zw, (toemeten)
 TOORN, nw, m, —S, TUERTJEN, (toren)
 TOOSTELN, ww, wed, (zich aanschaffen)
 TOOTAS, nw, m, (werkje van een ogenblik)
 TOOVEDAN, TOOZAN, bw, (voortaan)
 Non —, (nou langzamerhand)
 TOP, nw, m, TÛPPE, TÛPKEN, (top). —KEN, (plukje);
 — umme! (ruil zonder toegift)
 TORN, ww, zw, (een nest bouwen)
 TORRE, nw, v, 1 (slechte vinkenslag), 2 (oude lap), 3
 (slordige vrouw)
 TOSN, nw, m, —S, TÛSSKEN, (zode). Wat vebouwn op n
 —, (iets verbouwen op omgeploegd grasland zonder be-
 mesting)
 TRAAMPLN, ww, zw, (trappelen)
 TRAANT, nw, m, (manier). In zonnen —, (op die manier)
 TRACHN noar, ww, zw, (streven naar). Oarns neet noar —,
 (ergens geen hand voor uitsteken)
 TRACHTR, nw, m, —S, —KEN, (trechter)
 TRAD, nw, m, —, 1 (drie en een halve voet, 2 (lopen). Nen
 goon — an zik hebm (goed kunnen lopen); op n — wean,
 (op stap zijn, er op uit zijn)
 TRAFN, ww, st, Tt1: tráf(fe), Vt1: truf, dlw: etrúfn, (tref-
 fen)
 TRALLAT, bw, bn, (lustig)
 TRAPEERN, ww, zw, (betrappen)
 TRAPPE, nw, v, *N, TRÄPKEN, (trap)
 TREA, nw, m, —N, —KN, (trede)
 — MPLN, ww, zw, (aarzelen)
 — MÛLLE, nw, (tredmolen)
 — N, ww, st, Tt2: treat, Tt3: tret, treat, Vt1: treu, dlw:
 etrean, 1 (treden), 2 (met passen afmeten), 3 (paren,
 van vogels).
 Hee kan dr —, (hij hoeft niet te werken); — as nen
 stoots haann, (verwaand rondlopen)
 — WAANKJEN, nw, (fiets)
 TREKKEMES, nw, (mes om ???)
 TREKNG, ww, st Vt1: treuk, dlw: etrúkn, (trekken). Wat
 oet t vebaand —, (ten onrechte met iets geen rekening
 houden)
 TREKSTOAL, nw, (magneet)
 TREMUL, nw, m, (druk gedoe, heksenketel)
 TRILLE, nw, v, **N, *KEN, (haspelrad)
 TRIPPE, nw, v, **N, **KEN, (leren muil met houten zool)
 TROAGE, bn, bw, (traag). t Kuemp zo — as bie j nen osn
 de melk, (er zit geen schot in)
 TROAN, nw, m, —N, TRÛENTJEN, (traan); n —jen,
 (een paar druppels)
 TROMME, nw, v, **N, TRUMKEN, 1 (trom), 2 (trommel)
 TRONNEKN, w, zw, (met naald en draad in orde maken)
 TROTMEARE, nw, v, (stinkerd)

TOESKR, nw, m, —S, —KEN, ook: TOESKEBAAS,
 1 (iem. die overal thuis is en zich redden kan), 2 (ron-
 selaar)
 TOETEMEMME, ééne —, (precies hetzelfde, één pot nat)
 TRUESN, w, zw, (troosten)
 TRÛETR, —, nw, m, (toeter)
 TRUGGEBEESJEN, nw, (koe, die drachtig geworden is)
 TRUURN, ww, zw, (treuren)
 TUEMEG, bw, bn, (zonder bezigheid). — goan, (werke-
 loos zijn)
 —GENGR, nw, m, (leegloper)
 TUEN, op—, (aan een paal gebonden, van vee)
 —STEBÛEFTN, bw, (ondersteboven)
 —TLBAAS, nw, (iem. die vaak wat omgooit, brekebeen)
 —TLDINGE, nw, (wiebelding)
 —TLDOP, nw, (dop van tondeldoos)
 —TLDR, nw, m, (treuzelaar, langzame werker)
 —TLEG, bn, bw, (wankel)
 —TLN, ww, zw, (wiebelen)
 —TLPOT, nw, (tondeldoos)
 —TLSPIL, nw, (wraak opzet)
 —WOARK, nw, (prutswerk)
 TUETERIEJE, nw, (beuzelpraat)
 TUETN, w, zw, (kletspraat verkopen)
 TÛETR, zie TRÛETR
 TUETRD, nw, m, (praatjesmaker)
 TUEWLKEAL, nw, m, (tovenaar)
 TUEWLN, ww, zw, (toveren)
 TUK, 1 nw, m, (broekzak), 2 — hebm, bw, (te pakken
 hebben, voor de mal houden)
 —NG, w, zw, (zachtjes lopen, van klein wild)
 TUKR, nw, ,m —S, —KEN, 1 (Twentenaar), 2 (vogel:
 kneu)
 —LAAND, nw, (Twente)
 TULN, ww, zw, (gretig drinken)
 TUTLDR, nw, m, —S, (kletskaus)
 TUTLN, ww, zw, (kletsen)
 TUUNG, ww, zw, Tt1: tuuge, Tt3: tuug't, dlw: etuug'd,
 (optuigen). Doar kan 'k t neet vuur —, (daar kan ik
 het niet voor doen)
 TUUR, — HÒOLT, nw, m, (hout met beugel, om een
 dier aan een paal te zetten, met bewegingsvrijheid, aan
 touw)
 —N, ww, zw, (een dier aan de „tuur" zetten)
 TUUTN, nw, m, (punt aan een zak)
 —BREEF, nw, (puntzak)
 TWAALNE, tw, (12)
 TWEANTR, nw, m, m, —S, —KEN, (2-jarig paard)
 TWEARN, ww, zw, 1 (twijnen), 2 (niet voor- of achter-
 uit gaan)
 TWEEDONKR, nw, o, (schemerig)
 TWEEJE, tw, (2)
 TWENTEG, tw, (20)
 TWIEFLN, ww, zw, (twijfelen)
 TWIEG, nw, o, (rijs)
 TWILBUURE, nw, v, *N, *KN, (tijkens omhulsel voor
 verenbed)

U

UENTN, bw, (beneden)
 UER, ÛER, 1 pers. vnw, Mv3, (hun, hen, haar), 2 bezt.
 vnw, Mv3, (hun, haar)
 —LEU, zie UER
 UEVRN, ww, zw, (sarren)
 ÛEZN, ww, zw, (azen, zoeken in afval). Nen — op de
 basse krieng, (erg mager worden, van paard)
 ULK, nw, m, —E, —SKEN, (bunzing)
 —NG, ww, zw, (op bunzingvangst gaan)
 ÛLLIE, nw, m, (olie)
 —KENNEKES, nw, (rozebottels)
 —KRAPPE, nw, (oliebol)
 UM, 1 pers. vnw, (hem, haar), 2 vz, (om). Dr — too, (er
 om heen), — t aandr, (om de andere)
 —DAALE, bw, omlaag)

- UIMME, bw, 1 (omver), 2 (om). Eenn dr — doon, (iem. beetnemen); oarns — kunn, (ergens buiten kunnen); non noarns —, (niet om 't een of 't ander); (ww) — (ww), (èn maar ...); dr — houwn, (om de oren slaan); — maakng, omploegen); dan geet t oe dr —, (dan krijg je slaag)
- BEANKN, ww, zw, (van te drogen staande turf de onderste lagen boven leggen)
- BUUTN, ww, zw, (omruilen)
- KREANSLN, ww, zw, (binnenste buiten keren)
- KUEKLN, ww, (omvallen)
- SKIKNG, ww, (van plaats verwisselen)
- STEKNG, ww, (tegen elkaar ruilen)
- ZETN, ww, 1 (omspitten), 2 (drogende turven)
- UMS, JUMS, bw, (immers)
- GELIEK, bw, (nog al eens, wel gauw eens keer, allicht wel)
- UMTREANT, bw, (ongeveer)
- UMWIEL, bw, (gewoonlijk, haast altijd)
- UMZUENS, bw, (tevergeefs)
- UPR, nw, m, —S, —KEN, 1 (berg hooi), 2 (stapel turf)
- ÛRGL, nw, o, —S, —KEN, (orgel)
- UTKEDUT, nw, m, —N, —KEN, (kwartel)

V

- VAA, nw, m, —S, VOAR, (vader)
- KE, bw, (vaak)
- KS, bw, (misschien). t Moch — wean, ('t zou kunnen zijn)
- NK, nw, m, —S, (lies, **bij dier**)
- ZL, nw, o, (geslachtdeel van koe)
- VAEJLEG, bn, bw, (veilig)
- VÆELE, nw, v, *N, *KEN, (dweil)
- VAL, neet op den — kunn komm, (zich iets niet meer te binnen kunnen brengen); doar is gin — of slot an, (daar is geen touw aan vast te knopen); n — dr op hebm, (het in de gaten krijgen)
- LE, nw, v, **N, VALLKEN, (kort gordijn). —KEN, (gordijntje langs schoorsteenkap- of mantel)
- VALN, ww, st, Tt1: valle, Tt2-3: vaalt, Vt1: vùl, dlw: evùln, (vallen)
- VÆLVE, nw, v, (grond, waaruit leem gegraven is)
- VAN, vz, (van)
- AN, bw, (vandaan)
- DRHAANDS, bn, bw, (rechtse, **van span paarden**)
- GN, ww st, Tt2: vangt, Tt3: vaank, Vt1: vung, dlw: evùngn, (vangen)
- VARS, 1 nw, o, —JEN, (vers, lied), 2 bn, bw, (vers, fris). t —jen opezeg hebm, (afgedaan hebben)
- VASTE, 1 bn, bw. (vast), 2 bw. (zeker). Zoo — as Muenstr, 1 (stellig waar), 2 (helemaal vast); eenn — zetn, (iem. gevangen zetten); — in n kop, (goed van geheugen); good — hòoln, (lang blijven doordoet, doorgaan met iets, iets doorzetten)
- VASLOAWND, Vastenavond)
- VAT, nw, 1 o, VAATE, VAATJEN, (vat, ton), 2 (liter)
- VATTE, nw, v, **N, **JEN, 1 (knot), 2 (haarvlecht, lok)
- VEAGE, nw, v, **NG, (snibbige vrouw)
- VEALD, nw, o, **N, —JEN, 1 (akkertje op schrale grond), 2 (stuk vlakke grond om stenen of turf te laten drogen). t —, (de woeste gronden om Rijssen); — lueprs, (die daar rondliepen)
- EAKSTR, nw, (tapuit)
- GROOND, nw, (arme grond, waar vanzelf alleen hei of dennen zouden groeien)
- HOONDR, nw, (patrijzen)
- JITSE, nw, v, *N, *KEN, (tapuit)
- VEANSTR, nw, o, —S, —KEN, (venster). Ginnen boer in t — zitn, (niemand tot last zijn)
- N, ww, zw, (onderhanden nemen)
- VEANTN, ww, zw, (venten)

VEAR, 1 bn, bw, (ver), 2 nw, o, —, (overzetveer). Van de —tn, (uit de verte); ouwr —, (ver weg, van verre)
 —E, nw, v, *N, *KN, (veer). Nen stork is zinne —n net zoo good nuedeg as nen netlkünnek, (een grote heeft grote middelen even nodig als een kleine de kleine); t is ééne —, (ze zijn elkaar verwant, van 't zelfde slag); eenn an de —n komm, (iem. te na komen)
 VEBAAJD, bw, bij bn, (heel erg). — nen grootn, (een hele grote)
 VEBAAND, nw, o, (verband, verbondenheid)
 VEBEEN, ww, (verbieden)
 VEBEUNN, ww, (door wildheid kapot of in wanorde maken)
 VEBLIEWN, w, (zich ophouden)
 VEBOARGN, ww, zw, wed. (zich verstoppen)
 VEBRAANN keal, t is ginnen —, (men hoeft nog geen medelijden met hem te hebben wat goed betreft)
 VEBREKNG, ww, (verbreken). t Wier —, (een overeenkomst of toezegging te niet doen)
 VECHN, ww, st, Tt3: vech, Vt1: vùch, dlw: evùchn, (vechten)
 VEBROD, t — hebm, ('t verbruid hebben)
 VEDAN, bw, (dóór, verder). Non —, (van nu af aan)
 VEDIFFEDEEREGE, nw, v, (verzetje, afwisseling)
 VEDOON, ww, (verbruiken, verteren). Tot zin — hebm, (tot zijn verbruik hebben); t vedut nog a, ('t loopt er nog al in)
 —LEK, bn, bw, (onvoordelig, kostbaar)
 VEDREEJN, ww, (verdraaien). — d küjrn, (praten om eigen mening te verbergen, maar een ander te bewegen openhartig de zijne te zeggen); eenn n kop —, (iem. ergens op tegen maken); nen —dn apostl, (iem. die oneerlijk praat, met een bedoeling)
 VEDRIETN, ww, (voor veel te weinig van de hand doen)
 VEDROESKNG, ww, (verdrukken, achterstellen)
 VEDÛP!, uitr. (verdraaid!)
 VEELN, 1 ww, (verdragen), 2 nw, m, (een vierde)
 VEENKE, nw, v, *N, *SKEN, (vink)
 VEENN, ww, st tV1: vuen, dlw: evuenn, (vinden)
 VEERDÛEJTE, nw, v, (tweeënen halve cent-stuk)
 VEERE, tw, (4)
 VEERTAND, nw, (4-tandige vork)
 VEERTEENE, tw, (14). Veertn daage, (14 dagen)
 VEERTEG, tw, (40)
 VEGAANK, nw, o, (verandering). — in de hoed hebm, levendig van aard zijn); dr zit gin — in, (er zit geen schot in)
 —LEK, bn, (voorbijgaand)
 VEGAFLN, w, zw, (door praten tot accoord komen)
 VEGANGN, bn, (verleden)
 VEGASTEERN, —EREERN, wed, ww, zw, (zich overeten)
 VEGENGLN, ww, zw, (verzuimen, niet benutten). Skoole —, (niet op school komen)
 VEGETN, ww, st, Vt1: vegat, dlw: vegetn, (vergeten). t Is mij —, ('k heb 't vergeten)
 VEGOARN, ww, zw, (verzamelen)
 VEGRILN, iej zoln dr oe op —, ('t is om razend te worden)
 VEGUPM, ww, zw, (verknoeien, door tekort te schieten te niet laten gaan)
 VEJAANG, ww, wed, (een verkeerde weg inrijden)
 VEKEERD, — in n kop, (slecht geluimd)
 VEKLOMRN, w, zw, (door kou bevangen worden)
 VEKNAAPM, ww, zw, (voor elkaar brengen)
 VEKNOOJN, ww, zw, (verpruten)
 VEKNUPM, ww, zw, (vertikken)
 VEKOMM, oarns met —, w, (iets nalaten in orde te brengen)
 VEKOOP, nw, m, VEKUEPE, VEKUEPKEN, (verkoop). An n — brengn, (doen verkopen)
 VEKÛELN, VEKÛOLN, bn, bw, (verkouden)
 —HAEJD, nw, v, (verkoudheid)
 VEKÛJREGE, nw, v, (aanspraak, gebabbel)
 VEKÛJRN, ww, zw, (verkleetsen), wed, (zich verpraten)
 VEL, nw, o, (vel). n — vuur n kop hebm, (dikhuidig zijn); n — um n skearmes op an te zetn, (ronde glimmende huid)

VELABM, ww, zw, (belasteren)
 VELAKSKOUWN, ww, zw, (misprijzen, bespottelijk maken)
 VELEANG, — zitn, (geen geld voor iets hebben)
 VELEEZN, ww, st, Tt2: veleest, Tt3: velüs, Vt1: veleus, Vt2: veleuzn, dlw: velüern, evlüern, (verliezen)
 VELOOP, t — oethangen, (er van door gaan)
 VEMALN, ww, zw, (verspillen). Wee t geald neet weet te —, koch porselaejn en lüt t valn, (wie geld niet op een prettige manier weet te gebruiken, besteedt het aan weelde en heeft een strop)
 VEMOORD, bn, (vreselijk erg)
 VENEAMSTEG, bn, bw, (schrande, goed bij)
 VENEENT, nw, o, 1 (vergif), 2 (zeerte aan vingers)
 —BLAAN, nw, (sierdistel)
 VENEMM, ww, (door gevoel waarnemen)
 VENNE, nw, o, (veen)
 —KROOZE, nw, (rode bosbes)
 —MUSKE, nw, (roodborsttapuit)
 —PLUUZN, nw, (wolgras)
 —SIK, nw, (bokje, **vogelsoort**)
 VENIEJN, ww, zw, (als nieuws vertellen), onp. (benieuwen)
 VEPOONDEGE, nw, v, (waterschapslasten)
 VERABLEZEERN, w, zw, wed, (vergalopperen)
 VERALDEREERN, ww, zw, (in de war brengen)
 VERDÜP, uit. (verdekseld)
 VEREARN, ww, (ten geschenke geven). Eenn met wat —, (iem. ergens een plezier mee doen)
 VEREEZLN, dr op —, (er suf van orden)
 VEREPLN, ww, zw, (in 't honderd gooien)
 VERHELLEGN, ww, zw, wed, (zich boos maken)
 VERINNEWEERN, ww,, zw, (kapot maken)
 VEROARN, ww, zw, (in wezen veranderen)
 VEROONZLN, ww, zw, (vervuilen)
 VEROTTE, zie VROTTE
 VES, nw, o, —JEN, (vest). Een op t —jen wean, (iem. in de gaten houden om onder handen te nemen); een ouwr t —jen spiejn, (iem. duchtig de waarheid zeggen); hee hef t —jen neet skoon, (hij gaat niet vrij uit)
 VESIEZN, wat neet —künn, (zich ergens niet in bedwingen kunnen)
 VESJANZJEERN, ww, zw, (verplaatsen)
 VESKEETN, ww, (mager en bleek worden)
 VESKEL, nw, o, (ruzie)
 —N, ww, neet künn —, (niet kunnen schelen)
 VESKOT, op — of, (in regelmatige volgorde, op de rij af)
 VESKROONSLN, ww, zw, (verschrompelen)
 VESKUENN, ww, (verschonen). n Aandr — en zelf met de luuze votgoan, (zich benadelen door een ander voort te helpen)
 VESLAATRAN, ww, zw, (versludderen, verknoeien)
 VESLIERN, ww, zw, (er door brengen)
 VESPM, ww, zw, (brood eten tegen 6 uur 's avonds)
 VESPULN, ww, (verliezen, **van spel of strijd**)
 VESTRIEN, ww, zw, wed, Tt3: vestrit, Vt1: vestree, dlw: vestreen, (de benen te ver spreiden)
 VETASTEWEERN, ww, zw, (overhoop halen, in de war maken)
 VETBOKSE, nw, v, (smeerpoets)
 VETIMRN, ww, (ten koste leggen aan het bouwen van een huis)
 VETODN, ww, zw, (verslepen). t — künn, (het verdragen kunnen, er tegen bestand zijn)
 VETOSSED, bn, (door plantengroei verstrengeld)
 VETREAN, ww, wed, (zich te voet verplaatsen voor zijn genoegen)
 VETROUWN, ww, (vertrouwen). Iej küent oew eeng gat neet lengr —, (niks lijkt meer betrouwbaar)
 VEULDR, nw, m, (trage werker)
 VEULN, w, zw, (voelen)
 VEWEENE, zie WEENE
 VEWEEZN, bn, bw, (ontdaan)
 VEZEG'N, ww, wed, zw, (zich evrbinden)
 VZEG'N, ww, wed, zw, (zich verbinden)
 VEZOEDLD, bij, bn, (aan lager wal)
 VEZWOKNG, ww, zw, (verzwikken)
 VEZET, nw, o, (hypotheek)
 —N, ww, wed, (omslaan, **van weer**)

- VIEFSKACH, nw, (zwartglanzende stijve stof voor vrouwenrokken)
- VIEGE, nw, v, **NG, (vijg)
- DAALE, nw, v, *N, (dadel)
- VIEJ, —LEU, pers, vnw, Mv1, (wij)
- VIELE, nw, v, *N, *KEN, (vijl)
- VIELN, ww, zw, (langzaam iets doen)
- VIEWR, nw, m, —S, —KEN, (vijver)
- VINNE, nw, v, *, *KEN, (zweer, puistje op 't ooglid)
- VISKE, nw, v, *N, —N, (vis)
- STOK, nw, (hengel)
- VLAEJS, nw, o, (vlees)
- BLOOME, nw, (koekoeksbloem)
- GAFL, nw, (vleesvork)
- VLAK, bn, bw, (plat)
- N, op n —, (op de vlakte)
- VLAMME, nw, v, *, VLAMMKEN, (vlam)
- VLARDN, nw, m, —, VLARKEN, (vin)
- VLASKE, nw, v, *N, —N, (fles)
- VLEAGL, nw, m, —S, —KEN, (vlegel)
- VLEARBUSKE, nw, (vlierbomen)
- VLEARMOES, nw, (vleermuis)
- VLECHN, ww, st, Tt3: vlech, Vt1: vlüch, dlw: evlüchn, (vlechten). Um munn —, (hard moeten lopen)
- VLEEGE, nw, v, **NG, *SKEN, (vlieg)
- VLEENG, ww, st, Tt1: vleege, Tt2: vleengt, Tt3: vlüg, Vt1: vleug, Vt2: vleungn, dlw: evlüngn, (vliegen). t Vlüg um van de haane, (hij werkt verbazend vlug)
- VLEUKNG, ww, st, Tt3: vlok, Vt: vleukn, dlw: evlok, (vloeken)
- VLEUS, nw, o, *ZE —KEN, 1 (vlies), 2 (gedroogd groen uit soten om turf droog onder te krijgen)
- VLIEJ, nw, o, —S, —KEN, (vlies, op vloestof)
- N, ww, zw, (regelmatig opstapelen)
- E, nw, v, *N, (laag van gevleide dingen)
- VLOCH, nw, v, (vlucht)
- LAM, bn, bw, (vleugellam)
- VLOERE, nw, v, *N, *KN, (vloer). An —n, (in stukken, om turf te steken)
- VLOKKE, nw, v, **N, VLUKSKEN, (vlok)
- VLOO, nw, —N, VLUEKN, (vlo). Mekoar de —n ofvangn, (elkaar te vlug af wezen)
- VLOOK, —WOORD, nw, m, —N, (vloek)
- VLOOTEMELK, (afgeroomde melk)
- VLOTMOOS, nw, m, (zieltje zonder zorgen)
- VLUGGE, bn, bw, (kunnende lopen, van jonge vogels)
- VLUGTRD, nw, m, (woelwater)
- VLUEJN, ww, zw, (vloeien)
- VOARN, ww, st, Vt1: vuer, dlw: evoard, evoarn, 1 (rijden met een wagen), 2 (varen, op een schip)
- VOD, nw, o, —N, —JEN, (vod). An de —n künn komm, (te pakken kunnen krijgen)
- VOEL, bn, 1 (bedorven, van ei), 2 (geraffineerd, van meisje). Nen —n, (een gehaaide); wee't kuurboom zoch, voelboom koch, (wie alleen 't beste wil hebben, krijgt ten slotte wat minderwaardigs)
- VOES, nw, m, VUUSTE, VUUSJEN, (vuist) t Gat met —e houn, (zich vervelen); good wat in de leenkr —, (een goed stuk vlees bij 't eten); nen — vol, (zoveel als in een dichte hand kan)
- ROOZE, nw, (pioenroos)
- N, ww, zw, (de hand geven)
- VOLK, nw, o, (mensen). Oonze —, (ons ouderlijk huis, de leden van mijn gezin of 't gezin waar ik toe hoor); küjr —, (praatvisite); oondr t—, (in militaire dienst)
- VOLSN, ten — komm, (te hulp komen)
- VOOG, nw, m, *NGN, (voogd). —n steln, (voogden doen benoemen)
- L, nw, m, VUEGL, VUEGLKEN, (vogel). Vuegl van eenrläj vearn koplt bij mekaandr, (soort zoekt soort)
- VÖOLE, nw, v, *N, *KEN, (vouw)
- VÖOLN, w, zw, (vouwen)
- VOONDR, nw, m, —S, VUENDRKEN, (voetbruggetje)
- VOONG, w, zw, Tt1: vooge, Tt2: voongt, dlw: evoog'd, voegen)
- VOONKE, nw, v, *N, VUENKSKEN, (vonk). A'j oe vuur de —n woart, he'j van de vlamme gin las, (wie bij 't minste teken van gevaar zich beveiligt, valt er niet aan ten offer)

VOOR, nw, o, 1 (voer), 2 —, —TJEN, VUERKN, (wa-
 gen vol)
 VÖORE, nw, v, *N, *KN, (voor)
 VOORN, ww, zw, (te eten geven)
 VOORT, bw, (zometeen)
 VOOT, nw, m, VEUTE, VEUTJEN, (voet). Op eenn —
 komm, (tot overeenstemming komen over het uitgangs-
 punt); oet de —e (afgedaan)
 —BAANKE, nw, (plank aan 't voeteneind van de bedstee)
 —N, ww, zw, (de benen gebruiken)
 VORKE, nw, v, VÜRKE, VÜRKSKEN, (vork). Van de —
 valn, (lelijk tegenvallen)
 VOS, nw, m, 1 (vorst, vriezen), 2 —N, VÜSKEN (vos), 3
 (vorst, van dak)
 VOT, bw, 1 (weg, verdwenen), 2 (in 't wilde weg). — 'r
 met! (Weg er mee!); — doon, (weggooien); — griepm,
 (wegpakken); — jaang, (wegrijden), — todn, (wegsleden)
 VRAANK, bw, bn, (vrijmoedig)
 VRACH, nw, m, —N, —JEN, (vracht)
 VRADDEREG, bn, bw, (gemelijk)
 VRADN, nw, m, (nurks)
 VRANGEREG, bn, bw, (uierontsteking hebbend)
 VRANGN, ww, zw, (aan de uier lijden)
 VREA, nw, v, (rust(vredigheid)
 —MAAKR, nw, m, (fopspeen)
 —NDLEK, bn, bw, (vriendelijk)
 —NE wean met, (verwant zijn aan)
 —NSKN, ww, zw, (hinniken)
 VREED, zie WREED
 VREEZN, ww, st, Tt3: vrüs, Vt3: vreus, dlw: evrüern,
 (vriezen)
 VRETN, ww, st, Tt1: vrette, Tt2: vrett, Tt3: vret, Vt1:
 vrat, dlw: evretn, (vreten). Vret(te) wolf, (iem. die on-
 behoorlijk veel eet); de kúpkes van de goarvn —, (het
 beste voor zich uitzoeken); iej — nog bear as Tjoonk-
 beardndjen, (jij eet bovenmatig)
 —TEKISTE, nw, (vreetzak)
 VREUTEWIEF, nw, o, (vroedvrouw)
 VREUTN, ww, zw, (wroeten, woelen)
 VRIEJ, bn, b, 1 (vrij), 2 (ongegeneerd)
 —DAG, nw, (vrijdag)
 —E, nw, v, *N, *KEN, (wreef)
 —R, nw, m, —S, —KEN, (vrijer)
 —N, ww, st, Vt1: vree dlw: evreen ook zw, (vrijen)
 VRIEWN, ww, st, Tt3: vrif, Vt1: vreef, Vt: vreewn, dlw:
 evreewn, (wrijven)
 VROAGE, nw, v, **NG, (vraag)
 —ARS, nw, m, (nieuwsgierig persoon)
 VROANG, ww, st, Tt3: vrüg, Vt1: vreug, Vt: vreungn, dlw:
 evroangn, (vragen)
 VROESLN, ww, zw, (worstelen)
 VROKKE, nw, v, 1 (wrok), 2 **N, VRUKSKEN, wrakke
 plaats)
 VROM, neet —, bn, (onbetrouwbaar)
 VROMEANSKE, nw, (vrouw)
 VROMS, nw, o, (vrouw)
 VROO, —GE, bw, (vroeg)
 —GR, bw, (eertijds, vroeger)
 VROTTE, VEROTTE, nw, v, **N, VRÛTJEN, (wrat)
 VROUWE, nw, v, —LEU, —KEN, (vrouw)
 VROUWLEUROAD en boekwaejtnzoad lukt eens in de
 zeuwn joar, (met raad van een vrouw en boekweit zaaien
 heeft men één op zeven keer succes)
 VRUCH, nw, m, —N, —JEN, (vrucht, opbrengst, veld-
 vruchten)
 VRÛMD, bn, bw, 1 (niet eigen), 2 (eigenaardig)
 VRUMSKE, nw, v, (meisje, boven de kinderjaren)
 VUEGLVOOT, nw, (onkruid)
 VUER, nw, o —N, —KN, (vuur). Eenn t — in de heele
 goojn, (iem. op stang jagen); toew ha'j t — in de heele,
 (toen had je de poppen aan 't dansen)
 —DREAGR, nw, (koperen bak aan steel om vuur over te
 brengen)
 —EGAEJD in 't blood, (koortsigheid)
 —LEPL, nw, (lepel om metaal in te smelten)
 —MIEGE, nw, (in het veen voorkomende plant)
 VUIL, nw, o, —N, —KEN, (veulen). Iej küent n vul krieng
 oet de nuezegeatr, (je kunt naar de drommel lopen)

- LE, 1 onb. vnw, (veel), 2 bw, (veelal). Alls eawn — wean, (alles om 't even zijn)
- LEWEGGES, bw, (op veel plaatsen)
- S te, onb. vnw, (veel te)
- VUMDAANGS, nw, (voormiddags)
- VUMDAG, nw, m, (voormiddag). Van —, (vanmorgen)
- VUSTE, bw, (alvast)
- VUUR, vz, (voor). — hebm, (in 't zin hebben); dr — hòoln, (lang duren); een der — komm, (iem. een pak slaag geven); dr — doon, (in publieke verkoop doen)
- KISJEN, nw, (kistje om op te zitten en reisbenodigdheden in te doen voor in een boerenwagen)
- SPOOKSL, (nw, o, —S, (droomgezicht), 2 (dreigend voorteken)
- STEL, nw, (voorstuk van boerenwagen)
- TN, van de —, 1 (van voren), 2 (van tevoren)
- VALN, ww, (gebeuren)

W

- WAAGE, nw, v, **NGS, **NGKJEN, (wagen). t Is zinne — en plooge, ('t is zijn dagelijks werk); t op ne aandre waage laan, ('t over een aandre boeg gooien); met — en peard, (met paard en wagen)
- WAAKNG, ww, zw, (nachtwacht houden)
- WAANDLN, ww, zw, (wandelen)
- WAANGROONSL, nw, o, (wagensmeer)
- WAANGTREKR, nw, m, (wagenmaker, insect)
- WAAN, ww, zw, wed, (zich wanen)
- WAATRLAEJDEGE, nw, v, (waterafvoersloot)
- WAATRWOLKE, nw, v, (wolk, die niet door luchtbe-
weging, maar door nachtelijke afkoeling ontstaat)
- WACH, de — anzeg'ng, (dreigen vermanen)
- WAEJDE, nw, v, *N, (weiland)
- WAEJGRN, ww, zw, (weigeren)
- WAEJN, ww, zw, 1 (weiden), 2 (grazen)
- EG, bw, (weinig)
- WAEJTE, nw, v, (boekweit)
- WAEJTNE, bn, (van weitenmeel)
- WAGL, nw, m, —S, —KEN, (kwartel)
- WAL, bw, (wel). Ook: AL, A. Da's all, (Wel waar!); Bie
— wean, (bij gezondheid)
- WAL, nw, m, WALLE, WALKEN, 1 (wal), 2 (zand en
oude stenen voor afsluiting van de oven). t Mut bie t —n
bliewn, ('t moet niet te gek worden); van n aandr zinne
—e, (ten koste van een ander)
- WANNE, nw, v, *, *KEN, (wan). Iej küent met de — vuur
t gat loopm, ('t is ontzettend warm)
- WAPRN, ww, zw, (wapperen). Nen kläenn an loatn —,
(een draai om de oren geven)
- WAREANTEG, bw, (waarachtig)
- WAROAJT, bw, (warempel)
- WAS, nw, v, (was). Iej küent van stroond gin was kouwn,
(van slecht materiaal kan men niets goeds maken)
- KAAMR, nw, (was- en karnkamer in oude boerenhuizen)
- KLDOOK, nw, (vaatdoek)
- KN, ww, zw, Tt3: wasket, dlw: ewasket) (wassen). Dat
wasket oe gin waatr of, (daar kun je je niet van vrij-
pleiten); hee kan zik in alle waatr —, (hij is van alle
markten thuis)
- N, ww, zw, dlw: ewasn, (groeien, in de lengte); zoo't de
huene —t, —t de stükr, (tuchtmiddelen ontstaan naar be-
hoefte)
- WAT, 1 onb. vnw, vrag, vnw, (wat), 2 betr. vnw, (dat),
voor een klinker: WAR, 3 onbep. vnw, (sommigen).
Neet —, (niks); — dat non, (wat nou?); — min vaa was,
(mijn vader); ma'k — wean, (mag ik een boon zijn); da's
ook nog mer neet — zo dat, (dat is ook geen peulschil); —
wo'j toch, (dat spreekt toch vanzelf); dat is neet —, (dat
is geen manier van doen)
- TE, nw, v, **N, **JEN, (wat)
- TEWEANGS, bw, (op sommige plaatsen), ook: —TE-
WEGGES
- WEAK, nw, m, —E, —SKEN, (mannel, eend)
- WEALD, nw, v, (wereld)
- WEALTE, nw, v, (overdaad)

- WEALTR, nw, m, (een heleboel)
 — N, ww, zw, wed, (om en om rollen)
- WEAN, ww, st, Tt1: zin, Tt2: zeent, Tt3: is, Vt1: was, Vt2: warn, dlw: ewes, (zijn). Wa'j dr wier? (Begin je weer?); oarns wa — kunn, (het ergens naar de zin hebben); loat't wean! (laat het verder rusten); t zeent oe ..., (het zijn me ...); in —, (thuis zijn); noa an —, (op 't kantje af zijn); dr kunn —, (zich geldelijk kunnen redden); oarns of —, (iets kwijtgeraakt zijn); dr hen —, (overleden zijn); stille —, (het gebed doen); hebn ewes, (geweest zijn)
- DL, nw, m, —S, —KEN, (draaistang om ketel of voerbak van 't vuur naar de deel te draaien)
- EBRUGGE, nw, v, (plank tussen „skeml" en „vuurstel" van boerenwagen)
- EZOELE, nw, v, (rechtopstaande stang waaraan de „weandl" draait)
- WEANG, ww, st, Tt1: weage, Tt2: weangt, Tt3: weg, Vt1: weug, Vt2: weungn, dlw: ewüengn, (wegen). Doar mu'j de wüere nog wa —, (daar kun je maar niet zeggen wat je wilt)
- S, TWEEDR-, DOARDR-, (langs twee, drie wegen, op twee, drie manieren)
- WEANK stoan, (van repliek dienen)
- WEANKETEERN, ww, zw, (verblijf houden, gevestigd zijn). Doar kan de duuwl nog neet —, (daar is 't niet uit te houden)
- WEANN, ww, zw, 1 (wenden), 2 (diep omploegen of spitzen). Iej hebt t gat nog neet eweand, je hebt je hielen nog niet gelicht)
- WEAR, nw, o, (weer). Biej t — of, (allervreselijkst); gin — hooln, (geen stand houden); neet van de — wean, (er altijd zijn); joa, wa —! (da's nogal glad!)
- BOONE, nw, (koeienteek)
- D, bw, (waard). Wat — wean, (wat aan gelegen zijn)
- DE, nw, v, (waarde)
- DEG, bn, bw, (waardevol)
- KUIPE, nw, ????
- LÜCHN, ww, (weerlichten)
- N, ww, zw, 1 (worstelen, tot vermaak of oefening), 2 ww, (zich verdedigen)
- SKOAP, nw, (gesneden ram)
- WOLF, nw, (iem. die altijd in de weer is om zich te verrijken)
- WEAWEBLAD, nw, v, (weegbree)
- WEAWERIEJE, nw, v, (weverij)
- WEAWN, ww, zw, dlw: eweawd, (als handeling), eweawn, (als door weven ontstaan)
- WEAZN, nw, o, (wezen, karakter)
- WEDDEVROUWE, nw, (weduwe)
- WEE, WEL, vrag. vnw, (wie)
- GE, nw, v, **NG, *SKEN, (wieg)
- GTE, nw, v, **N, (gangetje tussen twee huizen)
- JN, ww, zw, (waaien)
- K, bn, bw, 1 (weemoedig gestemd), 2 (weekhartig)
- KZEAREG, bn, bw, (kleinzerig)
- WEELD, 1 bn, bw, (wild), 2 nw, o, (wild gedierte)
- WAS, nw, o, (peesachtig spieruiteinde)
- WEELEG, bn, bw, (welig, ruim in 't geld). t Zut'r neet — oet, ('t lijkt niet best)
- WEEND, nw, v, *N, —JEN, (wind.) De — kuemp vuur t skoer, (beroering kan de voorloper zijn van iets ergs); da's um van de — neet aneweejd, 1 (zo'n goed uiterlijk krijgt hij niet dan door goed eten), 2 (daar heeft hij heel wat voor moeten ploeteren); den kan de — zeen, (dat is een praatjesmaker)
- OARE, nw, (windhoos)
- SKUUTE, nw, (luidruchtige opschepper)
- SNAPR, nw, m, —S, SNAPRKEN, (windhappig paard)
- VEARE, nw, (plank langs de opstaande zijden van de houten voorgevel van huizen)
- WEENE, nw, v, *N, *NKEN, (dommekracht)
- WEENKL, n—, (de Coöperatieve Winkel te Rijssen)
- WEAWESTOOL, nw, (handweefgetouw)
- WEENN, ww, st, Vt1: wuen, dlw: ewuenn, (winden)
- WEENS, nw, m, —N —JEN, (voordeel)
- WEENTR, nw, o, —S, —KEN, (winter). Biej de —dag, ('s winters)

- ROGGE, nw, (winterrogge). Den lit 'r neet mear an as de — op t laand, (die heeft daar niks onder te doen, lijdt er niet onder); den hef mear metemaakt as de — op t laand, (die heeft het zwaar te verduren gehad)
- WEEPIENE, nw, (pijn op een andere plaats dan de wond)
- WEERSTROO, nw, (slecht stro, met onkruid er door)
- WEETN, ww, st, Vt1: wus, dlw: eweetn, (weten). Dr of —, (er van weten); ik weet'r neet lenger of, (ik begrijp er niks meer van); bij minne weete, (voorzover mij bekend)
- WEEZNBOOM, nw, (paal over een voer hooi of ander gewas, om 't op de wagen vast te houden). Van nen meerlinspieren — maakng, (van een mug een olifant maken)
- WEG, nw, m, *AGE, —JEN, (weg). Op eenn — wean, (elkaar begrijpen, van 't zelfde punt uitgaan); oet de — maakng, (tot oplossing brengen, in orde maken); iej munn bij de — bliewn, (alles met mate); — en wier, (hier en daar); da kan de — neet in, (dat is iets onmogelijks)
- WEG'N, nw, m, (groot brood). Kreentn—, (groot krentebrood, vaak voor feestelijke gelegenheid gebakken)
- WEKKE, nw, v, —, **SKEN, (week). De aandre —, (de volgende week)
- WELGAT, nw, (diepte, waarin grondwater opwelt)
- WELHEETE, bn, bw, (van stenen in de oven, zo heet dat ze smelten)
- WELLE, nw, v, **, *KEN, (bron)
- WELLUEPR, nw, (kleine vissoort, in sloten)
- WELN, ww, zw, 1 (vloeien als uit een bron), 2 (half gaar koken)
- WELPE, nw, v, *N, *KEN, (wulp)
- WELZAAND, nw, (drijfzand)
- WENN, ww, zw, dlw: eweand, (wennen). —d wean, (gewoon zijn)
- E, n, v, *, *KEN, (gezwel)
- WEPSE, nw, v, *N, (wesp)
- WERRE, in de —, (om 't hardst)
- KEAL, nw, (weduwenaar)
- WIEF, nw, (weduwe)
- WESN, nw, (westen)
- WETRKALF, nw, (kalf, zolang het melk krijgt)
- WETR, ww, zw, 1 (kalf met melk opfokken), 2 (vee 's morgens 't natte voer geven)
- WETRPO, nw, (ijzeren pot om veevoer in te koken)
- WEULE, nw, v, *N, *KEN, (mol)
- WEULN, ww, zw, (woelen)
- GAANK, nw, (mollegang)
- WEUS, bn, bw, (verwilderd). Doar blif ginne vòore um — lig'ng, (daar gaat alles zijn gang wel om); nen —n keal, (een rauwe klant)
- WICH, nw, o, —TR, —JEN, (kind). —tr groot, òoln weat mer dood, (grote kinderen geven soms zoveel zorg en verdriet, dat de ouders het beter niet hadden kunnen beleven)
- TRKLOAS, nw, (kindervriend)
- WIED, 1 bn, bw, (wijd), 2 bw, (ver)
- WAANGSLUS, bw, (wijd open)
- WIEF, nw, o, *WE, —KEN, (vrouw, wijf)
- KEN, (wijfje, tegenover mannetje)
- WIEKNG, ww, st, Tt3: wik, Vt1: week, dlw: ewekn, (wijken)
- WIELE, nw, v, (poosje)
- WIEME, nw, v, (gedeelte van de zoldering van een boerenkeuken, ingericht om de vlees- en spekvoorraad op te hangen)
- WIEN, nw, v, (wijn)
- BÖOR, nw, (boor om de touwgaatjes in klompen te boren)
- TAPRKEN, nw, m, (grauwe vliegenvanger)
- WIER, bw, 1 (weer, nog eens), 2 (terug, weerom). —doon, (teruggeven); dr — wean, (terug zijn); dr neet van — huern, (afgedaan zijn)
- WIEREK, nw, m, —KE, —JEN, (mannekelijke eend)
- EG, bn, bw, (levendig)
- UMME BOLN, BOKNG, BEARN, (niet drachtig worden, van koe, sik of varken)
- WIES, bn, bw, (wijs). Oarns oet te wieze worn, (ergens uit wijs worden)

- WIETN, ww, st, Tt3: wit, Vt1: weet, dlw: ewetn, (wijten, aanrekenen)
- WIEWNMÜELKEN, nw, (maaltijd wegens een geboorte, aangeboden aan de vrouwen van familie en kennissen)
- WIEZE, nw, v, *N, (wijs, deun). Oarns — op steln, (iets op de goede manier gebruiken); van de —, 1 (verbouwe-reerd), 2 (ziek)
- MOOR, nw, v, —S, (vrouw, die ervaring heeft in het helpen bij bevalling)
- WIEZN, w, st, Tt2: wiest, Tt3: wis, Vt1: wees, Vt: weezn, dlw: eweezn, (wijzen, aantonen)
- WIEZR, nw, m, (latje aan „stikke” om de volgende rij aan te wijzen)
- WIGLN, ww, zw, (wrikken)
- WIKSIE, nw, v, (werkingskracht, geestdrift)
- WIKSTR, nw, v, —S, —KEN, (waarzegster)
- WILLE, nw, v, 1 (plezier), 2 (zin). Eenn de — doon, (iem. zijn zin doen); eenn de — loatn, (iem. zijn gang laten gaan); met de —, (met genoeg); wichtr en oale leu mu’j de — loatn, (kinderen en oude mensen moet men laten doen waar ze plezier in hebben)
- WILMOODS, bw, (met opzet)
- WILN, ww, st, Tt1: wi, wil, Tt2: wilt, weelt, Tt3: wi, wil, Vt1: wol, dlw: eweeld, (wilen). IOarns — wean, (ergens graag zijn)
- WIMLN, WEMLN, ww, zw, (wemelen). t —t mij vuur d’oong, (ik wordt er draaiërig van)
- WINN, ww, st, Tt3: wint, weent, Vt1: wun, dlw: ewunn, winnen, aanwinnen)
- WIPHOAL, nw, („hoaliezer” dat door een hefboom werkt)
- WIPLN, ww, zw, (wippen)
- WIPSKEENKN, nw, m, 1 (iem. die aldoor van de hak op de tak springt), 2 (spring in ’t veld)
- WIPSTATJEN, nw, (staartmees)
- WISKN, ww, zw, (wissen, vegen) ... dat t wiske t, (... dat het een aard heeft)
- WISSE, 1 nw, v, **N, **KEN, (afveegdoek), 2 bw, (stellig). Da’s —, (dat staat vast); boo—, (welzeker)
- WIT, bn, bw, (wit). — vuur, — vuur n haals, (met witte boord om); zoo — as ne muure, (krijtwit)
- WO, vrag. vnw, (hoe). Ook WOER. Wo’n (hoe een, wat voor een?); — dat, (hoe dat zo?)
- WOAFL, nw, m, —S, WÜEFLKEN, (wafel)
- WOAGE, nw, v, **NG, 1 (weegbrug), 2 (ijzer waar de karnpols aan zit)
- WOANG, ww, zw, Tt1: woage, Tt2: woangt, Tt3: wüg, dlw: ewoangnd, (wagen)
- WOAR, bn, bw, (waar, zeker)
- E, nw, v, *N, (koopwaar)
- K, nw, o, (werk). Den ’t mooi geet noar t —, geet bedretn te koark, (wie dagelijks zijn goed verspilt, komt te kort als ’t er op aan komt)
- M, bn, bw, (warm)
- N, ww, zw, wed, (oppassen, zich hoeden). Woard oe! (Pas op! Op zij! Uit de weg!); dan mu’j oe wa —, (dan is het oppassen)
- VN, ww, st, Tt2: woarft, Vt1: würf, Vt: würvn, dlw: ewürvn, (werven)
- WOAS, nw, o, (waas, sluier)
- M, nw, m, (wasem)
- WOCHN, ww, zw, Tt3: wochet, dlw: ewochet, (wachten)
- WODOANEG, WODÜENEG, 1 bw, (hoe, op welke manier), 2 bn, (hoe’n, wat voor soort?). Weetn —, (stuur weten, uitsluitel hebben)
- WOENAER, zie WONEAR
- WOER, bw, (waar). Hier of —, (hier of daar); van woer zij mij, (van wat ben je me)
- DEWEANGS, (waar ergens)
- WOGLN, ww, zw, (waggelen)
- WOLDOOKS, bn, (van wollen stof)
- WOLKE, nw, v, *N, WULKSKEN, (wolk)
- WOLLE, nw, v, (wol). An de — komm, (in bezit nemen, te pakken krijgen)
- WONEAR, bw, 1 (wanneer?), 2 (laatst eens, een poos geleden, toen)
- WONN, 1 ww, zw, (wonen), 2 vrag. vnw, (welke). V: —E, O: *, Mv: WUKKE. Non kü’j dr —, (nou heb je voorlopig genoeg)
- EGE, nw, v, (woning)

WONVETREK, nw, (kamer, waarin men wonen kan)
 WOONDR, 1 nw, o, (wonder), 2 bn, bw, eigenaardig, wonderlijk
 WOONE, nw, v, *N, WUENDJEN, (wond)
 WOORD, nw, o, WÛERE, WUERDJEN, (woord). Met een —e hebm, (een twistgesprek met iem. hebben); zegge —e, (mondelijke afspraak, niet op schrift); —e as wüste, (dom, lomp geredeneer); gin —e wiln hebm, (ergens geen gepraat over willen hebben); good van de —e kunn komm, (welbespraakt zijn)
 WORM, nw, m, WÛRME, WÛRMKEN, 1 (regenworm), 2-E, (insecten, in 't algemeen)
 WORN, ww, st, Tt: worre, Vtl: wûr, dlw: ewûrn, (worden). Kwiet —, (kwijtraken)
 WOTL, nw, m, WÛTL, —ÛTLKEN, (wortel)
 WRAK, bn, bw, (zwak van gestel). —ke waangs loopt t lengste, (krakende wagens lopen het langst)
 WRANGE, nw, v, *N, WRANGSKEN, (hol, van konijn)
 —REG, bn, bw, (wormstekig)
 WRANGN, ww, zw, (brokkelige melk geven, van koe)
 WRASTEG, bw, (waarachtig)
 WREED, bn, bw, (akelig, bloederig)
 WRINGN, ww, st, Tt3: wreenk, Vtl: wrung, dlw: ewrungn, (wringen)
 WUENS, nw, m, —KE, —KEN, (wens)
 —KN, ww, zw, 1 (wensen), 2 (zich verwensen)
 WÛERMTE, nw, v, (warmte)
 WÛLKEDAG, nw, (werkdag). Wûlkedaangs, (op werkdagen)
 WULLNE, bn, (wollen)
 WÛRGLN, ww, zw, wed, (zich worgen, van dieren)
 WUSKR, nw, m, —S, —KEN, (boender)
 WÛSTEGEK, nw, (langstelige vork om vlees mee uit de „wieme" te nemen)
 WÛSTEPANNEKOOKE, nw, (pannekoek met schijfjes worst er in)

Z

ZAAGE, nw, v, **NG, *JEN, (zaag)
 ZAAGHOAL, nw, „hoaliezr" dat werkt met een getande ijzeren band)
 ZAAND, nw, o, (zand.) Wat oet t — goojn, (met iets op de propen komen, dat niemand verwacht); — gat, (zanduitgraving)
 —ZWAALVE, nw, (oeverzwaluw)
 ZAANG, ww, zw, Tt1: zaage, Tt3: zaagt, Vt: zaag'n, dlw: ezaangd, (zagen)
 ZABM, ww, zw, 1 (zabbelen), 2 (zaniken)
 ZACH, —TE, bn, bw, 1 (week), 2 (niet luid), 3 bw, (heel wel, zonder bezwaar, met goede kans van slagen). De —ste botr smært op n besn, (met zoet lijntje bereikt men meer dan met hardheid); nen —n dood hebm, (ongemerkt eindigen)
 —N, ww, w, (genezen)
 ZAEJSL, nw, v, —S, —KEN, (grote zeis)
 ZÆEL, nw, o, —N, —KEN, (zeil)
 —WAAGE, nw, (huifkar)
 ZAK, ZAKKE, ZAKSKEN, (zak, baal). t Kan betr van n — as van n baand, (tekort moet men nemen waar ruim is, niet waar alles nodig is)
 —NG, ww, zw, (zakken, dalen)
 ZAM, bn, bw, (mals)
 ZAT, bn, bw, 1 (verzadigd), 2 (dronken), 3 bw, (genoeg). Zoo — wean as gespuujn spek, (tot walgens toe verzadigd zijn); oarns — van wean, (ergens mismoedig onder worden)
 ZEAGL, nw, o, —S, —KEN, (zegel)
 ZEANG, nw, m, (zegen)
 ZEAR, 1 bw, bn, (zeer, pijnlijk), 2 nw, o, (ongemak, smart). Riekeleu's — rop veear, (over tegenslag van aanzienlijken wordt veel gepraat)
 ZEE, pers. vnw, Mv3, (zij)
 —JN, ww, zw, (zaaien)
 —JSKEPL, nw, m, (mand om uit te zaaien)
 —K, bn, bw, (ziek)
 —KR, 1 bw, (zeker, vast), 2 bn, bw, (zemelig)

- ZEEL, nw, o, —E, —KEN, 1 (bindsel voor een schoof), 2 (touw om de „weeznboom” aan de wagen vast te maken)
 —E, nw, v, *N, (ziel)
 —EU, pers. vnw, Mv3: (zij)
 ZEEN, ww, st, Tt3: zut, Vtl: zag, Vt: zagn, dlw: ezeen, (zien)
 —KNG, ww, st, Tt3: zeenk, Vt1: zuenk, dlw: ezuenkn, (zinken)
 —EWN, nw, (zenuwen, als kwaal)
 ZEENKNS, nw, (het tranen en rood zijn van de ogen)
 ZEEWLAPKEN, nw, (slabbetje)
 ZEEWN, ww, zw, (kwijlen)
 ZEEWSKEN, met —, nw, (soort vinkenslag)
 ZEGGEWÛERE, nw, (alleen maar woorden, geen schriftelijk bewijsstuk)
 ZEG'N, ww, st, Tt1: zegge Tt2: zeg'nt, Tt3: zeg, Vt1, zear, dlw: ezeg, (zeggen). Zeg't t um ees! (Neem hem er eens over de zegen handen!); t is eare — as eleg), gemakkelijker gezegd dan gedaan)
 ZELN, nw, m, —, (deel van het paardetuig, voor de borst van het paard langs)
 ZELVNPOL, nw, (salieplant)
 ZEML, nw, m, —, —KEN, (zemel)
 ZENNE, nw, v, *, *KEN, (peesweefsel)
 ZESSE, tw, (6)
 ZESTEENE, tw, (16)
 ZET, nw, m, —TE, —JEN, (poos). Nen heeln —, (een hele tijd); bie j —e, (zo nu en dan, bij tussenpozen)
 —N, w, st, Tt1: zette, Vt1: zat, dlw: ezat, (zetten). Um lüs —, (alle krachten inspannen); ne henne —, (een hen te broeden zetten)
 ZEUKNG, w, st, Tt3: zeukt, zoch, Vt1: zoch, dlw: ezoch, (zoeken). Den kos t mear van — as van knipm, (die heeft niet veel haar meer op 't hoofd); ie j — t ae j t met de oong, woe' j brood met ett, (je zoekt met je neus)
 ZEUTE, bn, bw, 1 (zoet), 2 (braaf). Wa' j ve ar haalt smaakt —, (waar veel moeite voor gedaan is en wat ongewoon is, geeft veel genot)
 ZICH, nw, 1 m, —N, —JEN, (kleine zeis), 2 o, (zicht, helderheid)
 ZIE spek, nw, (zij spek)
 —D, nw, v, (zijkant van het lichaam)
 In de leege — valn, (toegeven, zich gewonnen geven)
 —DE, nw, v, (zijde)
 —GRD, nw, m, (draai om de oren)
 —JDOOK, nw, (doek om melk te zeven)
 —JE, nw, v, *N, *KEN, (zeef)
 —JN, ww, zw, (zeven)
 ZIK, wed, vnw, (zich), bez, vnw, Ev3, (zijn), Vr: —Ne, O: —, Mv: —NE
 ZINGN, w, st, Tt3: zeenk, Vt1: zung, dlw: ezungn, (zingen). Hen — goan, (in 't cachot gestopt worden); de beene — t mie j oondr t gat, (ik ben doodop)
 ZINNE, noar t —, (naar de zin). Zik an t — wean, (van zichzelf vergen)
 ZITN, ww, st, Tt1: zitte, Vt1: zat, dlw: ezetn, (zitten). Dr — künn, (geen werk hoeven te doen); doar he' j t um —, (daar zit hem de kneep)
 ZJIETS! (uitroep voor iets vlug bewegends)
 ZOAD, nw, o, ZÛEDJEN, (zaad)
 —KREEJE, nw, hee lop zoo stael as ne —, (hij loopt zo trots als een pauw)
 ZOATRDAG, nw, (zaterdag)
 ZOCH, nw, m, —N, (ziekelijke zucht)
 —N, ww, zw, (waterzuchtig zijn)
 ZODN, ww, zw, 1 (vochtig weer worden), 2 (sopperig worden, van grond)
 ZOENG, ww, st, Tt1: zoege, Tt3: zog, Vt1: zeug, Vt2: zeungn, dlw: ezüengn, (zuigen)
 ZOEPN, ww, st, Tt1: zoege, Vt1: zeup, dlw: ezüpn, 1 (zuipen, drinken), 2 (veel sterke drank gebruiken). Zoepzak, zoeptodde, (dronkaard); — as nen otr, (erg aan de drank zijn)
 ZOEPN, nw, o, (natte voer, voor vee)
 ZOER, bn, bw, 1 (zuur), 2 (moeilijk). Nen —n, (een pessimist); zoo — as ne krooze, (erg zuur)
 —N, w, zw, (zuur worden)
 —STELN, nw, (zuring)

ZOEZE, nw, v, *N, 1 (sloom persoon), 2 (grote hoeveelheid)

ZOEZN, ww, zw, (suizen)

ZOJJE, nw, v, (sloom, vuil persoon)

ZÖLN, nw, m, —, *LKEN, (zool)

ZOMR, nw, o, —S, —KEN, (zomer). Biej de —dag, ('s zomers)

ZONN, —EN, Vr: —E, O: ZON, Mv: ZUKKE, onb. vnw, (zo een, zulk een, zulke, dergelijke)

ZOO, bw, 1 (zo, zodanig), 2 (zo meteen), 3 vw, (zoals). — te zg'ng, (zogezegd); — of —, (op 't kantje af); — wat hen, (zulk soort dingen); doot —'j doot, mer ik krieg'oe, (je kunt doen wat je wilt, maar ik krijg je wel)

—DOANEG, bw, 1 (zo, op die manier), 2 (dientengevolge). Ook: —DÜENEG

ZÖOLDR, nw, m, —S, —KEN, (zolder)

ZÖOLT, nw, o, (zout)

ZOOM, nw, m, ZUEME, ZUEMKEN, (zoom)

ZOOMP, nw, m, ZUEMPKE, ZUEMPKEN, 1 (drink- of voerbak voor varkens), 2 (oud zeilschip voor de Twentse riviertjes)

ZOONGNHOAR, nw, (onkruid, in rogge)

ZOOVULLE, onb. vnw, (zoveel). Zoovuls te betr (zoveel te beter)

ZOOWAT, bw, (bijna)

ZORGE, nw, v, (zorg)

ZORRE, nw, v, (vochtig overblijfsel). In de —, (in de natigheid)

—G, bn, bw, (vochtig, dras)

ZÜEDEGE, nw, v, (zaai- en pootgoed)

ZÜELDRKEN, nw, (voetje van hout onder het kabinet)

ZÜENDAG, nw, (zondag)

ZUENE, *N, (zonde). Ook: ZÜENDE. Haalt mij de — neet oet n haals, (maak me niet kwaad)

ZUENDEG, bn, bw, (zondig)

ZUENDEVRIEJ, bn, bw, (zonder zonde te doen)

ZUENDEKUUKN, nw, (lieveheersbeestje)

ZUENG, w, zw, (zogen)

ZUENS, um t —, (voor niemendal)

ZUEPKEN, nw, (borrel)

ZUEWNE, tw, (7)

ZUK, onb. vnw, (zulk), —KE, (zulke)

ZÜKKE, nw, v, **N, **SKEN, (sok). Met baejde beene in eene — loopm, (stuntelen); de — op de hahn hebm hangn, (er slordig uitzien)

ZUL, nw, m, (drempel). Oarns neet ouwr n — komm, (bij iem. niet in huis willen komen)

ZÜLN, ww, st, Tt1: za, zal, Tt2: züelt, züet, Tt3: za, zal, Vt1: zol, dlw: ezüeld, 1 (zullen), 2 (moeten, volgens de wil van de spreker)

ZULVR, nw, o, (zilver)

ZUMMEZETJEN, nw, (lijfje, alleen uit rug- en borststuk bestaande)

ZUNNE, nw, v, *KEN, 1 (zon), 2 —N, (met mos dichtgegroeid gat in het veen)

ZÜNNE, nw, m, ZÜENS, (zoon)

ZUUDN, nw, (zuiden)

ZUUWR, bn, bw, (zuiver)

ZWAALVE, nw, v, *N, ZWAELFKEN, (zwaluw)

ZWAJTSN, ww, zw, (lassen)

ZWAK, bn, bw, (lenig). Zoo — as nen twieg, (erg lenig)

ZWAMLJANALBRT, nw, m, (kletsmaajor)

ZWAT, bn, bw, (zwart, duister)

ZWEARE, nw, v, *S, *KN, (zweer)

ZWEARN, ww, zw, (zweren)

ZWEAWL, nw, (zwavel)

ZWEAWN, ww, zw, (zweven)

ZWEEJ, nw, m, (zwaai)

—N, ww, zw, (zwaaien)

ZWEEWSKEN, nw, (vrouw van een zwager)

ZWELN, ww, st, Tt1: zwelle, Tt2: zwealt, Vt1: zwül, dlw: ezwüln, 1 (zwellen), 2 (donderkoppen vormen, van lucht)

ZWEMM, ww, st, Tt3: zweamp, Vt1: zwum, dlw: ezwum, (zwemmen)

ZWENNOORD, leeng as de —, ((allerverschrikkelijkst liegen)

ZWERRE, nw, v, (drinkebroer)

ZWEUL, bn, bw, (zwoel)

ZWIEBLN, ww, zw, (wiebelen)

ZWIEMLN, ww, zw, (door duizeling wankelen)
 ZWIENG, ww, st, Tt1: zwiege, Tt2: zwientg, Tt3: zwig,
 Vt1: zweeg, Vt: zweengn, dlw: ezweengn, (zwijgen)
 ZWIL, nw, o, (eelt). — in de oorn hebm, (Oostindisch doof
 zijn)
 — LE, nw, v, **N, *KEN, (wal vang emaid gras). Oet de
 —n laan, (het hooi opladen zonder eerst hopen gemaakt
 te hebben)
 — TITTE, nw, v, (droogpruimer)
 ZWOAR, bn, bw, 1 (zwaar in gewicht), 2 (orthodox)
 — E, nw, v, *N, ZWÜERKN, (zwoerd)
 — VN, ww, zw, (zwerfen)
 ZWOKGARRE, nw, (zwieptwigg)
 ZWOKNG, ww, zw, (doorzwikken)
 ZWOLS LAANK, (vinkeenslag)
 ZWÜPPE, n, v, **N, **KEN, (zweep)

VOORNAMEN

vanouds in Rijssen gebruikelijk zoals ze in dialect uitgesproken worden, van:

JONGENS

ALBET, —JAN, (Albert, Albert Jan)
n AP, (Albert)
BATS, (Albertus)
BEARND, —JAN, (Berend, —Jan)
BENAADS, (Bernardus)
DERK, —JAN, (Derk, —JAN)
DIEKS, (Hendrikus)
DINANT, (Dinant)
DREES, (Andries)
EAWRT, —JAN, (Evert, —JAN)
EBBE, (Egbert)
n EP, (Egbert)
FREAREK, (Frederik)
de GAJJE, (Gerrit)
GERRAT, (Gerhard)
GETHEENDREK, (Gerrit Hendrik)
GETJAN, (Gerrit Jan)
GETWILM, (Gerrit Willem)
GOAJT, (Gerrit)
GRAADS, (Gradus)
HEENDREK, (Hendrik)
HINNE, (Hendrik)
HOARM, (Harmen)
JAN, (JAN)
JANEENDREK, (Jan Hendrik)
JANOARM, (Jan Harmen)
JANWILM, (Jan Willem)
JANS, (Jannes)
JEANTJEN, (Jantje)
JENSKEN, (Jansje)
KOOPS, (Jacobus)
MANS, (Mannes, Hermannes)
MENSKEN, (Mannesje, Hermannesje)
OARND, —JAN, (Arend, —JAN)
OTTE, (Otto)
TOONE, (Antonie)
WAANDR, (Waander)
WILM, (Willem)
WOOLTR, (Wolter)

MEISJES

AALE, (Aaltje)
BATJEN, (Berthatje)
BETTE, (Bertha)
DIEKA, (Hendrika)
DIEKE, (Hendrika)
DIENE, (Dina)
EGBEDIENE, (Egbertdina)
FENNE, FENNKEN, (Fenna, Fenneke)
FREEDRIEKE, (Frederika)
de GEARTE, (Geertruida)
GEDIENE, (Gerritdina)
GEEZE, (Geesken)
de GERRE, (Gerritdina)
GRAADOA, (Grada)
HANNE, (Johanna)
HANNÛEKN, (Johanna Aaltje)
HENDRIENE, (Hendrina)
HENNKEN, (Hendrikje)
JANNOA, (Janna)
JANNÛEKN, (Janna Aaltje)
JENNE, JENNKEN, (Jenneken)
LAEJDE, (Aleida)
MANNA, MANNOA, (Manna, Hermanna)

MERIEJE, (Marie)
 MIEJE, (Marie)
 MIË'ŦE, MIËTJE, (Marietje)
 NAA, (Naatje)
 OARNDIENE, (Arendina)
 RIEK, (Hendrika)
 STIENE, (Christina)
 TOONIA, (Antonia)
 TOOS, (Antonia)
 TRUI, TRUI, (Geertruida)
 TUENTJEN, (Antoniatje)
 ŦELE, ŦELKEN, (Aaltje)
 WIMMKEN, (Willemina)
 ZIENE, (Gezina)

NAMEN van omliggende steden, dorpen en gehuchten

BATTEM, (Bathmen)
 BÖORNE, (Borne)
 DEALN, (Delden)
 DEAMTR, DEAWNTR, (Deventer)
 DEEPM, (Diepenheim)
 DIEKRHOOK, (Dijkerhoek)
 DOARLE, (Daarle)
 EALSN, (Elsen)
 EANSKE, (Enschede)
 EANTR, (Enter)
 HELDRN, (Hellendoorn)
 HÖOLTN, (Holten)
 HENGL, (Hengelo)
 n LECHNBOARG, (de Ligtenberg)
 LOARNE, (Laren)
 MOARKL, (Markelo)
 NEE, (Neede)
 NŦTR, (Notter)
 OLNZEL, (Oldenzaal)
 ROALTE, (Raalte)
 SUNNOA, (Zuna)
 TUBBOARGEN, (Tubbergen)
 VREEJNVENNE, (Vriezenveen)

NAMEN van stukken land in de omstreken van Rijssen

Bouwland op de Es: de DELLE, de WELLE, de GÖOLNE
 KÄTNE, n KOERBEALT, n HASPL, n LEANFRT, n
 LEENGN ES, n BAANIS, n BREEKLT, de ROONDE-
 MOAT, de KEAMPE, de STEENAKRS.

Grasgronden: de ROOMKOELE, n STROEKLT, n
 SKRAAPRT, de VENNESLAAGE, de AKRS, n MÖS,
 de PLOAGSLAAGE, n KEEPREAND, n EALS, de HAG-
 SLAAGE.

Laag gelegen grasgronden bij de Regge: t VEARNLAAND,
 n WATRHOOK, t LAJRWEARD, t OPBROOK.

Veengronden: n BOOKLT, n OUWRTOOM, de LAEJ-
 EGE, t MIDLVENNE.